

”Todistuksia muuallaolosta”

Rikoksiin liittyvän termistön kääntäminen Agatha Christien *The Murder of Roger Ackroyd* -teoksen neljässä suomenkielisessä käännöksessä

Astrid Aalto

Pro gradu -tutkielma

Turun yliopisto

Kieli- ja käännöstieteiden laitos

Englannin kieli, Monikielisen käännösviestinnän tutkinto-ohjelma

Lokakuu 2025

Turun yliopiston laatujärjestelmän mukaisesti tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu Turnitin OriginalityCheck -järjestelmällä.

TURUN YLIOPISTO

Kieli- ja käännöstieteiden laitos / Humanistinen tiedekunta

AALTO, ASTRID:

”Todistuksia muuallaolosta” : Rikoksiin liittyvän termistön kääntäminen Agatha Christien *The Murder of Roger Ackroyd* -teoksen neljässä suomenkielisessä käännöksessä

Tutkielma, 53 s., 23 liites.

Englannin kieli, Monikielisen käännösviestinnän tutkinto-ohjelma

Lokakuu 2025

Tässä tutkielmassa tarkastellaan rikostermien kääntämistä ja uudelleenääntämistä kaunokirjallisuudessa ja tavoitteena on tutkia sitä, onko rikostermien kääntäminen muuttunut niiden 91 vuoden aikana, joka ensimmäisen ja viimeisen käännöksen välillä on kulunut. Lisäksi tutkielmassa testataan uudelleenäännöshypoteesia (Chesterman, 2000). Tutkielmassa käsiteltävä aineisto koostuu yhdestä Agatha Christien englanninkielisestä romaanista sekä sen neljästä suomenkielisestä käännöksestä sekä näistä poimituista rikostermeistä. Aineisto kerättiin ensin etsimällä lähtötekstistä rikostermien määritelmää vastaavat tarkasteltavat termit ja sen jälkeen poimimalla suomenkielisistä käännöksistä näiden termien käännökset. Lähtötekstin ja kohdetekstien termit kerättiin Excel-taulukkoon, jonka jälkeen näitä tarkasteltiin siitä näkökulmasta, millaisia muutoksia käännöksissä oli tapahtunut. Muutokset luokiteltiin kahteen yläkategoriaan: ajan vaikutus suomennosten rikostermeihin ja erot suomennosten käännösvalinnoissa. Ensimmäisessä kategoriassa käsitellään ajan vaikutusta kirjoitusasuun, termien virallistumiseen ja kääntäjän suhtautumiseen huumausaineisiin ja jälkimmäisessä käsitellään käännösvalinnoissa näkyviä eroja sanaluokan vaihtumisen, poistojen sekä muiden muutosten kannalta.

Tutkielmassa voitiin todeta, että rikostermien kääntäminen oli jokseenkin muuttunut, kun verrattiin vanhinta käännöstä uusimpaan. Lisäksi vanhimmassa käännöksessä voitiin havaita enemmän kotouttamiseen viittaavia piirteitä ja uusimman käännöksen taas voitiin todeta olevan muodoltaan lähempänä lähtötekstiä. Tämän tutkielman perusteella ei voida vastata kattavasti kysymykseen, onko rikostermien kääntäminen muuttunut kuluneen 100 vuoden aikana, mutta tutkielman tulos on suuntaa antava. Kattavamman tuloksen saamiseksi olisi tarkasteltava laajempaa rikoskirjallista aineistoa.

Avainsanat: käännöstiede, uudelleenäännös, uudelleenäännöshypoteesi, Agatha Christie, rikoskirjallisuus, *The Murder of Roger Ackroyd*

Sisällysluettelo

1.	Johdanto	6
2.	Teoria	7
2.1.	Uudelleenkäännökset.....	7
2.1.1.	Uudelleenkäännöshypoteesi	8
2.1.2.	Ensimmäisen kääntäjän vaikutus.....	9
2.2.	Kotouttaminen ja vieraannuttaminen	10
2.3.	Rikoskirjallisuus	11
2.4.	Rikoskirjallisuuden kääntäminen	13
3.	Aineisto ja menetelmä	15
3.1.	Agatha Christie	15
3.2.	The Murder of Roger Ackroyd	16
3.3.	Suomentajat	17
3.4.	The Murder of Roger Ackroydin suomennokset.....	17
3.5.	Menetelmä	18
3.5.1.	Rikostermien määrittely	18
3.5.2.	Rikostermien kerääminen	19
3.5.3.	Kerätyn aineiston käsittely.....	19
4.	Analyysi	21
4.1.	Ajan vaikutus suomennosten rikostermeihin.....	21
4.1.1.	Kirjoitusasun muuttuminen.....	21
4.1.2.	Termien virallistuminen	23
4.1.3.	Kääntäjän asennoituminen huumausaineisiin	25
4.2.	Eroja suomennosten käänösvalinnoissa	30
4.2.1.	Sanaluokan vaihtuminen	30
4.2.2.	Poistot.....	33
4.2.3.	Muut muutokset	34

5.	Yhteenveto ja päätelmät	37
5.1.	Kirjoitusasun muuttuminen	39
5.2.	Termien virallistuminen.....	40
5.3.	Huumausaineet	42
5.4.	Sanaluokan vaihtuminen	43
5.5.	Poistot	44
5.6.	Muut muutokset.....	44
5.7.	Uudelleenkäännöshypoteesin toteutuminen & kotouttaminen ja vieraannuttaminen.....	45
5.8.	Ensimmäisen kääntäjän vaikutus	47
5.9.	Uudelleenkäännös ja korjattu käännös	47
5.10.	Lopuksi	48
6.	Lähteet	49
6.1.	Aineisto	49
6.2.	Kirjallisuuslähteet	49
7.	Liitteet.....	54
7.1.	Liite 1. English summary	55
7.2.	Liite 2. Kuvat Excel-taulukosta.....	60

1. Johdanto

Rikoskirjallisuus on jo pitkään ollut yksi suosituimmista kaunokirjallisuuden alalajeista niin Suomessa kuin muuallakin maailmassa (Kirjakauppaliitto, Suomi lukee: 2021, 2023 ja 2025). Suomessa rikoskirjallisuutta luetaan läpi ikäluokkien ja sitä on saatavilla niin alkuperäisinä suomenkielisinä teoksina kuin käännöskirjallisuutenakin. Suurin osa käännetyistä rikoskirjallisuudesta Suomessa on alkuperäiskieleltään englanninkielisiä teoksia. Rikoskirjallisuus kuvaa usein julkaisuhetkensä maailmantilannetta ja siksi sen tarkasteleminen voikin antaa näkökulmia lähtötekstin kulttuuriin ja historiaan.

Tässä pro gradu -tutkielmassa tarkastellaan rikostermien kääntämistä sekä niiden uudelleenkiääntämistä englannista suomeksi. Tutkielman aineistolähteenä toimivat Agatha Christien englanninkielinen romaani *The Murder of Roger Ackroyd* (1926) sekä sen neljä eri aikakausilta (1927, 1929, 1959, 2018) peräisin olevaa suomennosta. Tämän tutkielman tavoitteena on aineistoja vertailemalla selvittää, onko teoksen rikostermien kääntämisessä havaittavissa muutoksia, kun ensimmäisen ja viimeisimmän käännöksen julkaisujen välissä on 91 vuotta. Tutkielmassa hypoteesina on, että rikostermien kääntäminen on muuttunut ja että uusien käännös on vieraannuttavampi kuin vanhin.

Tämä tutkielma jakautuu neljään osaan. Ensiksi teorialuvussa esitellään uudelleenkiäännöksiin, rikoskirjallisuuden kääntämiseen sekä kotouttamiseen ja vieraannuttamiseen liittyvää teoriaa. Kyseisessä luvussa esitellään myös, miten tutkielmassa käsiteltyä aihetta on aikaisemmin tutkittu. Aineisto ja menetelmä -luvussa esitellään tutkielmassa käytetty aineisto ja miten se on kerätty sekä menetelmä, jolla aineistoa käsitellään ja analysoidaan tutkielmassa. Analyysilukuun on kerätty aineistosta löytyneet esimerkit uudelleenkiäännösten eroista ja lopuksi viimeisessä luvussa pohditaan käännösten eroavaisuuksia sekä niiden merkitystä ja niihin johtaneita syitä syvemmin.

2. Teoria

Tässä luvussa kuvataan tähän tutkielmaan liittyvää teoriataustaa. Näitä teoreettisia taustoja ovat uudelleenkiääntämistä koskeva tutkimus sekä kotouttamisen ja vieraannuttamisen käsitteet. Lisäksi luvussa käsitellään rikoskirjallisuutta sekä sen kiääntämistä.

2.1. Uudelleenkiäännökset

Uudelleenkiäännökset voidaan määrittellä seuraavasti: ”Uudelleenkiäännös (tuote) merkitsee toista tai myöhempää kiäännöstä yhdestä lähtötekstistä samalle kohdekielelle.” (Koskinen & Paloposki, 2010, oma kiäännös). Uudelleenkiääntämisen prosessi eroaa ensimmäisestä kiäännöksestä, sillä taustalla on aina vaikuttamassa niin ensimmäinen kiäännös kuin ensimmäinen kiääntäjäkin (Koskinen & Paloposki, 2015a). Ensimmäisen kiääntäjän roolia kuvaillaan tarkemmin myöhemmin tässä luvussa.

Uudelleenkiäännöksien ja korjattujen kiäännösten eron määrittäminen on hankalaa. Kiäännöksiä saatetaan usein sattumanvaraisesti merkitä joko uudelleenkiäännöksiksi tai korjatuiksi kiäännöksiksi ilman tarkempia perusteluja siitä, miksi näin on tehty. Lisäksi osa kiäännöksistä saattaa olla osittain korjattua kiäännöstä ja osittain uudelleenkiäännöstä. (Koskinen & Paloposki, 2010). Yksinkertaistettuna voidaan ajatella, että korjatut kiäännökset ja uudelleenkiäännökset eroavat toisistaan siten, että lähtökohtaisesti oletetaan, että uudelleenkiäännöksen lähtötekstinä ei ole ollut aiempi kiäännös, vaan alkuperäinen muunkielinen teos. Korjattu kiäännös taas pohjaa aikaisempaan kiäännökseen, jota se pyrkii jollain tapaa parantamaan joko kieliopin kannalta tai se pyrkii muokkaamaan teosta nykyaikaisemmaksi. Vaikka tällainen ero voidaan uudelleenkiäännöksen ja korjatun kiäännöksen välille tehdä, on kuitenkin epätodennäköistä, että uudelleenkiäännöksen kiääntäjä ei olisi millään tavalla saanut vaikutteita aikaisemmasta kiäännöksestä. Tästä asiasta löytyy tarkempaa pohdintaa luvusta 2.1.2. Ensimmäisen kiääntäjän vaikutus.

Koskinen ja Paloposki (2015b, 49) mainitsevat *Sata kirjaa, tuhat suomennosta* -teoksessaan, että kiäännöksen käyttöiän esitetään usein olevan 50 vuotta. Tästä syystä erityisesti vanhoista kirjoista on tehty useampia kiäännöksiä. Myös kirjan suosio vaikuttaa luonnollisesti tarpeeseen luoda uusia kiäännöksiä. Erityisesti klassikoiksi luokiteltavia kirjoja on suomennettu useampaan kertaan. Uudelleenkiäännettyjä klassikoita listaa

esimerkiksi kirjastot.fi, joka mainitsee uudelleensuomennetuista kirjoista esimerkiksi Salingerin *The Catcher in the Rye* (suom. *Sieppari ruispellossa* [käännetty 1961 ja 2004]), sekä Runebergin *Fänrik Ståls sägner*, (suom. *Vänrikki Stoolin tarinat*), joka on käännetty yhteensä viisi kertaa, ensimmäisen kerran heti ilmestymisensä jälkeen 1800-luvun alkupuolella. Viimeisimmän kerran *Vänrikki Stoolin tarinat* suomennettiin vuonna 2008.

Tässä tutkielmassa käsittelyssä on lähtöteksti *The Murder of Roger Ackroyd* (LT), sen ensimmäinen käännös *Odottamaton ratkaisu* (KT1), toinen käännös *Kello 9.10* (KT2), korjattu versio toisesta käännöksestä *Roger Ackroydin murha* (KT3) sekä samaa nimeä kantava kolmas käännös *Roger Ackroydin murha* (KT4). Lisää käsiteltävästä materiaalista kerrotaan luvussa 3.2. ja 3.4.

2.1.1. Uudelleenkäännöshypoteesi

Uudelleenkääntämisen tutkimus on jokseenkin uusi käännöstutkimuksen ala, vaikka uudelleenkääntäminen ilmiönä ei ole uusi asia, sillä uudelleenkäännöksiä on tehty jo keskiajalla (Van Poucke & Sanz Gallego, 2019). Uudelleenkääntämisen tutkimus on, ainakin laajempaan ilmiönä, alkanut vasta 1990-luvulla Antoine Bermanin (1990) myötä.

Sille, miksi uudelleenkäännöksiä tehdään, löytyy useita selityksiä. Bermanin (1990) mukaan uudelleenkäännöksiä tehdään, koska koetaan, että ensimmäisestä käännöksestä puuttuu jotakin tai että se on jollain tapaa heikko, kun taas vasta toinen käännös voi oikeasti olla hyvä ja tehdä oikeutta lähtötekstilleen. Berman kirjoitti uudelleenkääntämisestä ranskaksi, ja tämän jälkeen Chesterman (2000) sanoitti Bermanin pohdintoja uudelleen englannin kielellä, muodostaen niin kutsutun uudelleenkäännöshypoteesin.

Hypoteesin mukaan tekstistä tehty uusin käännös olisi lähempänä lähtötekstiä kuin aiemmat käännökset. Tämä tarkoittaa sitä, että hypoteesin mukaan ensimmäinen käännös olisi aina kotouttava, eli tekstiä lähemmäs lukijaansa tuova ja uusin käännös taas vieraannuttava, eli lukijaa lähemmäs lähtötekstiä vievä (Chesterman, 2000). Tieteen termipankin mukaan uudelleenkäännöshypoteesia ”voidaan käyttää lähtökohtana ensimmäisten ja seuraavien käännösten ja lähtötekstin ’etäisyyden’ mittaamiseen ja eri käännösten ’uskollisuuden’ vertailuun” (Tieteen termipankki). Uudelleenkäännöshypoteesin esitetään usein olevan Bermanin (1990) käsialaa, vaikka

terminä uudelleenkäännöshypoteesista puhui ensimmäisenä vasta Chesterman kymmenen vuotta Bermanin jälkeen.

Uudelleenkäännöshypoteesiin liittyen on esitetty myös kritiikkiä, esimerkiksi Peeters ja Van Poucke (2023) artikkelissaan *Retranslation, thirty-odd years after Berman*. Yksi esitetyistä kritiikeistä kohdistuu juuri siihen, että Chestermanin tulkinnassa Bermanin kirjoituksista on mahdollisesti tapahtunut tulkinnallinen virhe uudelleenkäännöshypoteesin ehdottomuuteen liittyen. Tämä tarkoittaa sitä, että englanninkieliset kirjoitukset Bermanin alkuperäisestä tekstistä tulkitsevat uudelleenkäännöshypoteesin usein niin, että uusin käännös on aina lähimpänä lähtötekstiä.

Peeters & Van Poucke kirjoittavat uudelleenkäännöshypoteesia kritisoidussa artikkelissaan seuraavasti: ”Berman ei koskaan esittänyt ajatuksiaan ’hypoteesina’ eikä koskaan väittänyt, että uudelleenkäännökset olisivat sinänsä ’lähempänä’ lähtötekstiä [...]; hän ei koskaan kirjoittanut, että uudelleenkääntämistä voisi selittää yksinomaan kääntämiseen olennaisesti sidoksissa olevalla logiikalla, ottamatta huomioon historiallista aikaa ja kontekstuaalisia tapahtumia.” (Peeters & Van Poucke, 2023, 6, oma käännös).

Paloposki & Koskinen (2010) ovat tutkineet uudelleenkäännöshypoteesin toteutumista esimerkiksi Victor Hugon *Les Misérables'n* suomennoksissa. He totesivat tutkimuksessaan, että käännökset olivat miltei uudelleenkäännöshypoteesin vastaisia. Paloposken & Koskisen tutkimus *Les Misérables'n* uudelleenkäännöksistä on osoitus enemmänkin siitä, että pelkkä käännöksen julkaisuaika ei määritä sitä, onko käännös kotouttava vai vieraannuttava. He korostavat sitä, että eri aikakausina on erilaisia käännösihanteita ja erilaisia kohdeyleisöjä, eikä pelkkä ajan kuluminen ole suora syy uudelleenkäännöksille, vaan useat asiat vaikuttavat uudelleenkäännösten tarpeeseen.

2.1.2. Ensimmäisen kääntäjän vaikutus

Kuten edellä luvussa 2.1. todettiin, uudelleenkääntäminen eroaa niin sanotusta tavallisesta kääntämisestä siten, että samasta lähtötekstistä on olemassa ainakin yksi edeltävä käännös. Siitä, onko edeltävällä käännöksellä vaikutusta uuteen käännökseen, on olemassa erilaisia tulkintoja. Edeltävällä käännöksellä viitataan usein ensimmäiseen

käännökseen, vaikka lähtötekstistä olisikin tehty useampia käännöksiä. Ensimmäinen käännös voidaan siis nähdä lähtökohtana uusille käännöksille.

Yleisesti ajatellaan, että tekstin ensimmäisellä kääntäjällä on aina vaikutusta tekstin uudelleen­käännöksiin (Koskinen & Paloposki, 2015a, 25). Koskinen & Paloposki korostavat, että niin uudelleen­käännöstä tekevän kääntäjän kuin uudelleen­käännöksiä tutkivan on huomioitava ensimmäisen kääntäjän vaikutus. He myös toteavat, että ensimmäisellä kääntäjällä on hieman ikäväksikin katsottu rooli, koska niin kustannusyhtiöt kuin uudelleen­käännöksien tekijätkin näkevät ensimmäiset käännökset joko viallisina tai muulla tavalla parannusta kaipaavina.

On myös mahdollista, että käännös on ollut niin kutsuttu passiivinen käännös, jolloin se on käännetty irrallisena teoksena aikaisemmista käännöksistä. Kuitenkin, jos kääntäjä on ollut tietoinen edeltävästä käännöksestä, on epätodennäköistä, että aikaisemmalla kääntäjällä tai käännöksellä ei olisi ollut mitään vaikutusta uuteen käännökseen. Koskinen ja Paloposki (2015a, 26) kirjoittavat ensimmäisen kääntäjän hahmosta (eng. *figure*), joka saattaa vaikuttaa niin toiseen kääntäjään kuin toisen käännöksen lukijoihinkin joko ”oikeana henkilönä, mielikuvana tai tekstin rakenteena”.

Tässä tutkielmassa tarkastellaan ensimmäisen kääntäjän vaikutusta muihin, jälkeen päin julkaistuihin, käännöksiin ja niissä esiintyviin termivalintoihin. Mahdollisia vaikutuksia kuvataan tarkemmin luvussa 5. Yhteenveto ja päätelmät.

2.2. Kotouttaminen ja vieraannuttaminen

Tutkielmassa viitataan kotouttamiseen ja vieraannuttamiseen, jotka ovat yleisiä käännöksissä käytettäviä käännösstrategioita ja käännöstutkimuksessa tutkittuja käännöksen aspekteja. Kotouttamisesta ja vieraannuttamisesta on puhunut ensimmäisenä Schleiermacher (1813) esseessään *Über die verschiedenen Methoden des Übersetzens* (eng. *On the Different Methods of Translating*), jossa hän esittelee kaksi erilaista käännösstrategiaa, joista toisessa kääntäjä vie lukijan lähemmäs tekstin kirjoittajaa ja lähtötekstiä ja toisessa kääntäjä taas tuo tekstin kirjoittajan lähemmäs lukijaa. Näistä ensimmäiseksi mainittua kutsutaan vieraannuttamiseksi ja jälkimmäistä kotouttamiseksi (Venuti, 2012).

Vaikka Schleiermacherin kirjoituksista oli kulunut jo likemmäs kaksi vuosisataa, esitteli Venuti Schleiermacherin pohdinnat uudelleen teoksessaan *The Translator's Invisibility*

(1995) ja antoi strategioille tuolloin nimeksi *domestication* (kotouttaminen) ja *foreignization* (vieraannuttaminen). Venutin (1995) mukaan vieraannuttamisen tarkoituksena on vähentää kohdekielen hallitsevuutta ja kunnioittaa lähdekielen ja kohdekielen kulttuurien välisiä eroavaisuuksia. Venuti on tunnetusti kannattanut näistä kahdesta strategiasta enemmän vieraannuttamista. Nida (1964) taas on kirjoittanut dynaamisesta ekvivalenssista ja formaalista ekvivalenssista, joiden voidaan ajatella olevan kotouttamisen ja vieraannuttamisen kaltaisia käännösstrategioita. Nida (1964, 159) esittää, että dynaaminen ekvivalenssi -lähestymistavassa kääntäjä kääntää tekstin kohdetekstin lukijaa auttavasti, kun taas formaali ekvivalenssi -lähestymistavassa käännös on tehty sanasta sanaan, eli se on suora käännös. Näistä kahdesta käännösstrategiasta Nida asettuu dynaamisen ekvivalenssin kannalle, hänen mukaansa silloin, kun tavoitteena on tekstin sujuvuus, on välttämätöntä tuoda teksti lähemmäs lukijaa.

Myös monet muut käännöstieteilijät ovat kirjoittaneet kotouttamisesta ja vieraannuttamisesta. Van Poucken (2012, 144) mukaan mitään kotouttamis- tai vieraannuttamisstrategiaa ei voida käyttää yksinään johdonmukaisesti, vaan hän jakaa käännösstrategiat viiteen eri luokkaan: *strong foreignization* (vahva vieraannuttaminen), *moderate foreignization* (kohtuullinen vieraannuttaminen), *neutral translation* (neutraali käännös), *moderate domestication* (kohtuullinen kotouttaminen) ja *strong domestication* (vahva kotouttaminen).

Tässä tutkielmassa tarkastellaan kotouttamista ja vieraannuttamista yhdessä uudelleenkäännöshypoteesin toteutumisen kanssa. Tutkielmassa tarkastellaan myös sitä, onko rikostermien kääntämisessä mahdollista huomata jommankumman strategian käyttämistä ja kertooko mahdollisen kotouttamisen tai vieraannuttamisen käyttö jotain käännöstapojen muuttumisesta käännösten välillä.

2.3. Rikoskirjallisuus

Rikoskirjallisuudella tarkoitetaan pääsääntöisesti kirjallisuutta, jossa keskeisessä asemassa on rikokset ja niiden selvittäminen. Rikoskirjallisuus peilaa usein julkaisuajankohtansa kulttuurisia, poliittisia ja historiallisia tapahtumia, sillä kirjallisuudenlajina se on hyvin herkkä aikakautensa kontekstille (Worthington, 2011, 1–15). King (2014) määrittää modernin rikoskirjallisuuden saaneen alkunsa 1800-luvulla. Myös Scaggs (2005) kirjoittaa, että monet määrittelevät modernin mysteeri- ja

rikoskirjallisuuden alkaneen Edgar Allan Poen (1809–1849) teosten myötä. Näistä teoksista hän mainitsee esimerkkinä kolmen teoksen sarjan, jossa päähenkilönä esiintyy ammattietsivä C. Auguste Dupin. Sarjaan kuuluvat 1841 julkaistu *The Murders in the Rue Morgue* (suom. *Rue Morguen murhat ja muita kertomuksia*), vuonna 1842 julkaistu *The Mystery of Marie Rogêt* (suom. *Marie Rogêt'n salaperäinen murha*) sekä vuonna 1844 julkaistu *The Purloined Letter* (suom. *Varastettu kirje*).

Rikoskirjallisuudessa tapahtumia kuvataan yleensä rikoksen selvittäjän tai muun, niin sanotusti hyvien puolella olevan, henkilön näkökulmasta (Worthington, 2011, 16). Rikoskirjallisuuden voidaan ajatella kuvaavan tietyn ajan ja paikan normeja ja arvoja. Tämä aika ja paikka voivat olla niin kirjan kirjoittamisen ajankohta kuin se aika, johon kirja sijoittuu. Koska rikoskirjallisuus keskittyy rikoksiin, on keskiössä se, minkä mihinkin aikaan yhteiskunnassa on koettu olevan paheksuttavaa (Seago, 2014). Tässä tutkielmassakin on huomattavissa, että osa tarkasteltavan teoksen aikaisista paheksuttavista teoista poikkeavat siitä, mitä paheksuttavat teot nykypäivänä ovat. Kuten *The Routledge Handbook of Translationin* luvussa ”Crime fiction” todetaan, ”rikoskirjallisuuden määrittelemine ei ole yksinkertaista, koska se on kirjallisuuden laji, joka pohjautuu aikakautensa pahuuteen” (Hopkinson ja Seago, 2018, 220).

Rikoskirjallisuudessa tapahtui käänne 1800-luvulla ja 1900-luvun alkupuolella, kun siinä esitetyt uhat alkoivat enenevässä määrin kohdistua omaisuuden sijaan henkilöihin (Worthington, 2011, 17–31). Tästä alkoi selkeä muutos, jonka jälkeen yksi rikoskirjallisuuden tärkeimmistä elementeistä on ollut murha (Seago, 2017). Seagon mukaan viimeisen kahdenkymmenen vuoden aikana rikoskirjallisuudessa esiintyvä väkivalta on niin avoimempaa kuin laaja-alaisempaakin (ibid.).

Kun suomen kielessä puhutaan dekkareista, käytetään englannin kielessä usein tälle kirjallisuudenlajille termiä *whodunnit*, joka suomeksi kääntyy ehkä parhaiten muotoon kuka-sen-tekki. Tässä tutkielmassa käytetään kuitenkin termiä whodunnit sen yleisyyden vuoksi. Whodunnit-termiä alettiin käyttämään 1930-luvulla sellaisesta kirjallisuudesta, jossa pääfokuksena oli arvoitus tai mysteeri. Whodunnit-kirjallisuuden kulta-ajan voidaan ajatella sijoittuvan ensimmäisen ja toisen maailmansodan välille, eli vuosien 1918–1939 välille. (Scaggs, 2005, 34–35.) Kulta-ajan kirjailijoista suurin osa oli isobritannialaisia. Näihin lukeutuu myös tässä tutkielmassa käsiteltävän aineiston

kirjoittaja Agatha Christie, joka on usein nimetty yhdeksi whodunnit-kirjallisuuden kultajan merkittävimmistä kirjailijoista (Worthington, 2011, 28, 67).

2.4. Rikoskirjallisuuden kääntäminen

Rikoskirjallisuutta genrenä on tutkittu paljon, mutta rikoskirjallisuuden kääntämistä taas on tutkittu verrattain vähän (Seago, 2014). *Wall Street Journalin* mukaan käännetyn rikoskirjallisuuden suosio kasvoi Yhdysvalloissa 12 prosenttia vuodessa vuosien 2005 ja 2010 välillä (Alter, 2010). Yhdysvalloissa siis ulkomaisen, muun kuin englanninkielisen, rikoskirjallisuuden suosio on ollut kasvussa. Suomessa taas lähtökieleltään englanninkielisen käännetyn kaunokirjallisuuden suosio on ollut nousujohteista: vuosina 1990–1999 suomenkielisen käännöskirjallisuuden lähtökieleksi oli 78,9 prosentissa teoksista englannin kieli (Sevänen, 2007, 12–17). Kyseisessä tilastossa toki käsiteltiin kaunokirjallisuutta kokonaisuudessaan, eikä siinä eroteltu rikoskirjallisuutta erikseen, mutta voidaan olettaa, että rikoskirjallisuuden ollessa jatkuvasti yksi suosituimmista suomalaisten lukemista kirjallisuuden lajeista (Kirjakauppaliitto, 2025), myös suurimman osan käännetystä rikoskirjallisuudesta lähtökieli on englanti.

Vaikka rikoskirjallisuutta ja sen kääntämistä onkin tutkittu, tietääkseni kuitenkin samankaltaista vain rikostermeihin keskittyvää rajausta ei ole aikaisemmin sovellettu rikoskirjallisuuden kääntämisen tutkimuksessa. Aikaisemmat tutkimukset ovat keskittyneet muun muassa siihen, miten johtolankoja ja hahmoja luodaan, sekä kuinka jännitystä pidetään yllä käännetyissä kielessä (ks. Seago 2014). Tutkittu on myös esimerkiksi väkivallan ja vertauskuvien kääntämistä rikoskirjallisuudessa (ks. esimerkiksi Seago 2017, Rolls, Vuaille-Barcan & West-Sooby 2016). Seagon (2014) mukaan rikoskirjallisuuden tutkimus on ollut pääosin kirjallisuudentutkimuksen kaltaista, kuten aiemmin mainitut jännityksen ylläpitäminen ja hahmojen luominen kirjallisin keinoin, ja siksi rikoskirjallisuudelle tyypillisten haasteiden kääntämisen tutkimus on jäänyt vähemmälle.

Seago kirjoittaa rikoskirjallisuuden kääntämisestä, että kääntäjän tehtävänä on arvioida, millaiset odotukset kohdetekstin lukijalla on tekstile muodon, sisällön ja kielenkäytön kannalta ja tämän jälkeen tuottaa arvioon soveltuva hyväksyttävä teksti. Seagon (2017, 917) mukaan ”hyväksyttävyyttä” perustuu ”kääntäjän asemaan kielen ja kulttuurin asiantuntijana”.

Rikoskirjallisuuden kääntämiseen liittyy tiiviisti myös lakikielen kääntäminen, ja lakikieli onkin vahvasti yhteydessä myös tämän tutkielman aiheeseen, sillä aineistossa on keskitytty rikoksen toteuttamisen sanastoon sekä rikoksen selvittämisen sanastoon, joihin voidaan viitata myös lakikielellä. Tieteen termipankki (s.v. « lakikieli ») määrittelee lakikielen seuraavasti: "[...] termiä lakikieli käytetään synonyyminä säädöskieli-termille, jolla ymmärretään lakeja ja muita säädöksiä laadittaessa noudatettavaa kielenkäyttötapaa."

Koivusalo (1984, 31) taas määrittelee lakikielen kielentutkimuksessa seuraavasti: "Lakikieltä ei kielentutkimuksen näkökulmasta ole pelkästään 'maallisten' lakien ja asetusten kieli. Lauserakenteeltaan lakikieleksi katsottavaa kieltä on kaikki tekstit, joissa annetaan normeja ja ohjeita." Vaikka tässä tutkielmassa painopiste on rikostermeissä ja niiden kääntämisessä, on silti tarpeellista tarkastella myös sitä, miten lakikieltä on käännetty suomen kielelle eri aikoina, sillä lakikieli ja rikosterminologia ovat temaattisesti hyvin lähellä toisiaan. Lakitekstien kääntäjältä vaaditaan oikeusjärjestelmien tuntemusta niin lähde- kuin kohdekielelläkin. Rikoskirjallisuutta kääntäessä taas kääntäjältä vaaditaan tuntemusta joko lähde- tai kohdekielen oikeusjärjestelmän tuntemuksesta. Tässä tullaan jälleen kysymykseen kotouttamisesta ja vieraannuttamisesta: käännetäänkö rikos- ja lakitermit vain lähtökielen kontekstissa ja viedään lukija kohti tekstin alkuperämaan kulttuuria vai koetetaanko käänнос mukauttaa kohdekielen kulttuuriin ja lukijalle oletettavasti tutumpaan kontekstiin.

3. Aineisto ja menetelmä

Tämän tutkielman tavoitteena on käsitellä englanninkielisestä lähtöteoksesta tehtyjä suomenkielisiä uudelleenkäännöksiä. Kiinnostuksen kohteena on rikoskirjallisuus ja tarkemmin juuri rikoksia käsittelevät termit. Näiden ajatusten pohjalta tutkielmassa käsiteltävän aineiston valitsemiseen muodostui neljä kriteeriä: 1) aineiston tuli olla genreltään rikoskirjallisuutta, 2) aineistossa tuli esiintyä riittävä määrä rikokseen viittaavaa kieltä, josta myöhemmin tässä tutkielmassa puhutaan rikostermeinä, 3) aineiston lähtökielen tuli olla englannin kieli ja 4) siitä tuli olla tehty vähintään kaksi suomennosta. Näiden lisäksi etsittiin teosta, jonka suomennosten julkaisuhetket olivat mahdollisimman kaukana toisistaan. Näiden kriteerien perusteella aineistoksi valikoitui Agatha Christien *The Murder of Roger Ackroyd* sekä sen neljä suomenkielistä käännöstä, jotka kuvataan tarkemmin alla.

3.1. Agatha Christie

Agatha Christie (1890–1976) oli yksi aikamme tunnetuimmista rikoskirjailijoista. Erityisen kuuluisa hän on luomistaan rikosetsivähahmoista, kuten *Hercule Poirotista* ja *Miss Marplesta*. Kokonaisuudessaan Christie on julkaissut 66 etsiväromaanina, 14 novellikokoelmaa sekä näiden lisäksi kuusi romaania pseudonyymillä Mary Westmacott (Agatha Christie Limited, 2025). Vaikka lähteenä UNESCO Index Translationum (2019) on jokseenkin aukkoinen, voidaan sen perusteella todeta, että sen lisäksi, että Christien teokset ovat edelleen yksiä myydyimmistä kirjoista, pitää Christie myös paikkaa maailman käännettyimpänä yksittäisenä kirjailijana. Yhteensä käännöksiä eri kielille Christien teoksista on tehty 7236 (ibid.).

Ensimmäisen romaaninsa, *The Mysterious Affair at Styles*, jossa päähenkilönä esiintyy myös ensimmäisen kerran etsivä Hercule Poirot, Christie kirjoitti jo vuonna 1916, keskellä ensimmäistä maailmansotaa. Kirja julkaistiin kuitenkin vasta neljä vuotta myöhemmin, vuonna 1920. Tämän jälkeen Christieltä ilmestyi uusia teoksia lähes vuosittain hänen kuolinvuoteensa asti, sekä muutamia teoksia myös postuumisti. Viimeinen postuumisti julkaistu novellikokoelma, *While the Light Lasts and Other Stories* (suom. *Kirstun arvoitus ja muita kertomuksia*, suomentanut Jukka Saarikivi, 1999) julkaistiin vuonna 1997. (Agatha Christie Limited, 2025)

Agatha Christien teoksissa murhan tekotapana käytetään usein myrkyttämistä. Syy sille, miksi myrkyt esiintyvät usein Christien teoksissa, löytyy hänen menneisyydestään. Ensimmäisen maailmansodan aikana Christie työskenteli hoitajana sairaalan lääkevarastossa, jossa hän oppi erilaisista lääkkeistä ja myrkyistä ja niiden käyttötavoista ja näin ollen hänen oli luontevaa käyttää niitä myös kirjoissaan. (Agatha Christie Limited, 2025).

3.2. The Murder of Roger Ackroyd

Vuonna 1926 julkaistu *The Murder of Roger Ackroyd* on Agatha Christien teoksista järjestyksessään kuudes. Alkuperäisen teoksen on julkaisuvuonnaan toimittanut William Collins & Sons. Uudemman, vuonna 2013 julkaistun painoksen, joka on käytössä tässä tutkielmassa, on toimittanut Harper Collins. *The Murder of Roger Ackroyd* (tästä alkaen LT eli lähtöteksti) on järjestyksessä kolmas julkaistu Agatha Christien teos, jossa päähenkilönä esiintyy belgialainen salapoliisi Hercule Poirot.

Kirjassa eläkepäivilleen Englannin maaseudulle vetäytynyt belgialainen salapoliisi Hercule Poirot tutkii tapausta, jonka keskipisteessä on paikallisen miehen, Roger Ackroydin, mysteerinen kuolema. Vaikka kylän paikalliset poliisit tulevatkin nopeasti omaan johtopäätöksensä siitä, kuka rikoksen takana oli, Hercule Poirot jatkaa omia tutkimuksiaan ja yhteistyössä tarinan kertojan, tohtori Sheppardin, kanssa paljastaa lopulta oikean syyllisen.

Agatha Christien teoksia voidaan pitää rikoskirjallisuuden klassikoina ja erityisesti juuri LT sai aikoinaan hyvän vastaanoton, vaikka sitä pidettiinkin jokseenkin kiistanalaisena, koska sen ei katsottu noudattavan niin kutsuttua perinteistä murhamysterin kaavaa. Kettunen (1990, 29) kertoo artikkelissaan teoksen saamasta vastaanotosta seuraavasti: ”Ilmestyttyään kirja jakoi mielipiteet aika rajusti kahtia, ja edelleenkin siitä taitetaan peistä milloin puhe kääntyy maailmansotien välisen dekkarin reilun pelin vaatimuksiin: onko loppuratkaisu pelkkä pitkälle jalostettu kikka vai pohjimmiltaan täysin ’reilu’ päätös tarinalle.”

LT:n suosio, joka useiden arvioiden mukaan perustuu muun muassa edellä mainittuun yllättävään loppuratkaisuun, on säilynyt aina 2000-luvulle saakka. Pitkäkestoisesta suosioista kertoo esimerkiksi se, että Britannian rikoskirjailijoiden yhdistys äänesti LT:n kaikkien aikojen parhaaksi rikosromaaniksi vuonna 2013 (*British Crime Writers*

Association, 2013). Teos on ollut hyvin suosittu myös Suomessa, mistä kertoo ainakin se, että teoksen kääntämiselle ja uudelleen kääntämiselle tai käännöksen korjaamiselle on koettu tarvetta jo neljästi. Luvussa 3.4. esitellään teoksesta julkaistut suomennokset.

3.3. Suomentajat

Ensimmäisen käännöksen suomensi Edvard Ukkonen (1891–1941), joka oli toimittaja sekä kääntäjä. Hän työskenteli Mikkelin Sanomissa sekä Uudessa Aurassa toimitussihteerinä ja myöhemmin Satakunnan kansa -lehdessä toimittajana (Björneborgs Tidning, 1941). Toimittajauransa ohella hän käänsi teoksia ainakin englannista ja ruotsista suomeksi (Kansalliskirjasto, s.v. « Edv. Ukkonen »).

Toisen käännöksen suomentajan nimi ei ole tiedossa. Saman käännöksen korjattu versio julkaistiin vuonna 1959, mutta korjatun käännöksenkään suomentajan nimeä ei tiedetä. Tutkielmassa käsitellyn vuoden 1959 käännöksen neljännen painoksen tarkisti Kirsti Kattelus, joka on myös kääntänyt muita Agatha Christien teoksia (Kansalliskirjasto, s.v. « Kirsti Kattelus »).

Neljännen käännöksen suomentaja Jaakko Kankaanpää on kääntänyt laajasti kirjallisuutta. Hänet on myös palkittu työstään, muun muassa vuonna 2021 Otavan kirjasaatiön Erkki Reenpää -suomentajapalkinnolla (Otavan kirjasaatiö, 2021).

3.4. The Murder of Roger Ackroydin suomennokset

LT:stä on julkaistu yhteensä neljä eri suomennosta. Tässä tutkielmassa on aineistona käytetty niistä jokaista. Ensimmäinen käännös, *Odottamaton ratkaisu* (tästä alkaen KT1 eli kohdeteksti1), julkaistiin vuosi englanninkielisen alkuperäisteoksen julkaisun jälkeen, vuonna 1927. Teoksen käänsi toimittaja ja kääntäjä Edvard Ukkonen ja sen kustansi Satakunnan Kirjateollisuus. Teos julkaistiin ensin jatkokertomuksena *Satakunnan kansa* -lehdessä, minkä jälkeen se julkaistiin kirjana. Tutkielmassa tarkastellaan vuoden 1927 kirjapainosta.

Toisen kerran teos suomennettiin vuonna 1929, jolloin sen nimeksi tuli *Kello 9.10* (tästä alkaen KT2 eli kohdeteksti2). Toisen käännöksen suomentajan nimeä ei ole tiedossa. Kirjan on kustannut Kustannusosakeyhtiö Otava. Kyseinen käännös on erittäin harvinainen, eikä sen painoksia ole jäljellä kuin keräilijöillä. Alkuperäinen painos kirjasta on ollut pehmeäkantinen, eli hyvin hauras kovakantiseen kirjaan verrattuna ja tästä syystä

kyseistä käännösversiota ei todennäköisesti ole säilynyt montakaan kappaletta. Kirjoja on uudelleenkansitettu, mikä myös johtaa siihen, että teosta on haastavampi löytää, sillä yhtenäistä ulkonäköä teoksilla ei ole.

Seuraava käännös LT:stä julkaistiin vuonna 1959, jolloin se kantoi ensimmäistä kertaa nimeä *Roger Ackroydin murha* (tästä alkaen KT3 eli kohdeteksti3). Tutkielmassa tarkasteltiin vuonna 1982 ilmestynyttä neljättä painosta korjatusta käännöksestä. Käännös on sama kuin vuoden 1929 käännös, mutta sen tarkasti uutta painosta varten Kirsti Kattelus.

Uusin käännös, joka kantaa samaa nimeä kuin vuoden 1959 edeltäjänsä, *Roger Ackroydin murha* (tästä alkaen KT4 eli kohdeteksti4), julkaistiin vuonna 2018. Tuolloin teoksen suomensi Jaakko Kankaanpää ja kustansi WSOY.

3.5. Menetelmä

Tutkielmaa varten sekä lähtökielisestä teoksesta että kohdekielisestä teoksesta kerättiin kaikki rikostermit sekä lauseet, joilla viitattiin rikoksiin, niiden tekemiseen tai niiden selvittämiseen. Seuraavissa luvuissa esitellään tarkemmin rikostermien määrittely tutkielmaa varten sekä miten ne kerättiin aineistosta.

3.5.1. Rikostermien määrittely

Ennen kuin varsinainen aineiston keräys voitiin suorittaa, oli määriteltävä *rikostermi*. Tätä tutkielmaa varten muodostettiin määritelmä rikostermille seuraavasti: Rikostermi on rikokseen, sen tekemiseen tai selvittämiseen viittaava sana tai lause, mutta vain sen esiintyessä rikoksen kontekstissa. Tällöin esimerkiksi termi *ampuminen* laskettaisiin mukaan aineistoon vain silloin, kun toiminta liittyisi jollain tavalla rikokseen, eikä esimerkiksi metsästyksen.

Rikostermien määritelmä piti luoda tätä tutkielmaa varten, koska jo olemassa olevat rikoskielen ja lakikielen määritelmät rajoittuivat pääosin laeissa käytettäviin määritelmiin, eivätkä ne siksi juurikaan vastanneet kaunokirjallisuudessa käytettävää kieltä. Tutkielman luonteen ja aineistossa käytettävän kielen takia oli siis luontevinta luoda uusi, vain tähän aineistoon kohdistettu, määritelmä rikostermeille.

3.5.2. Rikostermien kerääminen

Rikostermin määrittelyn jälkeen kerättiin LT:stä kaikki määritelmään sopivat termit, jotka ensin merkattiin kirjaan yliviivaustusseilla, jonka jälkeen ne kirjattiin ylös Excel- taulukkoon (ks. Liite 2) sarakkeeseen ST (Source text, suom. LT). Kun kaikki lähtökieliset termit oli kerätty, siirryttiin keräämään samalla metodilla LT:stä kerättyjä termejä vastaavat termit KT:istä. Jokaiselle KT:lle oli omat sarakkeensa (TT1, TT2, TT3 ja TT4, joihin tässä tutkielmassa viitataan suomenkielisillä lyhennelmillä KT1, KT2, KT3 ja KT4) ja eri tekstien toisiaan vastaavat termit merkattiin niihin rinnakkain, jolloin vastaavien termien vertailu oli mahdollista. Mikäli termiä ei löytynyt KT:stä, merkattiin sen kohdalle taulukkoon N/A (not available).

Termien keräystä aloitettaessa tarkoitus oli jaotella termit sanaluokittain, mutta tämä lähestymistapa hylättiin LT:n termien keräyksen jälkeen, sillä substantiivien määrä oli huomattavasti muita kategorioita suurempi, eikä esimerkiksi rikostermien määritelmään soveltuvia adjektiiveja ollut ollenkaan. Substantiivien, verbien ja lausahdusten välinen erottelu säilytettiin taulukossa, johon termit kerättiin, mutta tätä erottelua ei korostettu aineiston käsittelyssä, muuta kuin luvussa 4.2.2., jossa käsitellään poistoja kategorioittain. Monen KT:n termin sanaluokka muuttui verrattuna LT:n termiin ja tämä muutos merkattiin taulukkoon värjäämällä solu sinisellä värillä. Sanaluokan vaihtumista käsitellään tarkemmin luvussa 4.2.1.

Termejä poimittiin yhteensä 628 kappaletta ja lauseita/lausahduksia poimittiin 38 kappaletta, eli yhteensä aineistossa oli analysoitavana 665 yksikköä. Näiden kerättyjen yksiköiden joukossa esiintyi kuitenkin useita termien toistoja. Lisää kerättyjen termien ja lauseiden/lausahdusten käsittelystä kerrotaan alla.

3.5.3. Kerätyn aineiston käsittely

Aineiston keräämisen jälkeen merkittiin ylös aineistossa ilmeneviä käännösten välisiä muutoksia ja luokiteltiin ne omiin kategorioihinsa. Näitä kategorioita olivat: *kirjoitusasun muuttuminen, sanaluokan vaihtuminen, termien virallistuminen, poistot ja huumausaineet*. Näiden lisäksi muutokset, jotka eivät sopineet edellä mainittuihin kategorioihin, mutta jotka olivat tutkielman kannalta oleellisia, lisättiin kategoriaan *muut muutokset*. Näistä kuudesta kategoriasta muodostui kaksi yläkategoriaa, joiden perusteella aineistot on jaoteltu tässä tutkielmassa. Nämä yläkategoriat ovat ajan vaikutus

suomennosten rikostermeihin ja erot suomennosten käännösvalinnoissa. Kaikkia edellä mainittuja eroja ei merkattu Excel-taulukkaan, vaan niistä tehtiin vain yleisiä huomioita, joita käsitellään myöhemmin luvuissa 4 ja 5.

Edellä mainituista kategorioista ainoastaan sanaluokkien vaihtuminen merkattiin Excel-taulukkaan. Näin tehtiin siksi, koska tapauksia, joissa sanaluokka vaihtui, oli enemmän kuin tapauksia muissa kategorioissa ja toisin kuin muissa kategorioissa, sanaluokan vaihtumisessa termien merkityksellä ei ollut yhtä paljon merkitystä kuin tapauksien määrällä. Merkkaamalla tapaukset oli siis mahdollista saada selkeämpi kuva siitä, kuinka usein sanaluokka vaihtui, kun verrattiin LT:ä ja KT:jä. Sanaluokkien muuttuminen merkittiin Excel-taulukkaan merkkaamalla solu eri värillä.

Sanaluokkien muuttumisen merkkaamisen lisäksi taulukosta merkattiin sellaiset kohdat, joissa suomenkieliset termit poikkesivat keskenään toisistaan. Eli jos KT1:ssä ja KT4:ssä oli käytetty samoja termejä vastaamaan LT:n termiä, mutta KT2:ssa ja KT3:ssa eri termiä, merkattiin KT2:n ja KT3:n termi eri värillä. Nämä merkattiin, jotta olisi mahdollista selvittää, ovatko jotkin käännökset lähempänä toisiaan ja mikä käännöksistä poikkeaa muista käännöksistä eniten.

Näiden lisäksi haluttiin selvittää, kuinka paljon termejä on jätetty pois kustakin käännöksestä. Tätä varten merkittiin Excel-taulukosta N/A-sisältöiset solut omalla värillään. Tämä tehtiin, jotta voitaisiin selvittää, oliko jossakin käännöksessä muita käännöksiä yleisempää jättää käyttämättä termejä, ja oliko tietyn termin poisto yleisempää kuin muiden termien.

Kun termit oli jaoteltu omiin kategorioihinsa, muodostettiin niistä kullekin termille oma taulukkonsa, josta käy ilmi LT:n termi, kuinka usein kyseinen termi LT:ssä esiintyy sekä kaikissa KT:ssä esiintyvät suomenkieliset vastineet. Suomenkielisiin vastineihin on merkattu, kuinka useasti ne esiintyvät missäkin KT:ssä. Poistoille luotiin myös oma taulukkonsa, jossa esitetään kussakin KT:ssä esiintyvien poistojen määrät. Seuraavassa luvussa esitetään edellä mainitut taulukot sekä käsitellään tarkemmin aiemmin jaoteltuja kategorioita.

4. Analyysi

Kerätyn aineiston avulla voitiin tehdä havaintoja useista käännösten väliltä löytyvistä eroavaisuuksista. Tässä luvussa esitellään näitä havaittuja eroavaisuuksia. Aineisto on tässä luvussa jaettu kahteen yläkategoriaan: 1) ajan vaikutus suomennosten rikostermeihin ja 2) erot suomennosten käännösvalinnoissa. Ensimmäisessä kategoriassa käsitellään ajan vaikutusta kirjoitusasuun, termien virallistumiseen ja kääntäjän suhtautumiseen huumausaineisiin ja jälkimmäisessä käsitellään käännösvalinnoissa näkyviä eroja sanaluokan vaihtumisen, poistojen sekä muiden muutosten kannalta. Tässä luvussa aineisto on esitelty taulukoissa, niin, että jokainen LT:ssä ja KT:ssä havaittu esiintymä on merkattu taulukkoon numeroin. Mikäli termiä ei löytynyt KT:stä, on termin esiintymättömyys kuitenkin ilmoitettu 0 sijasta merkinnällä -. Tähän merkintätapaan päädyttiin, jotta taulukot pysyisivät helppolukuisempina. Tässä luvussa käsiteltyjä esimerkkejä taustoitetaan niin etymologisesta kuin kulttuurisestakin näkökulmasta luvussa 5.

4.1. Ajan vaikutus suomennosten rikostermeihin

Aikakauden vaikutus tuli selvästi esiin käännösten vertailussa. Tässä luvussa esitellään esimerkkien kautta sitä, kuinka kirjoitustapa, termien käyttö ja kääntäjän asenne huumausaineita kohtaan on muuttunut käännösten välillä.

4.1.1. Kirjoitusasun muuttuminen

Termien kirjoitusasun voitiin huomata muuttuneen kahden termin kohdalla. Nämä termit olivat *kokaiini/kokaini* ja *komisario/komissario*. Kirjoitusasun muuttuminen oli käännöksien välillä tapahtuneista muutoksista kaikkein näkyvin, sillä erityisesti termi *inspector/komisario/komissario* esiintyy teksteissä usein: LT:ssä termi *inspector* esiintyy 149 kertaa.

Alla olevasta taulukosta (Taulukko 1) käy ilmi termin *inspector* eri suomennosten lukumäärät. Kahdella s-kirjaimella kirjoitettua termiä *komissario* esiintyi KT1:ssä ja KT2:ssa, kun taas yhdellä s-kirjaimella kirjoitettuna *komisario* löytyi KT1:stä, KT3:sta ja KT4:stä. KT1:stä tosin löytyy vain yksi yhdellä s-kirjaimella kirjoitettu *komisario*. Koska yhdellä s-kirjaimella kirjoitettua *komisario*-termiä oli vain yksi KT1:ssä, voidaan olettaa tämän olleen mahdollinen kirjoitusvirhe, jota ei ole huomattu korjata. Koska

kirjoitusvirheestä ei ole kuitenkaan varmaa tietoa, kohdellaan tätä instanssia yhtenä erillisenä terminä.

Vaihdos *komissariosta komisarioon* tapahtui KT2:n ja KT3:n välillä. Tämä muutos on tehty korjattuun käännökseen, joka on sitten säilynyt myös KT4:ään. Taulukosta 1 ilmenee, että eniten vaihtelua termin *inspector* suomenkieliselle vastineelle löytyy KT1:stä, jossa on käytetty kolmea eri termiä, joista tosin yksi on mahdollinen kirjoitusvirhe. Vähiten vaihtelua, eli ei ollenkaan vaihtelua, taas on löydettävissä KT2:sta.

Näiden lisäksi voidaan huomata, että KT2:ssa on tiukasti käännetty jokainen LT:ssä esiintyvä *inspector*: molemmissa termi esiintyy 149 kertaa. Lukumäärällisesti poistoja taas löytyy eniten KT3:sta, jossa *inspector* on käännetty vain 122 kertaa. Termien käännöksissä esiintyviä poistoja käsitellään tarkemmin alla, luvussa 4.2.2. Poistot.

Taulukko 1 Termin *inspector* käännökset

LT-termi	Määrä	KT-termi	Määrä			
			KT1	KT2	KT3	KT4
inspector	149	komissario	130	149	-	-
		komisario	1	-	121	132
		poliisikomissario	2	-	-	-
		tarkastaja	-	-	1	1

Termi *cocaine* esiintyy LT:ssä huomattavasti harvemmin kuin *inspector*. Lisäksi, toisin kuin termin *inspector* kohdalla, termin *cocaine* kohdalla poikkeava kirjoitusasu on löydettävissä vain vanhimmasta käännöksestä, eli KT1:stä. Kuten alla olevasta taulukosta (Taulukko 2) näkyy, KT1:ssä termi *cocaine* on kirjoitettu yhdellä i-kirjaimella *kokaini*, kun taas muissa käännöksissä on käytetty nykyäänkin käytössä olevaa kahden i-kirjaimen kirjoitusasua *kokaiini*. *Cocaine*-termin kohdalla on huomattavissa KT2:n ja KT3:n samankaltaisuus: molemmissa *cocaineen* viitataan suomenkielisissä käännöksissä kerran se-pronominilla, kun taas muutoin on käytetty pitkävokaalista *kokaiini*-termiä.

Taulukko 2 Termin *cocaine* käännökset

LT-termi	Määrä	KT-termi	Määrä			
			KT1	KT2	KT3	KT4
cocaine	5	kokaini	5	-	-	-
		kokaiini	-	4	4	5
		se	-	1	1	-

4.1.2. Termien virallistuminen

Uusimman ja vanhimman käännöksen välillä oli havaittavissa suuri eroavaisuus termien virallisuudessa. Termien virallisuudella tässä tutkielmassa tarkoitetaan sitä, kuinka, ainakin nykyaikaisin 2000-luvun standardein, viralliselta käytetyt termit kuulostavat. Tässä luvussa esitellään kaksi esimerkkiä aineiston kohdista, joissa virallistumista voitiin havaita. Nämä termit ovat sellaisia, joille ei mahdollisesti ole ollut suomenkielisiä vastineita yleisessä käytössä käännösten tekemisen aikaan. Tämä on tehnyt selittävien käännösten käytöstä perusteltua. Tarkempaa pohdintaa selittävästä käännöksistä ja syistä niiden taustalla käsitellään luvussa 5.2.

Taulukosta 3 löytyy esimerkki termistä *Officer in charge of the case* sekä sen käännöksistä. Termi esiintyy LT:ssä vain kerran, mutta jokainen KT sisältää erilaisen käännöksen termistä. Huomattavaa tässä on, että ensimmäisessä kahdessa käännöksessä tutkittavaan kuolemantapaukseen viitataan sanalla *asia*, kun taas KT3:ssa ja KT4:ssä tähän viitataan sanalla *tutkimus* tai *tutkinta*. Sanana *asia* on epätasemmampi kuin *tutkimus* tai *tutkinta*. Toinen muutos, joka käännöksistä löytyy, on tapa viitata tapauksen tutkijoihin. KT1:ssä heihin viitataan yleisemmin sanalla *herrat*, kun taas KT2:ssa, KT3:ssa ja KT4:ssä käytetään virallisempia poliisihenkilöstöön viittaavia termejä *upseeri*, *poliisi* ja *johtaja*.

Toisin kuin useissa aiemmissa esimerkeissä, joissa KT2:n ja KT3:n käännökset ovat olleet erittäin samankaltaisia, tässä KT2:n ja KT3:n välillä on huomattavissa selkeämpi ero.

Taulukko 3 Termin *the officer in charge of the case* käännökset

LT-termi	Määrä	KT-termi	Määrä			
			KT1	KT2	KT3	KT4
officer in charge of the case	1	herrat, joiden hoidossa asia on	1	-	-	-
		asiaa hoitavalle upseerille	-	1	-	-
		tutkimuksesta vastaava poliisi	-	-	1	-
		tutkinnan johtaja	-	-	-	1

Toinen esimerkki, jossa näkyy ero käännösten virallisuudessa, on termi *alibi*. *Alibin* eri käännökset löytyvät alla olevasta taulukosta (Taulukko 4). Ainoa käännös, jossa suomenkielinen saman muotoinen vastine *alibi* ei esiinny kertaakaan, on KT1. Muissa käännöksissä englanninkieliselle termille ei ole käytetty *alibin* lisäksi muita suomenkielisiä termejä. KT1:ssä *alibin* tilalla on käytetty kymmentä eri ilmaisua. Näistä kaikki keskittyvät joko muualla tai toisaalla olemiseen sekä sisältävät lähes kaikki sanan *todistus*.

Taulukko 4 Termin *alibi* käännökset

LT-termi	Määrä	KT-termi	Määrä			
			KT1	KT2	KT3	KT4
alibi	14	todistus, että hän myöhemmin oli toisaalla	1	-	-	-
		toisaallaolo	2	-	-	-
		todistaa olleensa muualla	3	-	-	-
		on osoitettu olleen muualla	1	-	-	-
		todistaa toisaallaolo	1	-	-	-
		todistaa muuallaolo	2	-	-	-
		muuallaolo	1	-	-	-
		todistuksia muuallaolosta	1	-	-	-
		toisaallaolo on todistettu	1	-	-	-
		muuallaolon todistus	1	-	-	-
		alibi	-	14	14	14

Alibin lisäksi aineistosta poimittiin esimerkkinä termi *motive*, joka toimii temaattisesti *alibin* parina. Tässä termissä oli kuitenkin huomattavasti enemmän vaihtelua käänöksissä. Vähiten vaihtelua löytyi KT4:stä, jossa yhdeksässä kymmenestä käänöksestä oli käytetty sanaa *motiivi*. Kuten alla olevasta Taulukosta 5 voidaan huomata, käänös *motiivi* esiintyi ensimmäisen kerran vasta KT3:ssa. Ennen termin *motiivi* käyttöä käänöksissä esiintyi eri muodoissa sanoja aihe, syy ja tarkoitus. Eniten vaihtelua käänöksissä löytyi jälleen KT1:stä, jossa erilaisia käänöksiä löytyi neljä kappaletta. Jokaisessa muussa KT:ssä vaihtelua oli vain kahden eri instanssin välillä.

Taulukko 5 Termin *motive* käännökset

LT-termi	Määrä	KT-termi	Määrä			
			KT1	KT2	KT3	KT4
motive	10	syy	1	8	5	-
		aihe	6	2	-	-
		miksi hän olisi tehnyt sen	1	-	-	-
		mikä oli aiheuttanut	1	-	-	-
		tarkoitus	-	-	-	1
		motiivi	-	-	5	9

Syitä sekä termien *alibi* ja *motiivi* esiintymiseen vasta myöhäisemmissä käänöksissä pohditaan Yhteenveto ja päätelmät -luvussa, kohdassa 5.2.

4.1.3. Kääntäjän asennoituminen huumausaineisiin

Variaatiota eri käännösten välillä löytyi huomattavan paljon sellaisista kohdista, joissa huumausaineet olivat aiheena. Seuraavaksi tässä luvussa esitellään niitä kohtia, joissa on huomattavissa eroja kääntäjän suhtautumisessa huumausaineisiin.

Aiemmissa aineistosta poimituissa esimerkeissä ei suomenkielisten käännösten kesken muutoin ole ollut huomattavissa suuria lauserakenteellisia eroja, mutta huumausaineiden kohdalla KT1 erottuu muista. Taulukossa 6 on hieman aiempien esimerkkien esitystavasta poiketen esitetty ote tekstikohdasta, jossa Poirot keskustelee tarinan kertojan, tohtori Sheppardin kanssa löytämästään huumausaineenkäyttövälineestä. KT1:n lauserakenne ja -järjestys poikkesivat tässä kohdassa LT:stä ja muista KT:ista, joten, jotta

termien konteksti tulisi selkeämmin ilmi, oli hyödyllisempää esittää taulukossa koko tekstipätkä yksittäisten termien sijaan.

Kuten voidaan huomata, KT2, KT3 sekä KT4 ovat sekä lauserakenteeltaan että termivalinnoiltaan hyvin lähellä LT:iä. KT1:ssä taas esimerkiksi selitys huumausaineenkäyttövälineen käyttötavasta on siirretty Poirotin ensimmäisestä repliikistä toiseen repliikkiin. Lisäksi kun KT2:ssa, KT3:ssa ja KT4:ssä mainitaan termi huumausaine Poirotin jälkimmäisessä repliikissä, mainitaan KT1:ssä kaksi huumausainetta nimeltä, *morfiini* ja *kokaini*. Näitä huumausaineiden nimiä ei mainita LT:ssä eikä KT2:ssa, KT3:ssa tai KT4:ssä. KT1:ssä kääntäjä käyttää huumausaineiden nimistä joko *kokainia* tai *morfiinia*, kun taas LT:ssä morfiinia ei mainita yhdessäkään instanssissa. Vaikuttaa siltä, että heroini on korvattu morfiinilla KT1:ssä. Syitä tälle pohditaan tarkemmin luvussa 5.3.

Toinen eroavaisuus, joka on huomattavissa KT1:n ja loppujen suomenkielisten käännösten välillä on kohdan '*heroin, "snow"*' jättäminen kokonaan pois ensimmäisestä käännöksestä. KT1:ssä Poirot vain toteaa "aivan niin", kun taas jokaisessa myöhemmässä käännöksessä Poirot, LT:n mukaisesti, vahvistaa Sheppardin olettamuksen käytettävän huumausaineen nimestä.

Alla olevan taulukon (Taulukko 6) esimerkeistä voidaan havaita myös termin *diamorphine hydrochloride* käännöksissä tapahtuvat muutokset. Nämä esimerkit on selkeyden vuoksi tummennettu. Kuten voidaan huomata, yksikään käännöksistä ei ole keskenään täysin samanlainen. KT1:n ja KT2:n välillä on kuitenkin vain hyvin pieni ero, KT2 on kirjoitusasultaan täysin sama kuin LT:n termi ja KT1 lähes sama, mutta *diamorphinen* lopun e-kirjain on jätetty sanasta pois. KT4:stä taas löytyy hyvin samankaltainen muoto, *diamorfiinihydrokloridi*. Tässä kirjoitusasua on muutettu suomenkielisemmäksi, sanan *diamorphine* digrafi *ph* on vaihtunut kirjaimeksi *f* ja samalla tavalla sanan *hydrochloride* digrafi *ch* on vaihtunut kirjaimeksi *k*.

Taulukko 6 Tekstiote koskien huumausaineita

Teksti	Tekstiote
LT	Poirot, who had been watching my face, nodded. ‘Yes, heroin, “snow”. Drug-takers carry it like this, and sniff it up the nose.’ ‘ Diamorphine hydrochloride, ’ I murmured mechanically. ‘This method of taking the drug is very common on the other side. [...]’
KT1	Poirot, joka oli pitänyt silmällä minun kasvojeni ilmeitä, nyökkäsi. — Aivan niin, hän sanoi. Ja minä mutisin koneellisesti: Diamorphin hydrochlorid. — Se on hyvin tavallinen tapa nauttia morfiinia tai kokainia rapakon toisella puolella. He ottavat sitä höyheneen ja vetävät sitten nenäänsä. [...]
KT2	Poirot, joka oli tarkastanut kasvojani, nyökkäsi. »Niin, heroiini-’lunta’. Huumausaineiden nauttijat pistävät sitä tähän ja nuuskaavat.» » Diamorphine hydrochloride », mutisin konemaisesti. »Tämä huumausaineiden nauttimistapa on hyvin yleinen Atlantin tuolla puolen. [...]»
KT3	Poirot, joka oli tarkkaillut kasvojani, nyökkäsi. »Niin, heroiinia. ’Lunta.’ Huumausaineiden nauttijat pistävät sitä tähän ja nuuskaavat.» » Diasetyylimorfiini », mutisin konemaisesti. »Tämä huumausaineiden nauttimistapa on hyvin yleinen Atlantin tuolla puolen. [...]»
KT4	Poirot oli tarkkaillut minua ja nyökkäsi. »Kyllä vain. Heroiinia – ’lunta’. Heroiinin käyttäjät kuljettavat ainettaan näin ja nuuskaavat sitä nenäänsä.» » Diamorfiinihydrochloridia », mutisin automaattisesti. »Sellainen käytötapa on hyvin yleinen Atlantin toisella puolen. [...]»

Seuraavasta taulukosta (Taulukko 7) voidaan vertailla termin *drug-taker* käännoiksi. KT1:ssä termi esiintyy vain kerran, kun taas muissa KT:issä sekä LT:ssä termi esiintyy kahdesti. Tässäkin tapauksessa KT1 siis eroaa enemmän LT:stä kuin muut käännökset.

Käännoksissä käytettyjä suomenkielisiä termejä vastaamaan termiä *drug-taker* olivat *huumausaineiden uhri*, *huumausaineiden nauttija*, *heroiinin käyttäjä* sekä *käyttäjä*. Myös tässä esimerkissä voidaan huomata, että KT2 ja KT3 käännökset ovat keskenään täysin samat, molemmissa teoksissa käännos on *huumausaineiden nauttija*.

Taulukosta voidaan havaita, että suhtautuminen huumausaineisiin oli KT4:ssä neutraalimpaa kuin KT1:ssä, KT2:ssa tai KT3:ssa. Esimerkiksi, KT1:ssä, KT2:ssa ja KT3:ssa huumausaineiden käyttämisestä puhuttiin useaan otteeseen värikkäämmiin

nauttimisena tai vaihtoehtoisesti niiden *uhriksi* jouduttiin. KT4:ssä taas kieli oli neutraalimpaa ja *nauttimisen* tilalla toimi sana *käyttää*, johon ei ole liitettävissä yhtä vahvoja positiivisia tai negatiivisia mielle yhtymiä, joita taas voidaan liittää *nauttimiseen* ja *uhriksi* joutumiseen. *Käyttäjä* on myös lähempänä englanninkielistä sanaa *taker* (suom. ottaja).

Taulukko 7 Termin *drug taker* käännökset

LT-termi	Määrä	KT-termi	Määrä			
			KT1	KT2	KT3	KT4
drug-taker	2	huumausaineiden uhri	1	-	-	-
		huumausaineiden nauttija	-	2	2	-
		heroiinin käyttäjä	-	-	-	1
		käyttäjä	-	-	-	1

Seuraavassa taulukossa (Taulukko 8) on eriteltynä käännökset termille *addicted to drugs*. Jälkimmäisen *addicted to drugs* -termin kohdalla erityisesti KT2 poikkeaa lauserakenteeltaan muista käännöksistä, sillä kun sekä LT:ssä että muissa käännöksissä mainitaan henkilö, joka on riippuvainen huumausaineista, KT2 jättää huumausaineita käyttävän henkilön kokonaan mainitsematta ja puhuu vain huumausaineista. Vertailun vuoksi otteet LT:stä, KT2:sta ja KT3:sta kyseisistä kohdista:

LT: She had heard from someone that morning—someone addicted to drugs, she read the article in the paper [...]. (Luku 20 Miss Russell, s. 244)

KT2: Hän oli kuullut jonkun puhuvan huumausaineista sinä aamuna — hän etsi lehden, luki artikkelin [...]. (Luku 20 Nti Russell, s. 241)

KT3: Hän oli kuullut sinä aamuna jostain joka käytti huumausaineita — hän luki lehdestä tuon artikkelin [...]. (Luku 20 Neiti Russell, s. 217)

Mielenkiintoista on myös se, että KT1 kääntää ensimmäisen *addicted to drugs* -termin *morfinitina*. LT:ssä ei mainita käytettävän huumausaineen nimeä ollenkaan, eikä teoksesta pysty muutenkaan päättelemään onko kyseessä *morfiiini* vai *kokaiini*.

Taulukko 8 Termin *addicted to drugs* käännökset

LT-termi	Määrä	KT-termi	Määrä			
			KT1	KT2	KT3	KT4
addicted to drugs	2	morfinisti	1	-	-	-
		tuon paheen orja	1	-	-	-
		taipuvainen huumausaineisiin	-	1	1	-
		huumausaineista	-	1	-	-
		käyttää huumausaineita	-	-	1	-
		riippuvainen huumeista	-	-	-	2

Alla olevasta taulukosta voidaan taas huomata, että kun muissa käännöksissä puhutaan yleistasoisesti huumausaineista, KT1 nimeää huumeen erikseen tietyn tyyppiseksi huumausaineeksi, tässä tapauksessa kokaiiniksi, kuten se teki ylemmässä taulukossakin mainitun morfiinin kanssa.

Lisäksi alla olevassa taulukossa (Taulukko 9), kuten myös Taulukossa 7, on huomattavissa eroja siinä, millä tavalla teksti suhtautuu huumausaineiden käyttämiseen. KT1 viittaa molemmissa *took to drugs* -instansseissa huumausaineiden käyttäjään sanalla orja, kun taas muissa käännöksissä käytetty termi on neutraalimpi *käyttäminen*. Toisaalta ensimmäisessä KT4:n instanssissa käytetään sanaa *ratkesi*, johon voidaan liittää negatiivinen konnotaatio.

Taulukko 9 Termin *took to drugs* käännökset

LT-termi	Määrä	KT-termi	Määrä			
			KT1	KT2	KT3	KT4
took to drugs	2	kokainipaheen orjaksi	1	-	-	-
		kokainin orjaksi	1	-	-	-
		rupesi käyttämään huumausaineita	-	2	1	-

	rupesi sitten käyttämään huumausaineita	-	-	1	-
	ratkesi käyttämään huumausaineita	-	-	-	1
	alkoi käyttää aineita	-	-	-	1

Yhteistä kaikille luvussa 4.1.3. esitetyille esimerkeille on se, että tapa, jolla huumausaineista puhutaan, on selkeästi muuttunut neutraalimmaksi. Syitä tähän muutokseen pohditaan tarkemmin luvussa 5.3.

4.2. Eroja suomennosten käänösvalinnoissa

Suomennoksissa oli havaittavissa erilaisia käänösvalintoja. Tässä luvussa käsitellään tehtyjä käänösvalintoja sanaluokan ja poistojen sekä muiden muutosten kautta.

4.2.1. Sanaluokan vaihtuminen

Excel-taulukkoon kerätyistä rikostermeistä eroteltiin ne sanat, joiden kohdalla käänöksen sanaluokka oli eri kuin lähtötekstin sanaluokka. Useimmat sanaluokan vaihtumiset tapahtuivat niin, että lähtötekstin substantiivi muuttui kohdetekstin verbiksi. KT1:stä poimituissa termeissä oli 14 sellaista verbiä, jotka olivat lähtötekstissä substantiiveja, KT2:ssa näitä oli yhdeksän, KT3:ssa kymmenen ja KT4:ssä 17. KT4:ssä siis esiintyi jonkin verran enemmän sanaluokan vaihdoksia kuin KT3:ssa.

Verbeissä sanaluokan vaihdosta ei ollut havaittavissa yhtä useasti kuin substantiiveissa. Verbilistassa kaikki tapahtuneet muutokset olivat LT:n verbeistä KT:n substantiiveihin. Verbeistä substantiiveiksi vaihtui KT1:ssä kolme termiä, KT2:ssa neljä termiä, KT3:ssa viisi termiä ja KT4:ssä kaksi termiä.

Alla olevassa taulukossa (Taulukko 10) esitellään termin *inquiries* suomennoksia. Taulukkoon sisällytettiin erikseen myös kaikki saman verbin taivutusmuodot, koska kaikki pienetkin eroavaisuudet haluttiin mukaan tutkielmaan. Taulukosta 10 käy ilmi, että *inquiries*-termin käänöksissä on havaittavissa paljon vaihtelua, ja että suurin osa käänöksistä on eri sanaluokkaa kuin vastaava LT:n termi. Yhdeksän käytetyistä suomennoksista on puhtaasti verbejä, kun taas kaksi käänöstä, ”tehnyt muutamia kyselyjä” ja ”olen ottanut vähän selvää”, sisältävät kyllä verbin, mutta pääsanana näissä ilmaisuissa toimivat ”kyselyjä” ja ”selvää”. Näiden käänösten muoto on samankaltainen

kuin lähtöterminsä muoto, sillä näissä tapauksissa sana *inquiries* esiintyi LT:ssä verbin *make* kanssa.

Taulukko 10 Termin *inquiries* käännökset

LT-termi	Määrä	KT-termi	Määrä			
			KT1	KT2	KT3	KT4
inquiries	4	otamme selvän asiasta	1	-	-	-
		tiedustelemme	-	1	1	-
		kysymme	-	-	-	1
		kysyn	1	-	-	-
		tiedustelen	-	1	-	-
		kysyä	-	-	1	1
		kysymyksiä	1	-	-	-
		tehnyt muutamia kyselyjä	-	1	-	-
		olen ottanut vähän selvää	-	-	1	-
		kyselyt	-	-	-	1
		tiedustella	1	1	-	-
		tutkimuksia	-	-	-	1

Taulukosta 11 löytyvät termin *statement* suomennokset. Tälle termille löytyi yhteensä 11 eri suomenkielistä käännöstä. Myös tässä taulukossa on lueteltu saman sanan eri taivutusmuodot, jotta myös pienemmätkin muutokset voidaan huomioida analyysissä. Yhdestätoista eri käännöksestä viisi termiä on käännöksissä verbimuodossa, näitä ovat *väitti*, *puhuuko*, *selittämättä*, *selittää* ja *kertoa*.

Erilaiset väite-sanan muodot olivat yleinen käännös termille *statement*. Yhteensä kuusi käännöstä yhdestätoista pohjautui sanaan *väite*. Kuitenkin vain yksi *väite*-sanaan pohjautuvista käännöksistä on verbi, imperfektimuodossa oleva *väitti*. Kiinnostavaa on myös huomata, että eri suomenkieliset termit jakautuvat hyvin tasaisesti käännösten välillä, eikä selkeää jakautumista ole havaittavissa. Mielenkiintoista on myös tässä huomata, että KT2:n ja KT3:n välillä toistuvat useammassa kohdassa täysin samat sanmuodot (*väitteensä*, *väitteen* ja *selittää*). Kaikkien KT:en välillä oli havaittavissa variaatiota saman verran.

Taulukko 11 Termin *statement* käännökset

LT-termi	Määrä	KT-termi	Määrä			
			KT1	KT2	KT3	KT4
statement	4	väitteensä	1	1	1	1
		väitettään	-	1	-	-
		väitteellä	-	-	1	-
		väitti	-	-	-	1
		väitteestään	1	-	-	-
		puheessaan	1	-	-	-
		väitteen	-	1	1	-
		puhuuko	-	-	-	1
		selittämättä	1	-	-	-
		selittää	-	1	1	-
		kertoa	-	-	-	1

Sen lisäksi, että sanaluokka vaihtui käännöksissä substantiiveista verbeihin, myös joitain muutoksia verbeistä substantiiveiksi tapahtui. Näistä esimerkkinä verbin *killed* käännöksissä voitiin havaita neljä kohtaa, joissa verbi ei ole kääntynyt verbiksi, vaan se on korvattu substantiivilla. Taulukosta 12 käy ilmi, että *killed* kääntyi suomeksi yhteensä 14 kertaa, joista 10 kääntyi LT:n mukaisesti verbiksi ja neljä kääntyi substantiiveiksi. Käytettyjä substantiiveja olivat *murhaaja*, *kuoleman*, *kuolinsyyn* ja *kuoleman syyn*.

Kuten edellä Taulukossa 11, myös termin *killed* kohdalla käännöksissä oli huomattavissa eniten samankaltaisuuksia KT2:n ja KT3:n välillä. Samaa käännöstä ja sanamuotoa käytettiin näiden kahden käännöksen välillä kuuden *killed*-termin kohdalla. Vähiten variaatiota termin käännöksissä oli KT4:ssä ja eniten KT1:ssä.

Taulukko 12 Termin *killed* käännökset

LT-termi	Määrä	KT-termi	Määrä			
			KT1	KT2	KT3	KT4
killed	7	tappoi	1	2	2	2
		murhannut	1	1	1	-
		tappanut	1	-	-	2
		surmannut	1	-	-	-
		murhaaja	-	1	1	-
		murhasi	-	1	1	-
		on tappanut	1	-	-	-
		surmasi	-	-	-	1
		tapoitte	1	1	1	-
		tapoittekin	-	-	-	1
		kuoli	1	-	-	-
		kuoleman	-	1	-	-
		kuolinsyyn	-	-	1	-
		kuoleman syyn	-	-	-	1

4.2.2. Poistot

Excel-tiedostoon kerätyistä termeistä huomioitiin erikseen myös sellaiset termit, jotka esiintyivät lähtötekstissä, mutta eivät joko yhdessä tai useammassa kohdetekstissä. Näitä poistoja voitiin havaita 52 kpl KT1:ssä, 25 kpl KT2:ssa, 19 kpl KT3:ssa ja 11 kpl KT4:ssä. Tässä voidaan huomata, että erityisesti ensimmäisestä käännöksestä oli jätetty pois huomattavasti isompi määrä termejä kuin muista käännöksistä. Mielenkiintoista oli myös se havainto, että poistot vähenevät järjestyksessä vanhimmasta käännöksestä uusimpaan.

Vähän yli puolet näistä pois jätetyistä termeistä oli sellaisia termejä, jotka viittasivat rikoksen tutkintaan, eli kyseisissä tapauksissa poliisivoimiin, esimerkiksi *inspector* (LT) tai *superintendent* (LT). Näiden termien lisäksi myös muita termejä oli poistettu, mutta näissä ei ollut havaittavissa samanlaista kaavaa kuin poliisivoimiin liittyvissä termeissä. Muita poistettuja termejä olivat esimerkiksi *death* (LT), *crime* (LT) ja *murderer* (LT). Näitä poistoja ja mahdollisia syitä niille käsitellään luvussa 5.5.

Alla olevasta taulukosta (Taulukko 13) käyvät ilmi ensin termien yhteismäärä ja sitten eri käännöksiin kohdistuvat poistojen määrät sekä miten ne kohdistuvat substantiiveihin, verbeihin ja lausahduksiin.

Taulukko 13 Poistojen määrät käännöksissä

LT sanaluokka	Termien määrä	N/A			
		KT1	KT2	KT3	KT4
substantiivit	516	47	21	16	11
verbit	112	4	2	1	-
lausahdukset	37	1	2	2	-
yhteensä	665	52	25	19	11

Poistojen määrän lisäksi aineistosta tarkasteltiin myös sitä, miten poistot asettuvat eri käännösten välillä ja onko niissä yhtäläisyyksiä. Samoja termejä oli poistettu eniten KT2:n ja KT3:n välillä, joissa samat termit oli poistettu 12 kohdassa. Näitä termejä olivat (listauksessa ilmoitettu sulkeissa määrä, jos sama käännös esiintyy useasti) *the thief*, *inspector* (6), *detectives*, *police*, *the crime*, *the case* sekä lauseista *the body is discovered* ja *finding the body*. Toiseksi eniten samankaltaisuutta termien poistamisessa löytyi KT3:n ja KT4:n väliltä. Näissä käännöksissä yhteisiä poistoja löytyi viiden termin kohdalta, jotka olivat *the thief ja inspector* (4). Kolmanneksi eniten samoja poistoja oli tehty KT1:ssä ja KT2:ssa. Näissä yhteiset poistetut termit olivat *detectives*, *inspector*, *the case* (2), ja *interview*.

4.2.3. Muut muutokset

Seuraavaksi tässä luvussa esitellään sellaisia muutoksia, joita esiintyi aineistossa vain kerran, eikä niille tarkoitettua erillistä lukua ollut tarkoituksenmukaista luoda. Tässä luvussa käsitellään termien *inquest* ja *l'inspecteur* käännökset.

Alla olevassa taulukossa (Taulukko 14) esitellyn termin *inquest* käännökset ovat hyvin mielenkiintoisia. Termille esitetään käännöksissä yhteensä seitsemän käännösvarianttia, jotka poikkeavat toisistaan jonkin verran. KT2 kääntää termin kuulusteluksi kuudessa käännöksessä seitsemästä, kun taas muissa käännöksissä termi kääntyy useimmiten

tarkoittamaan *kuolinsyyn tutkimusta*, tai KT1:ssä vain yleisemmällä tasolla sanottuna *tutkimusta*. Jälleen myös tämän termin kohdalla on huomattavissa se, että KT1:n käännöksissä on löydettävissä enemmän variaatiota kuin muissa käännöksissä. Näillä termeillä on jo jonkintasoinen merkitysero, ja tätä merkityseroa ja sen tuomaa eroa koko tarinan kulkuun pohditaan tarkemmin luvussa 5.6.

Taulukko 14 Termin *inquest* käännökset

LT-termi	Määrä	KT-termi	Määrä			
			KT1	KT2	KT3	KT4
inquest	7	oikeuslääketieteellinen tutkimus	2	-	-	-
		virallinen tutkimus	-	1	-	-
		tutkimus	3	-	-	-
		kuolemansyyntutkimus	-	-	6	-
		kuulustelu	-	6	-	-
		poliisikuulustelu	1	-	-	-
		kuolinsyyntutkinta	-	-	-	6

Taulukossa 15 on esitelty termin *l'inspecteur* käännökset. Instansseja kyseisestä termistä esiintyi yhteensä kolme. Taulukosta voidaan huomata, että KT1 on pyrkinyt kääntämään ranskankielisen lähtötermin jokaisessa instanssissa, kun taas KT2:ssa termi on käännetty suomeksi kahdesti ja kertaalleen on säilytetty ranskankielinen lähtötermi. KT3:ssa ja KT4:ssä jokainen instanssi on säilytetty LT:n kaltaisena, eli ranskankielisenä.

Taulukko 15 Termin *l'inspecteur* käännökset

LT-termi	Määrä	KT-termi	Määrä			
			KT1	KT2	KT3	KT4
<i>l'inspecteur</i>	3	<i>l'inspecteur</i>	-	1	3	3
		komissario	1	-	-	-
		tarkastaja	2	2	-	-

Kaiken kaikkiaan tässä luvussa esitellyistä muutoksista voitiin huomata, että erityisesti KT1 poikkesi useassa kohdassa muista käänöksistä, kun taas KT2:n, KT3:n ja KT4:n käänökset muistuttivat useammin toisiaan. KT1:stä löytyi myös enemmän variaatiota käänöksissä kuin muista KT:istä. Seuraavaksi luvussa 5. Yhteenveto ja päätelmät pohditaan näitä muutoksia, syitä niiden taustalla sekä mitä niistä voidaan päätellä.

5. Yhteenveto ja päätelmät

Tässä luvussa tarkastellaan luvussa 4 esiteltyjä esimerkkejä tarkemmin ja pohditaan termien käännoksissä esiintyvien eroavaisuuksien syitä ja sitä, mitä nämä eroavaisuudet kertovat rikostermien kääntämisen muutoksesta. Luvussa pohditaan myös uudelleenkäännöshypoteesia sekä sitä, voidaanko tämän aineiston perusteella päätellä uudelleenkäännöshypoteesin saavan vahvistusta vai ei.

Aluksi, jotta voidaan tehdä päätelmiä siitä, miten ensimmäinen käänno vertautuu uudempiin, on hyödyllistä tarkastella myös sitä, millainen tila Suomessa on vallinnut niin ensimmäisen käännöksen julkaisun aikaan, kuin tätä seuraavienkin käännösten julkaisujen aikaan, erityisesti kirjallisessa mielessä.

Suomenkielinen kirjallisuus alkoi yleistyä Suomessa vasta 1800-luvun loppupuolella. Tätä ennen Suomessa luettu romaanikirjallisuus oli pääosin tarkoitettu niin sanotulle etuoikeutetummalle väestölle, jotka pääosin puhuivat ruotsin kieltä sekä useimmat myös ranskaa ja satunnaisesti saksaa ja venäjää. Jo heti 1900-luvun alussa Suomessa julkaistiin enemmän käännöskirjallisuutta kuin alkuperäistä suomenkielistä kirjallisuutta. (Sevänen, 2007, 12–13). Ensimmäisten kahden tässä tutkielmassa käsitellyn käännöksen julkaisujen aikaan, 1920-luvulla, Suomi oli vasta itsenäistynyt maa, ja kirjallisuudessa vaikuttivat vahvasti ryhmä nimeltä Tulenkantajat, johon kuului niin runoilijoita kuin prosaistejakin, joiden tavoitteena oli viedä suomalaista kirjallisuutta lähemmäs eurooppalaista. (Saarenheimo, 1966, 8–19). Vallalla ollut pyrkimys viedä suomalainen kirjallisuus lähemmäs eurooppalaista on saattanut vaikuttaa myös KT1:n ja KT2:n käännöksissä tehtyihin päätöksiin.

1920-luvun tavoin, myös 1950-luvun Suomi oli vasta selvinnyt suurista muutoksista. Toinen maailmansota oli päättynyt Euroopassa toukokuussa 1945 ja Suomen osalta jatkosota oli päättynyt syyskuussa 1944. 50-luvun voidaan siis katsoa olleen niin sanottua jälleenrakentamisen aikaa ja tämä näkyi myös kirjallisuudessa (Lauri & Ojajärvi, 2017). Jälleenrakentamisen lisäksi merkittävä tapahtuma Suomelle 1950-luvulla oli Helsingissä heinä-elokuussa vuonna 1952 järjestetyt kesäolympialaiset, jotka toivat Suomeen, uuden infrastruktuurin lisäksi, monikulttuurisuutta. 50-luku oli siis niin jälleenrakentamisen kuin kansainvälistymisenkin aikaa ja voidaan olettaa, että kaiken muun lisäksi tämä näkyi myös kirjallisuudessa. Kantola (2007) kuvaileekin sodanjälkeistä aikaa Suomessa ”kansainvälisen integroitumisen ajaksi”. Hän mainitsee kääntämisen ja kirjallisuuden

suuntautuneen ensin Neuvostoliittoon ja sen jälkeen Länsi-Eurooppaan, jonka jälkeen sen suunta on muuttunut aina enemmän kohti Anglo-Amerikkaa sekä Iso-Britanniaa. (Kantola, 2007, 318–319).

Englannin kieli onkin ollut vallalla lähdeostosten kielessä jo useamman vuosikymmenen. Vuosina 1990–1999 suomenkielisen käännöskirjallisuuden lähtökielenä oli 78,9 prosentissa teoksista englannin kieli. Kun vallalla oleva lähtökieli on vaihtunut saksasta, venäjämästä, ruotsista ja muista pohjoismaisista kielistä englanniksi, käännöskaunokirjallisuuden ja alkuperäisen suomenkielisen kaunokirjallisuuden määrällinen suhde on myös muuttunut: kun 1900-luvun alussa käännettyä kaunokirjallisuutta julkaistiin alun perin suomenkielistä kaunokirjallisuutta enemmän, poikkeaa 2000-luvun alku siitä. Noin 42 % julkaistusta kaunokirjallisuudesta on ollut tuolloin käännöskirjallisuutta, kun taas noin 58 % on ollut alun perin suomenkielistä kaunokirjallisuutta. (Sevänen, 2007, 12–17).

Sen lisäksi, että pohditaan, millainen tilanne Suomessa on vallinnut ensimmäisten käännösten julkaisun aikaan ja miten tähän tutkielmaan valitut käännökset ovat muuttuneet kuluneen 91 vuoden aikana, on hyvä kiinnittää huomiota myös siihen, miten itse kääntämistyö on muuttunut. Kun ensimmäistä käännöstä on alettu tekemään vuoden 1927 tienoilla, on kääntäjän työ ollut varmasti nykypäivän kääntäjän toiminnasta poikkeavaa. Kääntäjän apuna ei luonnollisesti ollut tuolloin esimerkiksi internettiä, joka nykyään nopeuttaa ja helpottaa kääntäjän työtä huomattavasti. Kääntäminen on oletettavasti ollut hitaampaa tuolloin ja erityisesti tekstiin sopivien termien etsiminen on ollut haastavampaa. Voidaan vain arvailla, mutta todennäköisesti tuolloin on helpommin päädytty käyttämään jo ennestään tuttuja termejä ja lisäksi on mahdollisesti valittu käyttää sellaista kieltä, jonka ymmärtäminen ei vaadi ylimääräisiä ponnisteluja tekstin lukijalta. Ponnistelulla tarkoitetaan tässä sitä, että ymmärtääkseen termit, joita tekstissä esiintyy, lukijan ei tarvitse nähdä erikseen vaivaa, kuten tiedon etsiminen muista kirjoista tai asian tiedustelu muilta henkilöiltä. Nykypäivänä, jos kirjassa tulee vastaan termi, jonka merkitystä lukija ei tiedä, on suurimman osan lukijoista helppo tarkistaa sanan tarkoitus esimerkiksi älypuhelimella, kun taas ensimmäisten kolmen käännöksen julkaisuaikaan tällaista helppoa tiedonhaun mahdollisuutta ei ole ollut.

Voidaan ajatella, että kääntäjän työ on muuttunut radikaalisti viimeisten muutaman kymmenen vuoden aikana, kun käyttöön on tullut muun muassa nopeampia tiedonhaun

työkaluja. Vaikka varmuudella emme sitä voi tietää, voimme kuitenkin olettaa, että joitain teknisiä apuvälineitä, esimerkiksi tekstinkäsittelyohjelmaa, on hyödynnetty uusinta käännöstä tehdessä. Vaikka tässä tutkielmassa ei etsitty merkkejä siitä, onko teknologiaa käytetty käännösprosessissa vai ei, mielenkiintoinen näkökulma tulevalle uudelleen­käännöstutkimukselle voisi olla myös esimerkiksi se, näkyykö käännöstyökalujen käyttö käännöksen lopputuloksessa ja onko tätä mahdollista havaita tekstissä.

5.1. Kirjoitusasun muuttuminen

Kirjoitusasun muuttumisesta löytyi aineistosta kaksi esimerkkiä. Näistä ensimmäinen oli *cocaine* ja toinen *inspector*. Termin *cocaine* kohdalla muutos aiemmasta kirjoitustavasta uudempaan, eli *kokainista kokaiiniin*, tapahtui KT1:n ja KT2:n välillä. Termin *inspector* kohdalla muutos *komissariosta komisarioon* taas tapahtui KT2:n ja KT3:n välillä.

Pohditaan ensiksi *cocainen* kirjoitustapaa ja syytä sen muutokselle. Taru Kolehmainen Kielikellossa julkaistun kirjoituksen mukaan pitkien ja lyhyiden vokaalien välillä esiintyi vaihtelua vielä 1900-luvun puolella kirjoittajasta riippuen. Oikeinkirjoitusohjeiden mukaan yhdellä vokaalilla kirjoitettiin sellaiset vierasperäiset sanat, jotka juonsivat juurensa saksan tai ruotsin kielistä (Kolehmainen, 2011). Kokaiini juontaa juurensa saksankieliseen sanaan *Kokain* (Kotus, Suomen etymologinen sanakirja, s.v. « kokaiini »). Pitkävokaaliset kirjoitustavat eivät olleet yhtenäistyneet vielä 1920-luvun alussa, mutta vuonna 1928 perustettu Kielivaliokunta aloitti työnsä juuri vierasperäisten sanojen kirjoitusasujen yhtenäistämistä (Kolehmainen, 2011). Vasta vuonna 1928 perustettu valiokunta saattaa selittää esimerkiksi sitä, miksi kokaiini on kirjoitettu yksivokaalisena vuonna 1927 julkaistussa ensimmäisessä käännöksessä, mutta kaksivokaalisena vuonna 1929 julkaistussa käännöksessä. Airilan ja Cannelinin jo vuonna 1920 julkaistussa Vierasperäiset sanat -teoksessa suositellaan kokaini-sanon kirjoittamista kuitenkin kahdella i-kirjaimella. Koska sanan pitkävokaalinen kirjoitusmuoto ei ole vielä vuonna 1927 ollut ainakaan KT1:n kääntäjän käytössä, voidaan arvailla, että sanojen uudet suositellut kirjoitusasut eivät ole tuohon aikaan levinneet kovinkaan nopeasti laajaan käyttöön.

Termi *komisario* taas oli kirjoitettu ensimmäisessä käännöksessä kahdella s-kirjaimella: *komissario*. Vaikka Airilan ja Cannelinin teoksesta ei löydykään termiä *komissario/komisario*, löytyy teoksesta kuitenkin termit komissaari ja komissariaatti,

joista voidaan havaita sanavartalo, joka sisältää kaksi s-kirjainta. Perustuen sekä *kokaini*-sanan että komisarion kirjoitusasuun, voidaan olettaa, että KT1:n kääntäjä ei ole työssään käyttänyt vierasperäiset sanat -teosta apunaan termien oikeinkirjoituksessa. Teoksen avulla saadaan kuitenkin näkemys siitä, millaiset ovat olleet 1920-luvun suositukset vierasperäisten sanojen oikeinkirjoitukselle.

Kansalliskirjaston digitoidusta lehtiarkistosta (Kansalliskirjaston digitaaliset aineistot, s.v. « komissario », « komisario »).haettuna löytyy komisario molemmilla tavoilla kirjoitettuna: sekä yhdellä että kahdella s-kirjaimella. Lehdissä 1900-luvun alussa on havaittavissa molempia kirjoitusasuja. *Komisario* esiintyy vuoden 1927 digitoiduista artikkeleista 1693 niteen sivulla ja *komissario* 337 niteen sivulla. Yhden s-kirjaimen kirjoitusasu on siis ollut, ainakin tämän aineiston perusteella, yleisempi kirjoitustapa käännöksen julkaisuvuonna.

1900-luvun alkupuoliskolla alkanut vierasperäisten sanojen kirjoitusasun yhtenäistäminen saattaa selittää myös sitä, miksi LT käännettiin suomeksi niin nopeasti uudestaan. On mahdollista, että KT1:n koettiin jo pian kuulostavan vanhahtavalta johtuen sen sisältämistä vierasperäisten sanojen kirjoitusasuista ja tästä syystä haluttiin luoda uusi, paremmin uusiin kirjoitusohjeisiin soveltuva teksti.

5.2. Termien virallistuminen

Vanhimmasta uusimpaan käännökseen tarkasteltaessa oli huomattavissa, että tiettyjä viralliseen poliisitutkintaan liittyviä termejä selitettiin vähemmän ja vierasperäisiä sanoja käytettiin enemmän, mitä uudempaa käännöstä tarkasteltiin. Esimerkiksi latinan kieleen pohjautuvaa termiä *alibi* ei löydy KT1:stä, mutta sitä on käytetty kaikissa myöhemmissä käännöksissä. Englannin kielessäkin sana on verrattain uusi, substantiivikäytössä se yleistyi vasta 1800-luvulla, vaikka joitain merkintöjä sanan käytöstä on löydetty myös jo 1600-luvulta (Oxford English Dictionary, 2012). Kansalliskirjaston digitoituja lehtiartikkeleja hyödynnettiin jälleen tämänkin termin tarkastelussa. Arkistosta on mahdollista tarkastella kahden ensimmäisen käännöksen aikakauden sanomalehtiarkistoja, mutta esimerkiksi KT3:n aikaisia, eli 1950-luvun loppupuolen sanomalehtiä ei vielä ole digitoitu. Pyrkimyksenä oli tarkastella, löytyykö KT1:n julkaisuajan, eli vuoden 1927, ja KT2:n julkaisuajan, eli vuoden 1929, sanomalehdistä ja aikakauslehdistä eroja siinä, minkä verran niissä esiintyy sana *alibi*. Kansalliskirjaston digitoidun aineiston (Kansalliskirjaston digitaaliset aineistot, s.v. « alibi ») perusteella

sanaa *alibi* ilmeni useammin vuoden 1927 digitoiduissa niteissä kuin vuoden 1929 digitoiduissa niteissä. Vanhemmassa kansalliskirjaston aineistossa sana oli mainittu 246 niteen sivulla ja uudemmassa aineistossa 157 niteen sivulla. Vanhemmassa aineistossa sanaa oli siis käytetty useammin kuin uudemmassa aineistossa. Käytön yleisyys noihin aikoihin ei siis selitä sitä, miksi termi *alibi* on ollut käytössä KT2:ssa, mutta ei KT1:ssä. Koska todistetusti suomen kielessä *alibi*-sanaa on käytetty ensimmäisen käännöksen julkaisun aikaan, voidaan vain arvailla, miksi KT1:n kääntäjä ei ole käyttänyt tuota termiä käännöksessä. Yksi syy tälle saattaa piillä siinä, että KT1:n kääntäjä on kokenut termin vieraana ja halunnut käyttää tuolloin mahdollisesti yleistajuisempia ilmaisutapoja, muun muassa *toisaallaolo* ja *todistuksia muuallaolosta*.

Myös sanasta *motive* löytyy useita erilaisia käännöksiä KT:en väliltä. Vierasperäistä suomennosta *motiivi* on käytetty KT3:ssa ja KT4:ssä. KT1 ja KT2 taas ovat kääntäneet sanan muilla tavoilla. Myös tämän sanan kohdalla tarkasteltiin Kansalliskirjaston digitoituja aineistoja (Kansalliskirjaston digitaaliset aineistot, s.v. « motiivi »), ja huomattiin, että sana *motiivi* esiintyy aineistoissa useammin kuin sana *alibi*. Vuoden 1927 aineistoista motiivi voitiin löytää yhteensä 582 niteen sivulta ja vuoden 1929 aineistosta se voitiin löytää yhteensä 515 niteen sivulta. Kumpanakin vuonna sanan esiintymiä oli siis lähes saman verran ja tästä voidaan päätellä, että sana on ollut käännösten julkaisujen aikaan käytössä suomen kielessä. Jälleen voidaan vain olettaa, mutta syy siihen, että *motiivi*-sanaa ei ole käytetty saattaa tässäkin tapauksessa olla se, että kääntäjä on kokenut sanan liian vierasperäiseksi ja on halunnut käyttää kotouttavampia käännösstrategioita ja tästä syystä on valinnut käyttää muita sanoja, kuten *syy* ja *aihe*. KT1:n ja KT2:n lisäksi KT3:ssa viidessä tapauksessa kymmenestä käytettiin sanaa *syy motiivin* sijasta. KT3:a vertaillen aikaisempiin käännöksiin on muistettava KT3:n suhde KT2:en: KT3 on korjattu versio KT2:sta. Tässä esimerkissä voidaan ajatella, että KT3:n kääntäjä on mahdollisesti halunnut säilyttää osan KT2:ssa käytetyistä termeistä, mutta on myös halunnut muokata käännöstä modernimmaksi. Tästä seurauksena KT3 on välimuoto, jossa on piirteitä sekä kahdesta vanhemmasta käännöksestä että uudempia, jo käännöksen julkaisun hetkellä yleistyneitä sanoja. KT4 on, kuten aikaisemmissakin esimerkeissä, hyvin yhdenmukainen: vain yhdessä kohdassa on käytetty sanaa *tarkoitus motiivin* sijasta.

Termien virallistumista ja kuvailun tarpeen vähenemistä voidaan selittää esimerkiksi etsiväromaanien, -televisiosarjojen ja -elokuvien yleistymisellä sekä internetin vaikutuksella. Nykyään tietoa rikostutkinnasta on saatavilla kenelle tahansa missä ja

milloin tahansa, joten rikostutkintaan liittyviä termejä ei tarvitse selittää tekstin vastaanottajalle samalla tavalla kuin lähes sata vuotta sitten, jolloin kyseinen informaatio ei ollut noin vain saatavilla lukijalle. Lisäksi nykyään lähes jokainen on todennäköisesti törmännyt rikoksiin ja rikostutkintaan liittyviin termeihin joko kirjallisuudessa, televisiossa tai internetissä.

5.3. Huumausaineet

Huumausaineisiin liittyvät termit ovat aineistossa keskiössä murhaan liittyvien termien lisäksi. Luvusta 4.1.3. voidaan tarkastella aineistosta poimittuja esimerkkejä huumausaineiden eri käänöksistä ja niiden käsittelystä käänöksissä. Eri käänöksistä voidaan tulkita toisistaan poikkeavia suhtautumistapoja huumausaineiden käyttöä kohtaan. Jotta voidaan tulkita sitä, kuvaavatko nämä käänökset oman aikansa suhtautumista huumausaineiden käyttöön, on hyödyllistä tarkastella sitä, millainen huumausaineiden käytön kulttuuri Suomessa on vallinnut minkäkin käänöksen julkaisuhetkenä.

Tutkija Mikko Ylikankaan mukaan Suomessa 1900-luvulla, erityisesti toisen maailmansodan aikana ja sen jälkeisinä vuosina, yleisin käytetty huume oli heroini, jota käytettiin erityisesti hengitystieoireisiin lääkkeenä ja jota löytyi melkein joka kodin lääkekaapista (Ylikangas, 2009). Morfiini taas oli lähinnä yläluokan huume, joka ei koskaan varsinaisesti yleistynyt Suomessa kansan keskuudessa, vaikka sen aiheuttamista ongelmista maailmalla kirjoitettiin lehdissä. (ibid.).

Kuten analyysiluvusta käy ilmi, KT1:ssä nimetään huumausaineet joko kokaiiniksi tai morfiiniksi. LT:ssä mainittavat huumausaineet ovat kokaiini ja heroini, morfiinia LT:ssä ei mainita ollenkaan. Ylikankaan mainitsemista syistä voidaan arvela, että koska heroini nähtiin enemmän lääkkeenä ja morfiini taas enemmän huumeena ja paheena, kääntäjä on saattanut haluta tuoda enemmän vaarallisuutta ja rikoksen tuntua tekstiin, mistä syystä hän on käyttänyt yleisesti ”pahempana” nähtyä huumeen nimeä LT:n termin sijaan. Henkilöhahmo, jonka huumeidenkäytöstä teoksen kyseisessä kohdassa puhutaan, esitetään kirjassa huonomaineisena, joten on mahdollista, että kääntäjä on ajatellut tätä aspektia ja halunnut korostaa henkilön pahatapaisuutta. Mielenkiintoista on kuitenkin se, että vaikka kääntäjä on kyseisessä kohdassa (Taulukko 6) käyttänyt termiä morfiini termin heroini sijasta, on hän kuitenkin käyttänyt termiä *diamorphin hydrochlorid* (KT1) vastaamaan LT:n termiä *diamorphine hydrochloride*, joka on heroinin toinen nimi

(European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction). Tässä kohdassa kuitenkin oletettavaa on, että kääntäjä on vain käyttänyt samaa vierasperäistä nimeä kuin LT:ssä tehden siihen pienet muutokset poistamalla sanojen loppuista vokaalit. *Diamorphin hydrochlorid* on myös tukenut omalla tavallaan kääntäjän valintaa käyttää termiä *morfiini heroinin* sijasta, sillä sanassa mainitaan *morphin: morfiini*. Vaikka syitä sille, miksi heroiinista tuli morfiini KT1:ssä voidaan vain arvailla, voidaan ajatella, että vaarallisuuden tunnun tuomisen lisäksi yksi mahdollinen syy voi olla yksinkertaisesti myös tietämättömyys.

KT1:ssä tehdyn huumausaineen nimen muutoksen lisäksi voitiin havaita, että niin KT1:ssä, KT2:ssa kuin KT3:ssakin huumausaineiden käyttäjistä (LT: *drug-taker* (Taulukko 7, *addicted to drugs* (Taulukko 8) puhuttiin neutraalimman *käyttäjä*-sanan (KT4, Taulukko 7) sijaan tai lisäksi joko *uhreina* (KT1, Taulukko 7), *nauttijoina* (KT2 ja KT3, Taulukko 7) tai *orjina* (KT1, Taulukko 8 ja 9). Nämä sanavalinnat korostavat joko negatiivista tai positiivista suhtautumista huumausaineiden käyttämistä kohtaan. Useammin oli käytetty negatiivisia konnotaatioita herättäviä sanavalintoja *uhri* tai *orja*. Nämä sanavalinnat kertovat mahdollisesti siitä, että kääntäjä on halunnut luoda tietynlaisen mielikuvan lukijalle siitä, miten hänen tulisi suhtautua kirjan hahmojen huumausaineiden käyttämiseen. Ylipäättänsä puheen huumausaineista voi huomata olevan neutraalimpaa, mitä uudempaa käännoä tarkastellaan.

5.4. Sanaluokan vaihtuminen

Sanaluokan muutoksia havaittiin kerätyssä aineistossa useita, erityisesti sellaisia tapauksia, joissa lähtötekstin substantiivi muuttui kohdetekstin verbiksi, oli useampia, kun taas tapauksia, joissa lähtötekstin verbi muuttui kohdetekstin substantiiviksi, oli vähemmän.

Vinay ja Darbelnet (1958) ovat kirjoittaneet eri käännoästrategioista, joista yksi on *transpositio* (engl. transposition). Vinay ja Darbelnet kuvaavat transpositiota seuraavasti: ”Transpositioksi kutsutussa menetelmässä yksi sanaluokka korvataan toisella ilman, että viestin tarkoitus muuttuu” (36, 1958) (oma käännoä). Aineistoa tarkastellessa voidaan todeta, että jokaisessa KT:ssä on käytetty transpositiota, vaikkakin transposition käytön määrä vaihteli jonkin verran käännoästen välillä. Eniten transpositiota oli havaittavissa niin substantiivi → verbi, kuin verbi → substantiivi välillä KT4:ssä, jossa transpositiota oli yhteensä 18 termin kohdalla. TT1:ssä transpositiota taas oli 14 termin kohdalla ja

TT3:ssa 15 termin kohdalla, eli vaihtelua eri käänöksistä löytyvissä transposition käytöissä ei juurikaan ollut.

Sanaluokan vaihdoksia oli tasaisesti kaikissa käänöksissä, joten varsinaisia päätelmiä niiden merkityksestä eri käänöksissä ei voida tämän aineiston perusteella tehdä.

5.5. Poistot

Kuten analyysiluvusta voitiin havaita, poistoja oli tehty eniten KT1:ssä, jossa esimerkiksi substantiiveja oli poistettu jopa nelinkertainen määrä KT4:ään verrattuna. Myös KT2:ssa poistoja oli lähes kaksinkertainen määrä KT4:än verrattuna. Poistojen määrät kertovat ainakin siitä, että KT4 pysyttelee rakenteessaan lähempänä LT:tä, kun taas KT1 ja KT2 ovat muokanneet tekstin rakennetta vapaammin.

Yli puolet poistetuista termeistä oli poliisivoimiin viittaavia termejä, näistä huomattavimpana *inspector*. Syynä *inspector*-termin runsaille poistomäärille erityisesti KT1:ssä ja hieman pienemmissä määrin KT2:ssa voidaan olettaa olevan yksinkertaisesti tekstin sujuvuus ja kääntäjän halu välttää toistoa. Toisaalta tämän perusteella voidaan myös päätellä, että KT3:ssa ja erityisesti KT4:ssä ilmenevät vähäisemmät poistojen määrät viittaavat siihen, että näiden kääntäjä on pyrkinyt säilyttämään tarkemmin LT:n kaltaisen rakenteen. Kaikissa käänöksissä poistojen määrä oli vähäinen verbeissä ja lausahduksissa, mutta KT4:ssä poistoja näissä kategorioissa ei ollut tehty ollenkaan.

Aineistosta tarkasteltiin myös sitä, onko teosten välillä tehty samankaltaisia poistoja. Eniten samoja termejä oli poistettu KT2:n ja KT3:n välillä, joissa samat termit oli poistettu 12 instanssissa. Tämä yhteneväisyys oli odotettavissa ja oletettavasti juontaa juurensa siihen, että KT3 on korjattu käänös KT2:sta.

5.6. Muut muutokset

Luvussa 4.2.3. esiteltiin muita aineistossa havaittuja käänösten välillä tapahtuneita muutoksia. Esimerkeiksi muista muutoksista luvussa esiteltiin termit *inquest* ja *l'inspecteur*. *Inquest* terminä on kääntäjälle haastava, sillä englannin kielellä termillä voidaan viitata niin epäiltyjen haastatteluihin kuin oikeuslääketieteelliseen kuolemansyyn tutkintaan, johon kuulustelujen lisäksi liitetään myös ruumiinavaus kuoleman aiheuttajan selvittämiseksi (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, 2023). Käänöksissä *inquest* (Taulukko 14) vaikuttaisi viittavan KT1:ssä sekä oikeuslääketieteelliseen

kuolemansyyntutkintaan, joka sisältää ruumiinavauksen, että kuulusteluihin. KT1:ssä käytetyt termit ovat *oikeuslääketieteellinen tutkimus*, *tutkimus* ja *poliisikuulustelu*. KT2 taas vaikuttaa sivuuttavan oikeuslääketieteellisen aspektin kuoleman tutkinnassa ja kääntää *inquestin kuulusteluksi* kuusi kertaa ja kerran *viralliseksi tutkimukseksi*. KT3 ja KT4 käyttävät jokaisessa instanssissa termejä *kuolemansyyntutkimus* (KT3) ja *kuolinsyyntutkinta* (KT4). KT3 ja KT4 välttävät näin spesifioimasta tutkimuksen sisältöä. Myös tässä esimerkissä on huomattavissa se, että KT1 sisältää enemmän variaatiota sanan käännöksissä kuin loput KT:t. Erityisesti tässä esimerkissä voidaan huomata, että KT3 ja KT4 pysyvät valitussa termissä johdonmukaisesti. Tämän voi ajatella palveluksena lukijalle, koska käännös ei jatkuvasti esittele lukijalleen uusia termejä. Toisaalta voidaan esittää, että monipuolinen termien käyttö on värikkäämpää kielenkäyttöä ja tästä syystä miellyttävämpää lukijalle.

Mahdollista kotouttamista on havaittavissa esimerkissä *l'inspecteur* (Taulukko 15). KT1 on kääntänyt jo LT:ssäkin vieraskielisenä sanana esiintyvän termin samoilla suomenkielisillä termeillä kuin vastaavan englanninkielisen termin, *inspector*, kääntämiseen on käytetty. KT2:ssa taas *l'inspecteur* on kerran säilytetty ranskankielisenä versionaan ja kahdesti käännetty *tarkastajana*. KT3 ja KT4 säilyttävät termin alkuperäiskielellään jokaisessa kohdassa. Nykyään monet Poirot-kirjojen lukijat tietävät, että on hyvin tavallista, että Poirot'n hahmo sisällyttää puheeseensa sanoja äidinkielellään ranskalla ja tätä voidaan jopa pitää hänen ”tavaramerkkinään”. Mahdollinen syy sille, miksi KT1:ssä ja pääosin KT2:ssa nämä ranskankieliset sanat on käännetty suomeksi voi olla se, että Poirot-kirjat olivat tuohon aikaan vielä verrattain uusi tuttavuus Suomessa, eikä kääntäjä ollut pannut merkille tätä hahmon tapaa ilmaista itseään. Tästä syystä kääntäjä on saattanut valita ranskankielisen termin suomentamisen. Toinen mahdollisuus tälle valinnalle saattaa piillä siinä, että Suomen ollessa tuolloin 20-luvulla vasta itsenäistynyt maa, on haluttu pitäytyä tiukasti suomenkielisessä tekstissä, eikä muita kieliä ole haluttu tuoda mukaan.

5.7. Uudelleenkäännöshypoteesin toteutuminen & kotouttaminen ja vieraannuttaminen

Uudelleenkäännöshypoteesin mukaan tekstistä tehty uusin käännös on lähempänä lähtötekstiä kuin aiemmat käännökset, eli se vastaisi sisällöltään ja termivalinnoiltaan enemmän alkuperäiskielen tekstiä kuin vanhemmat käännökset (Chesterman, 2000).

Hypoteesin mukaan uusin käänös siis on useammin vieraannuttavampi ja vanhin käänös kotouttavampi. Tässä tutkielmassa voitiin todeta, että uudelleenkäänöshypoteesi, sellaisena kuin Chesterman sen on esittänyt, saa vahvistusta. Tämä päätelmä voidaan perustaa esimerkiksi siihen, että KT4:ssä oli merkittävästi vähemmän poistoja kuin esimerkiksi ensimmäisessä käänöksessä. Poistojen määrä myös väheni asteittain vanhimmasta käänöksestä uusimpaan, mikä tukee sitä teoriaa, että uudempi käänös vastaisi eniten lähtötekstiä. Poistojen vähyys kertoo siitä, että käänös seuraa alkuperäisen tekstin kaavaa tarkemmin kuin tekstit, joissa poistoja ilmenee useammin. Sellaiset tekstit, joissa poistoja ilmenee useammin, taas ovat muodoltaan etäämpänä LT:ä, jolloin voidaan ajatella kääntäjän työskennelleen tekstin muokkaamiseksi sopivammaksi lukijakunnalleen, eli käyttäneen kotouttamista käänösstrategiana.

Poistojen lisäksi toinen seikka, jonka perusteella uudelleenkäänöshypoteesin vahvistumista voitiin tarkastella, löytyy Taulukosta 7. Tässä taulukossa esiteltiin termin *drug taker* käänöksiä, jota voidaan pitää yhtenä aineiston selkeimpänä esimerkkinä siitä, että KT4 on muodoltaan lähimpänä LT:ä. *Drug taker* (suom. huumeen ottaja) oli tässä kohdassa käännetty KT4:ssä käyttäjänä tai heroiinin käyttäjänä, joka on hyvin lähellä merkityksessään alkuperäistä termiä. Aikaisempien käänösten versiot tästä instanssista viittasivat huumausaineiden nauttijaan tai uhriin, joka ei, toisin kuin KT4, vastaa aivan LT:n termiä. Lisäksi monessa esimerkissä sanan fyysinen muoto vastasi uudemmissa käänöksissä enemmän lähtötekstiä, toisin kuin vanhemmissa käänöksissä. Tästä esimerkkinä voidaan käyttää termejä *alibi* ja *motiivi*. Näistä *alibi* oli alkuperäisessä muodossaan käytössä KT2:ssa, KT3:ssa ja KT4 ja *motiivi* löytyi kahdesta uudemmasta käänöksestä, KT3:sta ja KT4:stä.

Yleisesti vanhimmassa käänöksessä voitiin huomata olevan enemmän kotouttavia piirteitä kuin uudemmissa käänöksissä. Näitä piirteitä olivat tässä alaluvussa aiemmin mainittujen lisäksi myös esimerkiksi aiemmassa alaluvussa mainitut termin *l'inspecteur* vastineet, jotka oli käännetty vanhimmassa käänöksissä ja jätetty alkuperäiskielelleen uudemmissa käänöksissä. Määrällisesti eniten kotouttavia piirteitä voitiin havaita uudelleenkäänöshypoteesin mukaisesti KT1:ssä ja samoin määrällisesti eniten vieraannuttavia piirteitä voitiin havaita KT4:ssä. Van Poucken (2012) kotouttamisen ja vieraannuttamisen eri tasoja (*strong foreignization* [vahva vieraannuttaminen], *moderate foreignization* [kohtuullinen vieraannuttaminen], *neutral translation* [neutraali käänös]),

moderate domestication [kohtuullinen kotouttaminen] ja *strong domestication* [vahva kotouttaminen]) voidaan soveltaa myös tähän aineistoon. Aikaisemmin mainittua esimerkkiä sanan *l'inspecteur* kääntämättä jättämisestä voidaan esimerkiksi pitää vahvana vieraannuttamisena. Muissa kotouttamisen ja vieraannuttamisen instansseissa on kuitenkin todettava niiden noudattavan kohtuullisen kotouttamisen tai vieraannuttamisen kaavaa.

5.8. Ensimmäisen kääntäjän vaikutus

Tutkielmassa oli tavoitteena tarkastella ensimmäisen kääntäjän vaikutusta myöhempisiin käännöksiin. Teorian mukaan ensimmäisellä kääntäjällä on aina vaikutusta seuraavien kääntäjien työhön, jolloin ensimmäisen kääntäjän valinnat saattavat näkyä vielä uudemmissakin käännöksissä.

Aineiston perusteella voidaan todeta, että pelkkien termien perusteella ei ole mahdollista tehdä johtopäätöksiä ensimmäisen kääntäjän roolista käsitellyn teoksen käännöksissä. Yksittäiset termit ovat liian suppea aineisto kattavien päätelmien tekemiseksi. Tässä tutkielmassa käsitellyn aineiston perusteella voidaan kuitenkin arvella, että ensimmäisellä kääntäjällä ei ole ollut suurta vaikutusta muihin käännöksiin. Merkittävämpi vaikutus voidaan huomata esimerkiksi KT2:n ja KT3:n välillä, jossa, oletettavastikin, korjatun käännöksen ja käännöksen, josta korjattu versio on tehty, välillä on selkeämpi yhteys.

5.9. Uudelleenkäännös ja korjattu käännös

Aineistosta oli huomattavissa, että KT2 ja KT3, joista KT3 on KT2:n korjattu versio, olivat yhteneväisiä useassa kohdassa. Esimerkiksi poistojen määrät ja kohdat, joissa niitä oli tehty, täsmäsivät toisiinsa. Monista analyysiluvun taulukoista voidaan huomata, että KT2:n ja KT3:n käännökset samoista kohdista täsmäävät silloinkin, kun KT1 ja KT4 poikkeavat näistä. Esimerkiksi Taulukoista 2, 7 ja 12 voidaan huomata, että KT2 ja KT3 ovat näissä taulukoissa esitettyjen termien käännöksissä lähes identtiset, kun samanlaista yhteneväisyyttä ei löydy muualta.

Jotta voitaisiin tehdä tarkempia päätelmiä uudelleenkäännöksen ja korjatun käännöksen eroista, tulisi tarkastella kokonaista käännöstä. Tässä tutkielmassa tarkastelun kohteena olivat pelkät rikostermit, eikä pelkästään näiden pohjalta pysty tekemään päätelmiä siitä, millä tavalla uudelleenkäännös ja korjattu käännöspoikkeavat toisistaan. Vaikka kerätyn aineiston pohjalta ei voidakaan tehdä laajempia päätelmiä uudelleenkäännöksen ja

korjatun käännöksen eroista, voidaan kuitenkin tarkastella pieniä, termikohtaisia eroja ja samankaltaisuuksia, joita käännösten välillä esiintyy.

5.10. Lopuksi

Tämän tutkielman tavoitteena oli selvittää, neljää eri Agatha Christien *The Murder of Roger Ackroyd* -teoksen suomenkielistä käännöstä vertailemalla, onko rikostermien kääntämisessä tässä teoksessa havaittavissa muutoksia, kun vanhimman ja uusimman käännöksen välissä on kulunut 91 vuotta. Hypoteesiksi tutkielman alussa asetettiin se, että rikostermien kääntäminen on muuttunut ja että vanhin käännös on kotouttavampi kuin uusin. Tutkielmassa voitiin todeta, että *The Murder of Roger Ackroydin* rikostermien kääntäminen oli jokseenkin muuttunut, kun verrattiin vanhinta käännöstä uusimpaan. Vanhimman käännöksen voitiin myös todeta sisältävän enemmän kotouttamiseen liitettäviä piirteitä. Mielenkiintoista oli huomata, että KT1 ja KT2, eli kaksi vanhinta käännöstä, muodostivat useassa kohdissa ikään kuin parin ja vastaavasti KT3 ja KT4, eli kaksi uudempaa käännöstä, muodostivat parin. Näissä pareissa käännökset vaikuttivat olevan samoilla linjoilla termivalintojen suhteen. Yleistä oli myös, että KT2:ssa ja KT3:ssa oli käytetty samoja käännösratkaisuja: tämän voitiin päätellä johtuvan KT3:n roolista KT2:n korjattuna versiona.

Tämän tutkielman perusteella ei ole mahdollista tehdä päätelmiä rikostermien kääntämisen muuttumisesta laajemmin, mutta se antaa viittauksia siitä, miten rikoskirjallisuuteen liittyvä kieli on mahdollisesti kehittynyt kuluneen sadan vuoden aikana. Kattavamman tuloksen saavuttamiseksi vaadittaisiin laajempi aineisto erilaisia ja eri aikakausilta peräisin olevia rikoskirjallisuuden käännöksiä. Tulosta vanhimman käännöksen kotouttavista piirteistä tai uusimman käännöksen vieraannuttavista piirteistä ei myöskään voida soveltaa yleisesti muuhun rikoskirjallisuuteen, vaan tämän tutkielman tulosta voidaan pitää vain tämän tutkielman aineistoa koskevana. Myös tässä tapauksessa laajempi aineisto kattavampien johtopäätöksien saamiseksi vaadittaisiin.

Uudelleenkäännöstutkimus kuvaa parhaimmillaan kielen ja kulttuurin kehittymistä sekä peilaa kunkin käännöksen julkaisuhetken poliittista ja historiallista viitekehystä. Rikoskirjallisuudessa korostuu näiden seikkojen lisäksi erityisesti se, mitä missäkin ajassa ja paikassa koetaan paheksuttavana ja tämä tekee juuri rikoskirjallisuudesta erittäin mielenkiintoisen kohteen uudelleenkäännöstutkimukselle.

6. Lähteet

6.1. Aineisto

Christie, Agatha. 1926. *The Murder of Roger Ackroyd*. Lontoo ja Dublin: HarperCollinsPublishers.

Christie, Agatha. 1927. *Odottamaton ratkaisu*. Satakunnan kirjateollisuus. Suomennos: Edvard Ukkonen.

Christie, Agatha. 1929. *Kello 9.10*. Kustannusosakeyhtiö Otava. Suomennos: Suomentaja ei tiedossa.

Christie, Agatha. 1959. *Roger Ackroydin murha*. Juva: WSOY. Tarkastettu käännös: Kirsti Kattelus.

Christie, Agatha. 2018. *Roger Ackroydin murha*. WSOY. Suomennos: Jaakko Kankaanpää.

6.2. Kirjallisuuslähteet

Agatha Christien kotisivut, The Home of Agatha Christie, About Christie. <https://www.agathachristie.com/about-christie> Luettu 22.4.2025.

Airila, Martti ja Knut Cannelin. 1920. ”Vierasperäiset sanat: ääntämisen ja oikeinkirjoittamisen ohjeluetelo.” Helsinki: Suomalisen Kirjallisuuden Seura.

Björneborgs Tidning. 1941: vol. 38.

<https://digi.kansalliskirjasto.fi/sanomalehti/binding/2229687?term=Edv&term=Ukkonen&page=3> Luettu 1.10.2025

Chesterman, Andrew. 2017. ”Paper 10. A causal model for translation studies.” Teoksessa *Reflections on Translation Theory* (Vol. 132, pp. 123–135). John Benjamins Publishing Company. <https://doi.org/10.1075/btl.132.c10> Luettu 16.1.2023

Kansalliskirjaston digitaaliset aineistot. <https://digi.kansalliskirjasto.fi/etusivu>

s.v. « alibi » Luettu 26.8.2023

s.v. « Edv. Ukkonen » Luettu 1.10.2025

- s.v. « Kirsti Kattelus » Luettu 1.10.2025
- s.v. « komisario » Luettu 7.1.2023
- s.v. « komissario » Luettu 7.1.2023
- s.v. « motiivi » Luettu 26.8.2025

Kantola, Janna. 2007. ”Käännöskirjallisuuden asema vuosituhanen vaihteessa.” Teoksessa Suomenoskirjallisuuden historia 2. Toim. H. K. Riikonen, Urpo Kovala, Pekka Kujamäki ja Outi Paloposki.

Kettunen, Keijo. 1990. ”Watson tappaa. Havaintoja Roger Ackroydin murhan kerrontastrategiasta.” Teoksessa Agathan vuosisata. 29–36. Toim. Risto Raitio.

King, Stewart. 2014. Crime Fiction as World Literature. *Clues* 10:32 8–19.

Kirjakauppaliitto. 2025. ”Mitä Suomi lukee? Dekkarit ja kirjasarjat keskiössä.” <https://kirjakauppaliitto.fi/mita-suomi-lukee-dekkarit-ja-kirjasarjat-keskiossa/> Luettu 19.8.2025.

Kirjastot.fi. Kysy kirjastonhoitajalta. 2011. https://www.kirjastot.fi/kysy/kyselisin-vanhojen-klassikko-kirjojen-suomennoksista?language_content_entity=fi Luettu 16.1.2023.

Koivusalo, Esko. 1984. ”Mikael Agricola ja suomalainen lakikieli.” *Sananjalka* 26 (1): 31–44.

Kolehmainen, Taru. 2011. ”Kielivaliokunnan ensimmäisenä työnä vierassanat.” *Kielikello* 4/2011.

Koskinen, Kaisa ja Paloposki, Outi. 2010. ”Reprocessing Texts.” *Across Languages and Cultures* 11:1 29–49.

Koskinen, Kaisa ja Paloposki, Outi. 2015a. ”Anxieties of Influence: The Voice of the First Translator in Retranslation.” *Target: International Journal of Translation Studies* 27.1: 25–39.

Koskinen, Kaisa ja Paloposki, Outi. 2015b. "Sata Kirjaa, tuhat suomennosta: Kaunokirjallisuuden uudelleenikäntäminen." Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.

Kotus. Suomen etymologinen sanakirja: Kokaiini.

https://kaino.kotus.fi/suomenetymologinensanakirja/?p=article&etym_id=ETYM_d9630e0fe147aa88066ab60eaed3178c&word=kokaiini&list_id=18448 Luettu 19.8.2025

Lauri, Jarkko ja Ojajärvi, Jussi. 2017. "1950-luku: Taloa rakentamassa." Teoksessa Maamme romaani – Esseitä kirjallisuuden vuosikymmenistä. Toim. Jussi Ojajärvi ja Nina Työlähti.

Nida, Eugene. 1964. "Toward a Science of Translating: With Special Reference to Principles and Procedures Involved in Bible Translating." Leiden: Brill.

Otavan kirjasaatiö, Erkki Reenpää -palkinto. 2021.

<https://otavankirjasaatio.fi/uploads/OKS-Erkki-Reenpaa-palkinto-2021.pdf> Luettu 1.10.2025

Oxford English Dictionary. 2012. Alibi.

https://www.oed.com/dictionary/alibi_n?tab=factsheet#7095839 Luettu 26.8.2025

Pajula, Paavo. 1955. "Ensimmäinen lainsuomennos: lisiä suomalaisen lakikielen varhaishistoriaan." Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.

Peeters, Kris ja Van Poucke, Piet. 2023. "Retranslation, thirty-odd years after Berman." *Parallèles* 35. 1: 3–27.

Rolls, Alistair, Marie-Laure Vuaille-Barcan, and John West-Sooby. 2016. "Translating National Allegories: The Case of Crime Fiction." *The Translator* 22 (2): 135–43. doi:10.1080/13556509.2016.1205707. Luettu 19.8.2025.

Saarenheimo, Kerttu. 1966. "Tulenkantajat. Ryhmän vaihteita ja kirjallisia teemoja 1920-luvulla." Porvoo Helsinki: Werner Söderström osakeyhtiö.

Scaggs, John. 2005. "Crime Fiction." Routledge.

<https://doi.org/10.4324/9780203598535> Luettu 5.2.2025

Seago, Karen. 2017. "Translating Violence in Crime Fiction." *Perspectives*, 26:6, 916–929.

Seago, Karen. 2014. "Introduction and overview: crime (fiction) in translation." *The Journal of Specialised Translation*, 22, pp. 2–14.

Sevänen, Erkki. 2007. "Suomennoskirjallisuuden määrällisestä kehityksestä." Teoksessa *Suomennoskirjallisuuden historia 2*. Toim. H. K. Riikonen, Urpo Kovala, Pekka Kujamäki ja Outi Paloposki.

Storm, Marjolijn. 2014. "Translating "FIlth and Trash" — German translations of Agatha Christie's detective novels between 1927 and 1939". Toim. Evans, Jonathan, Karen Seago and Begoña Rodríguez de Céspedes. Special issue of JoSTrans. *The Journal of Specialised Translation* 22: 78–92.

Terveiden ja hyvinvoinninlaitos. 2023. Oikeuslääketieteellinen kuolemansyyn selvittäminen. <https://thl.fi/palvelut-ja-asiointi/valtion-sosiaali-ja-terveydenhuollon-erityispalvelut/oikeuslaakinta/kuolemansyyn-selvittaminen/oikeuslaaketieteellinen-kuolemansyyn-selvittaminen> Luettu 21.8.2025

Tieteen termipankki

Käännöstiede: s.v. « uudelleen­käännöshypoteesi ». <https://tieteentermi. pankki.fi/wiki/Käännöstiede:uudelleen­käännöshypoteesi> Luettu 5.2.2025

Oikeustiede: s.v. « lakikieli » <https://tieteentermi. pankki.fi/wiki/Oikeustiede:laki. kieli> Luettu 19.8.2025

Tiittula, Liisa. 2016. "Miksi kirjoja käännetään uudelleen? Uudelleen­kääntäminen osana kirjallisuusinstituutiota." *Virittäjä*. Vol.1: 151–155.

UNESCO Index Translationum.

<https://www.unesco.org/xtrans/bsstatexp.aspx?crit1L=5&nTyp=min&topN=50> Luettu 4.2.2025

Van Poucke, Piet. 2012. "Measuring Foreignization in Literary Translation: An Attempt to Operationalize the Concept of Foreignization." In *Domestication and Foreignization*

in Translation Studies. Toim. Hannu Kemppanen, Marja Jänis, and Alexandra Belikova. 139–158. Berlin: Frank & Timme.

Venuti, Lawrence. 1995. "The Translator's Invisibility: A History of Translation." New York: Routledge.

Vinay, Jean-Paul ja Darbelnet Jean. 1958. "Comparative Stylistics of French and English: A Methodology for Translation." Toim. Sager, Juan C. ja Hamel, M.-J. John Benjamins Publishing Company: Amsterdam/Philadelphia.

Worthington, Heather. 2011. "Key Concepts in Crime Fiction." Houndmills, Basingstoke, Hampshire, UK: Palgrave Macmillan.

Ylikangas, Mikko. 2009. "Unileipää, kuolonvettä, spiidiä: Huumeet Suomessa 1800–1950". Jyväskylä: Atena.

7. Liitteet

Liite 1. English summary.

Liite 2. Kuvat Excel-tilukosta, johon aineistosta kerätyt termit on sijoitettu.

Jokaisen termin perässä oleva numero viittaa siihen sivuun, jolla kyseinen termi aineistossa esiintyy.

Värien selitykset:

Oranssi – muista käännöksistä poikkeava käännös

Sininen – muuttunut sanaluokka

Keltainen – N/A, not available (suom. ei saatavilla)

Vihreä – vierasta kieltä kohdetekstissä

7.1. Liite 1. English summary

Introduction

Crime fiction is and has for a long time been one of the most popular literature genres in Finland. The crime fiction that is read in Finland is often written originally in Finnish, but many also read translated fiction that was originally written in English. (Kirjakauppaliitto, Suomi lukee: 2021, 2023 and 2025). This paper concentrates on examining the translation of crime terminology in Agatha Christie's book *The Murder of Roger Ackroyd* and its four Finnish translations. The translations are examined from a comparative point of view and the aim is to determine whether the translation of crime terminology has changed in the 91 years that passed between the first and the last translation or if the crime terminology has remained similar.

Theory

The key notions that are applied in this paper are retranslation, the retranslation hypothesis, and domestication and foreignization. Retranslation differs from first translation as there is always a previous translator and a previous text that will likely affect the translator's work. According to Koskinen and Paloposki (2015b, 49), retranslations are often commissioned because the previous translation is deemed to be outdated but the text is still relevant and popular.

In the field of translation studies, retranslation is a fairly new subject but as a phenomenon, it has been around for centuries (Van Poucke & Sanz Gallego, 2019). Berman wrote about the study of retranslation in the 1990's in French and after this, Chesterman used his texts as an inspiration and formed the *retranslation hypothesis*. According to the hypothesis, the newest translation is closer to the source text than the earlier translations. (Berman 1990, Chesterman 2000). The idea of the retranslation hypothesis is said to be written by Berman, but it was Chesterman who first introduced the name *retranslation hypothesis*. (ibid.)

Domestication and foreignization, that are key concepts in the retranslation hypothesis, are also common translation strategies. Schleiermacher (1813) was the first to write about two translation strategies where in the first the translator brings the text closer to the

reader and in the second the reader is brought closer to the source text's culture. The former strategy is called domestication and the latter foreignization. (Venuti 2012). According to Venuti (1995) the purpose of foreignization is to make the target language less dominant and to respect the differences between the source culture and the target culture while domestication aims to adapt the source culture to target culture. Domestication and foreignization are considered in this paper, the aim is to determine if either of these strategies have been applied in the translations.

Material & Method

A previous definition for *crime term* did not exist, so it was defined for this paper as follows:

crime term is a word alluding to committing or solving a crime but only in the context of crime. This means that, for example, the verb "to shoot" would only be counted as a crime term, if it appeared in the context of crime and not, for example, in the context of hunting.

The material for this paper was chosen based on four criteria: 1) the source text had to be crime fiction, 2) there had to be an adequate number of words that could be considered crime terms, 3) source text language had to be English, and 4) there had to be at least two existing Finnish translations of the source text. Agatha Christie's *The Murder of Roger Ackroyd* (1926) and its four translations (*Odottamaton ratkaisu* [1927], *Kello 9.10* [1929], *Roger Ackroydin murha* [1959] and *Roger Ackroydin murha* [2018]) fit all of the criteria and were hence chosen as the material for this paper. The third translation is a corrected version of the second translation. This means that in this paper there was one first translation, two retranslations and one corrected translation that were studied in addition to the original text.

All the crime terms were first collected from the source text and then the corresponding terms were picked out from the target texts. These terms and their translations were then written in an Excel file. After this the changes that had occurred between the Finnish translations were categorized into two main categories: 1) the effect the passing of time had had on the Finnish translations and 2) the differences in translation choices. Both of these main categories had three subcategories. The former category included the change of spelling, terms becoming more formal and translator's attitude towards drugs. The latter category included the change of part of speech, omissions, and other changes.

Examples of all aforementioned categories were then picked out and presented in the analysis section of this paper.

Analysis

First it was analyzed how the passing of time had affected the Finnish translations. The first subcategory that was analyzed was the change of spelling. In this category the most visible changes were seen in the terms *cocaine* and *inspector*. In the Finnish translations the word *cocaine* was spelled in the first translation as *kokaini* with one 'i' and in the latter translations it was spelled *kokaiini* with two 'i's. *Inspector*, on the other hand, was spelled *komissario*, with two 's's in the first two translations and *komisario*, with one 's', in the two newest translations. Out of all the terms picked out from the source text, *inspector* was the one that appeared the most with 149 occurrences.

The next aspect that was looked into was the terms becoming more formal. In this case the terms becoming more formal refers to how the chosen words sound like compared to the Finnish standards in the 21st century. The reason for the use of less formal words could be that Finnish equivalents have not been in general use in the time that the translations were released. Three terms were presented as examples in this category, these terms were *officer in charge of the case*, *alibi*, and *motive*. *Alibi* was translated as the Finnish equivalent *alibi* in the three newest translations but in the first translation it was translated in different ways of saying that the person being elsewhere was proven. *Motive* was translated as *motiivi* in the two newest translations but as *syy* or *aihe* (engl. reason or cause) or *miksi hän oli tehnyt sen* (eng. the reason why he/she had done it) in the first two translations.

Drug-related language was also analyzed in this paper. A lot of variation could be found in parts where drugs were the topic. The translations present drugs in different ways, the newest translation had a more neutral way of talking about them while the oldest three translations seemed to have a more colorful way of describing the use of drugs. An example of this difference can be seen in the translation of the term *drug-taker*, which in the first translation was translated as *huumausaineiden uhri* (engl. a victim of drugs) in the second and third translation as *huumausaineiden nauttija* (engl. someone who enjoys drugs) and in the fourth translation as *heroiinin käyttäjä* (engl. a heroin user). A similar difference between the first translation and the three newer translations can be seen in the example *took to drugs*, where the first translation uses phrases *kokainipaheen orjaksi*

(engl. to become a slave to the vice of using cocaine) and *kokainin orjaksi* (engl. to become a slave to cocaine) while the newer translations use phrases where the wording is more neutral such as *käyttää huumeita* (engl. to use drugs).

The second main category that was analyzed was the change in translation choices. The first subcategory in this category that was examined was the change of part of speech. In this section it was noted that in most instances a source text noun was a target text verb, meaning that the Finnish texts often preferred a verb over a noun. The most changes from a noun to a verb happened in the newest translation, where there were 17 changes while the other translations had 9–14 changes.

After the changes to part of speech, omissions were analyzed. It was clear that the oldest translation had the most omissions: 52 instances could be found in the first translation, the second translation had 25 omissions, the third translation had 19 instances and in the newest translation only 11 omissions could be found. Most of the omitted translations were referring to the members of the police force, for example translations of the terms *inspector* and *superintendent*. In addition to examining what terms were omitted and from which translations, the similarities between the omissions in different translations were also examined. The most similarities could be found between the second and the third translation. In these translations, the same terms had been omitted in 12 instances.

Last subcategory that was analyzed was other changes. One example of the changes that could not be included in any other categories was the translation of the French word *l'inspecteur*. Again, the first translation differed from the newer translations. In the oldest translation, the French word was translated to Finnish in every instance, whilst in the two newest translations the French form was used systematically. The second translation used both, the French form appeared once, and the Finnish translation appeared twice.

Conclusions

In conclusion, the analysis suggests that the translation of crime terminology in *The Murder of Roger Ackroyd's* Finnish translations has somewhat changed. It could also be noted that the oldest translation does include more characteristics of domestication than the other translations and hence it can be concluded that the retranslation hypothesis was corroborated in this study. Although the first translation was most domesticating, there

were many instances where the second translation was similar to the first one and this can be explained by the fact that they were written only two years apart.

Based on this paper no comprehensive conclusions about change in the translation of crime terminology can be made but the study does provide a glimpse into how the language used in crime fiction may have changed in the past 91 years. To achieve a more comprehensive result, a wider range of translated crime fiction would have to be studied.

7.2. Liite 2. Kuvat Excel-taulukosta

1	Nouns				
2	ST	TT1	TT2	TT3	TT4
3	arsenical poisoning, 2	arsenikkimyrkytyksen, 6	arsenikkimyrkytyksen, 6	arsenikkimyrkytyksen, 8	arsenikkimyrkytyksen, 18
4	an inquest, 6	oikeusjätketeiteellinen tutkimus, 11	virallinen tutkimus, 11	kuolemansyyn tutkimus, 12	kuolin syyn tutkimista, 23
5	murder, 39	murha, 46	murha, 46	murha, 42	murha, 51
6	confession, 39	tunnusti, 45	tuli tunnustaneeksi, 45	tuli tunnustaneeksi, 42	uskousta, 60
7	accessory, 41	rikostoverkseen, 47	rikostoverkseen, 47	rikostoverkseen, 43	osallisen, 62
8	scoundrel, 41	lurjuksen, 47	roiston, 47	roiston, 43	roiston, 62
9	death, 41	kuolemastaan, 48	kuolemastaan, 47	kuolemastaan, 43	kuolemastaan, 62
10	scoundrel, 41	roiston, 48	roiston, 47	roiston, 43	roiston, 63
11	death, 41	N/A	kuolemaan, 47	kuolemaan, 43	kuolemaan, 63
12	crime, 41	N/A	rikoksesta, 47	rikoksesta, 44	rikoksesta, 63
13	penalty, 41	sovittanut rikoksensa, 48	sovitti rikoksensa, 48	sovitti rikoksensa, 44	maksosi teostaan, 63
14	scot free, 41	rangaistuksesta, 48	päästä ilman, 48	päästä ilman, 44	välttyä seuramukselta, 63
15	the villain, 42	roisto, 48	roiston, 48	roiston, 44	rangaista, 65
16	punishment, 43	rankaisemisen, 50	rangaistuksensa, 48	rankaisemisen, 45	rangaista, 65
17	the police, 47	poliisille, 53	poliisille, 53	poliisille, 49	poliisille, 69
18	the police, 47	poliisilleko, 53	poliisille, 53	poliisilleko, 49	poliisille, 69
19	the police, 47	N/A	poliisille, 53	poliisille, 49	poliisille, 69
20	the hit of the dagger, 50	tikarin kahvaan, 56	tikarin kahvaa, 56	tikarin kahvaa, 52	tikarin kahvaa, 72
21	the police station, 50	poliisiasemalle, 56	poliisiasemalle, 56	poliisiasemalle, 52	poliisiasemalle, 72
22	the dagger, 50	tikarin kahvaan, 56	tikari, 56	tikari, 52	tikariin, 72
23	dagger hilt, 51	tikarin, 57	tikarin kahvaan, 57	tikarin kahvaan, 52	tikarin kahvaan, 72
24	the police, 51	poliisin, 57	poliisin, 57	poliisin, 52	poliisin, 72
25	robbery, 51	ryöstö, 57	ryöväys, 57	ryöstö, 53	murtovarkaan työtä, 73
26	burglary, 51	murtovaras, 57	murtovarkaudeksi, 57	murtovarkaudeksi, 53	varkautta, 74
27	murder, 51	murha, 58	murha, 57	murha, 53	murhasta, 74
28	murder, 51	syyt, 58	aiheena, 57	syystä, 53	motivi, 74
29	an enemy, 51	vihollista, 58	vihollista, 57	vihollista, 53	vihamiestä, 74
30	burglars, 52	murtovarkaan, 58	murtovarkaita, 57	murtovarkaita, 53	murtovarkaiden, 74
31	the thief, 52	varas, 58	N/A	N/A	N/A
32	inspector, 52	poliisikomisario, 58	poliisitarkastaja, 58	komisario, 53	komisario, 74
33	a police constable, 52	konstaapeliin, 58	konstaapeli, 58	konstaapeli, 53	konstaapeli, 74
34	inspector, 52	komisario, 58	tarkastaja, 58	komisario, 53	komisario, 74
35	murder, 52	murha, 58	murha, 58	murha, 53	ruumiin, 75
36	the body, 52	N/A	ruumiin, 58	ruumista, 54	murhaaja, 75
37	the murderer, 52	murhaajan, 59	murhaaja, 58	murhaaja, 54	löysi ruumiin, 75
38	inquiries, 54	kysyn, 60	tiedustelun, 60	kyssä, 55	kyssä, 77
39	inspector, 54	komisario, 61	tarkastaja, 61	komisario, 56	komisario, 77
40	the inspector, 55	komisario, 62	tarkastaja, 62	komisario, 56	komisario, 78
41	the inspector, 55	komisario, 62	tarkastaja, 62	komisario, 56	tarkastaja, 78
42	the inspector, 55	N/A	tarkastajan, 63	komisario, 56	komisario, 78
43	the inspector, 56	komisario, 62	tarkastaja, 63	komisario, 56	komisario, 78

44	the inspector, 56	komissario, 62	tarkastaja, 63	komissario, 57	komissario, 79
45	clue, 56	johtolanka, 62	johtolanka, 62	johtolanka, 56	johtolanka, 79
46	the inspector, 56	komissario, 63	tarkastaja, 63	komissario, 57	komissario, 79
47	the inspector, 57	komissario, 63	N/A	komissario, 57	komissario, 80
48	the inspector, 58	komissario, 63	tarkastaja, 64	komissario, 58	komissario, 80
49	the inspector, 58	komissario, 64	tarkastaja, 64	komissario, 58	komissario, 81
50	the constable, 58	konstaapelleille, 64	konstaapelleille, 64	konstaapelleille, 58	konstaapelleille, 81
51	a burglary, 60	murtoarkaus, 65	murtoarkaus, 66	murtoarkaus, 60	on käynyt varkaita, 82
52	the inspector, 60	N/A	tarkastajaan, 66	komissarioon, 60	komissarioon, 83
53	the inspector, 61	komissario, 66	tarkastaja, 67	komissario, 61	komissario, 84
54	the inspector, 61	N/A	tarkastaja, 68	komissario, 61	komissario, 84
55	the inspector, 61	komissaron, 67	tarkastajan, 68	komissaron, 61	komissario, 84
56	the inspector, 63	komissaron, 68	tarkastajan, 69	komissaron, 63	komissaron, 86
57	the inspector, 63	komissario, 68	tarkastaja, 69	komissario, 63	komissario, 86
58	the inspector, 63	komissariolle, 68	tarkastajalle, 69	komissariolle, 63	komissariolle, 86
59	the inspector, 64	komissario, 68	tarkastaja, 69	komissario, 63	komissario, 87
60	inspector, 64	komissario, 69	tarkastaja, 70	komissario, 63	komissario, 87
61	blackmail, 64	kirstyksestä, 69	kirstysjuttu, 70	kirstysjuttu, 64	kirstyksestä, 87
62	blackmail, 64	kirstyksestä, 69	kirstys, 70	kirstys, 64	kirstyksestä, 87
63	blackmail, 64	kirstyksestä, 69	kirstyksestä, 70	kirstyksestä, 64	kirstyksestä, 87
64	inquiries, 64	kysymyksiä, 69	tehnyt muutampia kyselyjä, 70	olen ottanut vähän selvää, 64	kysely, 87
65	blackmail, 64	kirstyksestä, 69	kirstyksestä, 70	kirstyksestä, 64	kirstyksestä, 87
66	the inspector, 65	N/A	tarkastaja, 70	komissario, 64	N/A
67	a motive, 65	aiheen, 70	syyn, 70	motiivin, 64	motiivi, 88
68	the murder, 65	murhan, 70	murhan, 70	murhan, 64	murhan, 88
69	the inspector, 66	komissario, 70	tarkastaja, 71	komissario, 65	komissario, 89
70	the evidence, 66	todistukset, 71	todisteet, 72	todisteet, 65	todisteet, 89
71	the weapon, 66	aseenkin, 71	aseen, 72	aseen, 66	aseesta, 89
72	the wound, 66	haavasta, 71	haavasta, 72	haavasta, 66	haavasta, 90
73	the inspector, 67	komissario, 72	tarkastaja, 73	komissario, 66	komissario, 90
74	the inquest, 65	oikeuslääketieteelliseen tutkimukseen, 72	kuulusteluun, 73	kuulemansyyn tutkimukseen, 66	kuulinsyyn tutkimintaa, 90
75	the blow, 67	iskun, 72	iskun, 73	iskun, 66	löi, 90
76	death, 67	kuolema, 72	kuoleman, 73	kuolema, 66	kuolema, 90
77	expression on the dead man's face, 67	Kuoleen ilmeestä, 72	vainajan ilmeestä, 73	vainajan ilmeestä, 66	hänen ilmeestään, 90
78	the blow, 67	isku, 72	isku, 73	isku, 66	hyökkäys, 90
79	assailant, 67	murhaaja, 72	murhaajaansa, 73	murhaajaansa, 66	N/A
80	crime, 67	rikoksen, 72	rikoksessa, 73	rikoksessa, 66	rikokseen, 90
81	fingerprints, 67	sormenjälkiä, 72	sormenjälkiä, 73	sormenjälkiä, 66	sormenjälkiä, 91
82	the inspector, 68	komissario, 73	tarkastaja, 73	komissario, 67	komissariota, 91
83	the inspector, 68	komissario, 73	tarkastaja, 74	komissario, 67	komissario, 91
84	the inspector, 69	komissario, 73	tarkastaja, 74	komissario, 68	komissario, 92
85	the inspector, 69	komissario, 74	tarkastaja, 75	komissario, 68	komissario, 92
86	the inspector's, 69	komissaron, 74	tarkastaja, 75	komissaron, 68	komissaron, 92

87	the dagger, 69	tikari, 74	tikari, 75	tikari, 68	tikari, 92
88	the inspector, 69	komissario, 74	tarkastaja, 75	komissario, 68	komissario, 93
89	the inspector, 69	N/A	tarkastaja, 75	N/A	N/A
90	the inspector's, 70	komissaron, 74	tarkastajan, 75	komissaron, 68	komissario, 93
91	the inspector, 70	komissario, 74	tarkastaja, 76	komissario, 68	komissario, 93
92	the inspector, 70	komissario, 75	tarkastaja, 76	komissario, 69	komissaron, 93
93	the inspector, 70	komissaron, 75	tarkastaja, 76	komissario, 69	komissario, 93
94	the inspector, 70	komissario, 75	N/A	N/A	komissario, 93
95	the inspector, 70	komissaron, 75	tarkastaja, 76	komissario, 69	komissario, 94
96	the inspector, 71	komissario, 75	tarkastaja, 76	komissario, 69	komissario, 94
97	dagger, 71	tikari, 76	tikari, 77	tikari, 69	tikari, 94
98	the chief constable, 71	eversti, 76	poliisipäällikön, 77	poliisipäällikön, 69	poliisipäällikön, 94
99	the inspector, 71	komissario, 76	N/A	N/A	komissaria, 94
100	piece of evidence, 71	N/A	todistuskappale, 77	todistuskappale, 69	todistuskappale, 94
101	inspector, 71	komissario, 76	tarkastaja, 77	komissario, 69	komissario, 95
102	inspector, 71	N/A	tarkastaja, 77	N/A	N/A
103	fingerprints, 71	jälennökset	sormenjäljillämme, 77	sormenjäljillämme, 70	sormenjälkemme, 95
104	the murder, 72	murhaa, 77	murhan, 78	murhan, 70	murhan, 95
105	the private detective, 74	salapoliisin, 78	yksityssalapoliisi, 79	salapoliisi, 73	yksityisetivä, 98
106	detectives, 74	N/A	N/A	N/A	yksitysetivät, 98
107	murder, 74	murhaajan, 79	murhaa, 80	murhan, 73	murhaa, 99
108	inspector, 75	komissario, 79	tarkastaja, 80	komissario, 73	komissario, 99
109	the case, 75	asiaan, 79	asiaan, 80	juttu, 73	juttu, 99
110	the body, 75	kuolleena, 80	ruumiin, 81	ruumiin, 74	ruumiin, 99
111	detective, 75	salapoliisia, 80	salapoliisia, 81	salapoliisia, 74	yksitysetivä, 99
112	the police, 76	poliisi, 81	poliisi, 82	poliisi, 75	poliisit, 101
113	inspector, 77	komissario, 81	tarkastaja, 82	komissario, 75	komissario, 101
114	murders, 77	murhaajat, 82	murhaajista, 83	murhaajista, 76	murhaajista, 102
115	the murderer, 78	murhaaja, 82	murhaajan, 84	murhaajan, 76	murhaajan, 102
116	the police, 78	poliisin, 83	poliisi, 84	poliisi, 76	poliisin, 103
117	the local police, 78	täkääläisen poliisin, 83	paikallisen poliisin, 84	paikallisen poliisin, 77	täkääläisen poliisin, 103
118	the local police, 80	poliisia, 85	paikallisen poliisin, 86	paikallisen poliisin, 78	paikallisen poliisin, 105
119	the officer in charge of the case, 80	herronin, joiden hoidossa asia oli, 85	asiaa hoitavalle upseerille, 86	tutkimuksesta vastaavalle poliisille, 78	tutkimnan johtajalle, 105
120	inspector, 80	komissario, 85	tarkastaja, 86	komissario, 78	komissario, 105
121	the chief constable, 80	paikallisen poliisin päällikkö, 85	poliisipäällikkö, 86	poliisipäällikkö, 78	poliisipäällikkö, 105
122	inspector, 80	komissario, 85	tarkastajaksi, 86	komissario, 78	komissario, 105
123	the chief constable, 80	poliisipäällikkö, 85	poliisipäällikkö, 86	poliisipäällikkö, 78	N/A
124	inspector, 80	N/A	tarkastaja, 86	komissario, 78	komissario, 105
125	superior officer's, 80	esimiestensä, 85	päällikköjensä, 86	esimiestensä, 78	esimiehen, 105
126	the case, 80	asiassa, 85	juttu, 86	juttu, 78	juttu, 105
127	the official investigation, 81	viraalissa tutkimuksia, 85	viraalissa tutkimusta, 87	viraalista tutkimusta, 78	viraalisen tutkimnan, 106
128	the police, 81	poliisi, 85	N/A	N/A	poliisi, 106
129	the solution of the mystery, 81	asian selvittämisessä, 81	salaisuuden selvittämisessä, 87	salaisuuden selvittämisessä, 79	arvoituksen ratkaisemisen, 106

130	inspector, 81	N/A	tarkastaja, 87	komisario, 79	komisario, 106
131	the police, 81	polisih, 86	polisih, 87	polisih, 79	polisih, 106
132	English police, 81	englantiaista poliisianne, 86	englantiaista poliisia, 87	englantiaista poliisia, 79	eglantiaista poliisianne, 106
133	inspector, 81	N/A	tarkastaja, 87	komisario, 79	komisario, 106
134	the inspector's 81	N/A	tarkastajan, 87	komisario, 79	komisario, 106
135	inspector, 82	N/A	tarkastaja, 87	komisario, 79	komisario, 107
136	the fingerprints, 82	sorrenjäljet, 87	sorrenjäljet, 88	sorrenjäljet, 80	sorrenjäljet, 107
137	the inspector's, 82	N/A	tarkastajan, 88	komisaron, 80	komisaron, 107
138	fingerprints, 82	jäljennökset [...], sorrenpäistä, 87	sorrenjäljet, 88	sorrenjäljet, 80	sorrenjäljet, 107
139	inspector, 82	N/A	tarkastaja, 88	komisario, 80	komisario, 107
140	murder, 82	murhaasi, 87	murhaajaksi, 88	komisario, 80	murhaan, 108
141	the inspector, 82	N/A	tarkastaja, 88	komisario, 80	komisario, 108
142	footmarks, 83	jälkiin, 88	jäljänjälkiin, 89	jäljänjälkiin, 80	kengänjälkiin, 108
143	the constable, 83	konstaapeli, 88	konstaapeli, 89	konstaapeli, 80	konstaapeli, 108
144	observation, 84	havaintokyy, 84	huomokyy, 90	huomokyy, 82	huomokyyinen, 110
145	cases, 87	asiain, 91	tapauksia, 93	tapausen, 84	tapausen, 112
146	methods, 87	menetelmistä, 92	menetelytavoistanne, 93	menetelytavoistanne, 84	menetelmistänne, 113
147	the murderer, 88	murhaaja, 93	murhaaja, 94	murhaaja, 85	murhaajalle, 114
148	case, 91	tapaus, 94	tapaus, 95	tapaus, 86	tapaus, 116
149	the weapon, 95	ase, 98	ase, 100	ase, 90	suma-ase, 121
150	the constable, 95	konstaapeli, 98	konstaapeli, 100	konstaapeli, 90	konstaapeli, 121
151	inspector, 96	komisario, 99	tarkastaja, 100	komisario, 90	komisario, 121
152	a case, 96	jutusa, 99	jutussa, 100	juttu, 90	juttua, 121
153	the inspector, 96	komisario, 99	tarkastaja, 100	komisario, 90	komisario, 121
154	murders, 96	murhia, 99	murhia, 100	murhia, 90	murhia, 121
155	the inspector, 96	komisario, 99	tarkastaja, 101	komisario, 90	komisario, 122
156	the inspector, 96	komisario, 99	tarkastaja, 100	komisario, 90	komisario, 122
157	a crime, 96	rikoksen, 99	rikoksen, 101	rikoksen, 90	rikoksen, 122
158	the inspector, 96	N/A	N/A	N/A	komisario, 122
159	inspector, 97	komisario, 100	N/A	komisario, 90	komisario, 122
160	the crime, 97	rikoksen, 100	murhan, 101	murha, 92	rikos, 123
161	the murder, 98	murhaa, 101	murhaaja, 103	murhaaja, 93	syyllinen, 124
162	the inspector, 99	komisario, 102	tarkastaja, 103	komisario, 93	komisario, 124
163	the inspector, 99	komisario, 102	tarkastaja, 103	komisario, 93	komisario, 125
164	the dagger, 99	tikarin, 102	tikarin, 104	tikarin, 93	tikarin, 125
165	inspector, 100	komisario, 103	tarkastaja, 104	komisario, 94	komisario, 126
166	a police constable, 100	polisi, 103	konstaapeli, 104	konstaapeli, 94	konstaapeli, 126
167	the inspector, 100	komisario, 103	tarkastaja, 104	tarkastaja, 94	komisario, 126
168	the inspector, 100	N/A	tarkastaja, 104	komisario, 94	komisario, 126
169	evidence, 100	jälkiä, 104	todistus, 105	todistetta, 94	jälkiä, 126
170	the inspector, 100	komisario, 104	tarkastaja, 105	komisario, 94	komisario, 127
171	the inspector, 101	komissariön, 104	tarkastaja, 105	komisario, 94	komisario, 127
172	the inspector, 101	komissario, 104	tarkastaja, 106	komisario, 95	komisario, 127

173	the inspector, 104	komissarosta, 106	tarkastajasta, 107	komissarosta, 97	komissarota, 130
174	the body, 112	ruumis, 115	ruumlin, 115	ruumlin, 104	ruumis, 139
175	the dagger, 112	tikari, 115	tikari, 116	tikari, 104	tikari, 139
176	inspector, 112	komissario, 115	tarkastaja, 116	komissario, 104	komissario, 139
177	the dagger, 113	tikari, 116	tikari, 116	tikari, 104	tikari, 139
178	affair, 117	asiaa, 119	juttua, 119	juttua, 108	tapaus, 144
179	the death, 117	kuoli, 119	murhaa, 119	kuolemaa, 108	kuolemaa, 144
180	crime, 117	juttuun, 119	rikokseen, 119	rikokseen, 108	rikokseen, 144
181	circumstantial evidence, 117	eräit seikat todistavatkin, 119	tilapäiset todistukset, 119	todisteet, 108	aihetodisteet, 144
182	investigation, 119	tutkimiseen, 121	tutkimukseen, 121	tutkimukseen, 109	tutkintaa, 146
183	the inquest, 123	tutkimuksen, 125	kuulustelu, 126	kuolemansyyn tutkimuksesta, 113	kuolinsyyn tutkimasta, 151
184	the inquest, 123	tutkimuksen, 125	kuulusteluko, 126	kuolemansyyn tutkimusko, 113	kuolinsyyn tutkimasta, 151
185	an inquest, 123	tutkimusta, 125	kuulustelua, 126	kuolemansyyn tutkimusta, 113	kuolinsyyn tutkintaa, 151
186	death, 123	kuoli, 126	kuolemansa, 126	kuolemansa, 113	kuolemansa, 151
187	an inquest, 123	poliisikuulustelu, 126	kuulustelu, 126	kuolemansyyn tutkimus, 114	tutkinta, 151
188	inspector, 124	komissario, 127	tarkastaja, 127	komissario, 114	komissario, 152
189	the inspector, 124	komissario, 127	N/A	N/A	N/A
190	the inspector, 124	komissario, 127	tarkastaja, 127	komissario, 115	komissario, 152
191	the inspector, 125	komissario, 127	tarkastaja, 128	komissario, 115	komissario, 153
192	the inspector, 125	komissario, 127	tarkastaja, 128	komissario, 115	komissario, 153
193	the inspector, 126	komissario, 128	tarkastaja, 129	komissario, 116	komissario, 154
194	the inspector, 126	komissario, 129	tarkastaja, 129	komissario, 116	komissario, 154
195	the crime, 126	rikoksen, 129	murhan, 129	murhan, 116	rikokseen, 154
196	the inspector, 126	komissario, 129	tarkastaja, 129	komissario, 116	komissario, 155
197	the inspector, 127	komissario, 130	tarkastaja, 130	komissario, 117	komissario, 155
198	the inspector, 127	komissario, 130	tarkastaja, 130	komissario, 117	komissario, 156
199	the inspector, 129	komissario, 131	tarkastaja, 132	komissario, 118	komissario, 157
200	the inspector, 129	komissariolle, 132	tarkastajalle, 132	komissariolle, 118	komissariolle, 157
201	the inspector, 129	komissario, 132	N/A	komissario, 119	komissario, 157
202	the inspector, 129	komissario, 132	tarkastaja, 132	komissario, 119	komissario, 158
203	the inspector, 129	komissario, 132	tarkastaja, 132	komissario, 119	komissario, 158
204	alibi, 130	todistukset, että hän myhemmin oli toisaalla, 132	alibi, 133	alibi, 119	alibi, 158
205	the inspector, 131	komissario, 134	tarkastajan, 134	komissario, 120	komissarota, 159
206	alibi, 131	toisaallaoloa, 134	alibista, 134	alibilla, 120	alibia, 159
207	motive, 131	miksi hän olisi tehnyt sen, 134	syitä siihen, 134	syitä, 120	motiivia, 160
208	the blackmail, 131	kirstäjä, 134	kirstäjä, 134	kirstäjä, 120	kirstäjä, 160
209	the blackmail, 131	muhaja, 134	kirstäjä, 134	kirstäjä, 120	kirstäjä, 160
210	inspector, 133	komissaron, 134	tarkastajalla, 136	komissaron, 120	komissariolla, 161
211	motive, 133	N/A	syv, 136	syv, 120	motiivi, 161
212	detective, 138	salapoliis[romaneissa], 140	salapoliis[jutussa], 140	salapoliis[jutussa], 126	salapoliis[romaneissa], 166
213	super-detective, 138	etevillä salapoliisilla, 140	suurella salapoliisilla, 140	suurella salapoliisilla, 126	mestarietsivien, 166
214	the murder, 139	muhasta, 141	muhasta, 141	muhasta, 127	muhasta, 167
215	detective, 139	salapoliisin, 141	salapoliisiksi, 141	salapoliisin, 127	etsivä, 167

216	the inquest, 139	N/A	kuulustelussa, 142	kuolemansyntytutkimuksessa, 127	kuoliinsyntytutkimassa, 168
217	the murder, 140	murha, 143	murha[työ]nä], 142	murha[työ]nä], 128	murhailtana, 168
218	alibi, 140	todistaa olleensa muualla, 143	alibi, 142	alibi, 128	alibi, 168
219	alibi, 140	todistaa olleensa muualla, 143	alibi, 142	alibi, 128	alibi, 168
220	poisons, 142	myrkyihin, 145	myrkyihin, 145	myrkyihin, 130	myrkyihin, 171
221	a joint inquest, 143	virallisen poliisikuulustelu, 145	alkukuulustelu, 145	yhteinen kuolemansyntytutkimus, 131	yhteinen kuoliinsyntytutkinta, 172
222	the police, 143	poliisi, 145	N/A	poliisin, 131	poliisin, 172
223	evidence, 143	todistuksessa, 146	todistuksen, 145	todistuksen, 131	todistuksessa, 172
224	inspector, 143	komisario, 146	tarkastaja, 145	N/A	komisario, 172
225	the inspector, 143	komisario, 146	N/A	komisario, 131	komisario, 172
226	evidence, 143	todistuksia, 146	todistuksia, 146	todisteita, 131	todisteita, 172
227	the evidence, 143	todistukset, 146	ne, 146	ne, 131	nille, 172
228	the inspector's, 144	komisaron, 146	tarkastajan, 146	komisaron, 131	komisaron, 173
229	the police, 144	poliisi, 146	poliisi, 146	poliisi, 131	poliisit, 173
230	the inspector, 144	komisario, 146	tarkastaja, 146	komisario, 132	komisario, 173
231	the murder, 144	murhaajan, 147	murhaan, 146	murhaan, 132	murhaan, 173
232	the inspector, 145	komisario, 147	tarkastaja, 147	komisario, 132	komisario, 174
233	clues, 145	selkkoja, 147	johtolankoja, 147	johtolankoja, 132	johtolankoja, 174
234	the fingerprints, 145	sormenjäljet, 147	sormenjäljet, 147	sormenjäljet, 132	sormenjäljet, 174
235	the dagger, 145	tikari, 147	tikarissa, 147	tikarissa, 132	tikarissa, 174
236	inspector, 145	komisario, 147	inspektuur, 147	inspektuur, 132	inspektuur, 174
237	inspector, 145	komisario, 148	tarkastaja, 147	komisario, 133	komisario, 174
238	fingerprints, 145	sormenjälkien, 148	sormenjälkien, 147	sormenjälkien, 133	sormenjälkien, 174
239	police officer, 145	komisario, 148	poliisitarkastaja, 147	komisario, 133	komisario, 174
240	the inspector, 145	komisario, 148	tarkastaja, 147	komisario, 133	komisario, 174
241	the fingerprints, 145	sormenjäljistä, 148	sormenjäljistä, 147	sormenjäljistä, 133	sormenjäljistä, 174
242	prints, 145	sormenjälkien, 148	jäljet, 148	jäljet, 133	jäljet, 174
243	the prints, 145	jäljenhöksät sormista, 148	sormenjäljet, 148	sormenjäljet, 133	sormenjäljet, 174
244	the inspector, 146	komisario, 148	tarkastaja, 148	komisario, 133	komisario, 174
245	the prints, 146	jäljenhöksän sormista, 149	sormenjäljet, 148	sormenjäljet, 133	sormenjäljet, 174
246	inspector, 146	tarkastaja, 149	tarkastaja, 148	inspektuur, 133	inspektuur, 175
247	the dead, 146	kuolleet, 149	kuollutta, 148	kuollutta, 134	kuollutta, 175
248	the inspector, 146	komisaron, 149	tarkastaja, 148	komisario, 134	komisario, 175
249	the dead, 146	kuollutta, 149	kuollutta, 149	kuollutta, 134	vainajaa, 176
250	inspector, 146	tarkastaja, 149	tarkastaja, 149	inspektuur, 134	inspektuur, 176
251	the inspector, 146	komisario, 149	tarkastaja, 149	komisarolle, 134	komisario, 176
252	the fingerprints, 146	sormenjäljet, 149	sormenjäljet, 149	sormenjäljet, 134	sormenjäljet, 176
253	the dagger handle, 146	tikarissa, 149	tikarikahvan, 149	tikarikahvan, 134	tikarin kahvassa, 176
254	the murderer, 146	murhaajalla, 149	murhaajalla, 149	murhaajalla, 134	murhaajalla, 176
255	the dagger handle, 147	tikarin kahvan, 150	kahvan, 149	kahvan, 134	tikarin kahvan, 176
256	case, 147	arvituksen, 150	juttu, 149	juttu, 134	tapauksesta, 176
257	the inspector, 147	komisario, 150	tarkastaja, 149	komisario, 134	komisario, 176
258	the dagger, 147	tikari, 150	tikari, 149	tikari, 134	tikari, 176

259	the fingerprints, 147	sormenjäljet, 150	sormenjälkiin, 149	sormenjälkiin, 134	sormenjälkiin, 176
260	a dagger, 147	tikari, 150	tikari, 149	tikari, 134	tikari, 176
261	inspector, 147	komissario, 150	tarkastaja, 149	N/A	komissario, 176
262	the inspector, 147	komissario, 150	tarkastaja, 149	komissario, 134	komissario, 176
263	the murder, 149	murha[päivänä], 152	murha[päivänä], 151	murha[päivänä], 136	murha[päivänä], 178
264	death, 150	kuoleman, 153	kuoleman, 152	kuoleman, 137	kuoleman, 180
265	heroin, 158	N/A	heroiini, 159	heroiinia, 143	heroiinia, 188
266	drug-takers, 158	he	huumausaineiden nauttijat, 159	huumausaineiden nauttijat, 143	heroiinin käyttäjät, 188
267	diamorphine hydrochloride, 158	diamorfinin hydrochloridi, 161	diamorfinin hydrochloride, 159	diasetyyliomorfini, 143	diamorfininhydrokloridia, 188
268	taking the drug, 158	nauttia morfiinia tai kokaiinia, 161	huumausaineiden nauttimistapa, 159	huumausaineiden nauttimistapa, 143	selainen käyttötapa, 188
269	the inspector, 158	komissario, 161	tarkastaja, 159	komissario, 143	komissario, 188
270	clue, 158	jälkiä, 161	johtolangan, 160	johtolangan, 143	johtolangan, 188
271	statement, 158	vätteensä, 162	vätettäin, 160	vätteellä, 144	vätiti, 189
272	murderer, 160	murhaajan, 163	murhaaja, 161	murhaaja, 145	murhaaja, 190
273	accomplice, 160	rikostoverilleen, 163	rikostoverilleen, 162	rikostoverilleen, 145	rikostoverilleen, 190
274	the crime, 160	murhatyön, 163	rikoksen, 162	rikoksen, 145	rikoksen, 190
275	the dagger, 160	tikarilla, 163	tikarilla, 162	tikarilla, 145	tikarilla, 190
276	motive, 161	aihetta, 165	syitä, 163	motiiva, 146	motiiva, 192
277	death, 161	kuoleman, 165	kuoltoa, 163	kuoltoa, 146	kuoltoa, 192
278	motive, 161	aihe, 165	syi, 163	motiivi, 146	motiivi, 192
279	motives, 161	aiheita, 165	syitä, 163	motiiva, 146	motiiva, 192
280	motive, 161	aihe, 165	syi, 163	syi, 146	motiivi, 192
281	blackmail, 161	kirstys, 165	kirstys, 163	kirstys, 146	kirstys, 192
282	the case, 162	N/A	juttuna, 163	juttu, 146	juttu, 192
283	the affair, 163	asia, 165	juttu, 163	juttu, 147	tapahunut, 193
284	death, 163	kuolemasta, 165	kuolemasta, 164	kuolemasta, 147	kuolemasta, 193
285	the mystery, 164	arvoituksen, 166	salaisuuden, 164	salaisuuden, 147	salaisuuden, 194
286	death, 164	kuoleman, 167	kuolema, 165	kuolema, 148	kuoleman, 195
287	death, 165	kuolema, 167	kuoleman, 165	kuoleman, 148	kuoleman, 195
288	death, 165	kuoleman, 167	kuoleman, 166	kuoleman, 149	poismenon, 195
289	the police, 165	poliisille, 168	poliisille, 166	poliisille, 149	poliisia, 196
290	inspector, 165	komissario, 168	tarkastaja, 166	komissario, 149	komissario, 196
291	the case, 166	juttuun, 168	juttuun, 166	juttuun, 149	N/A
292	the police, 167	poliisille, 169	poliisille, 167	poliisille, 150	poliisille, 197
293	the murder, 167	murhan, 169	murhan, 167	murhan, 150	murhaan, 197
294	the dead, 167	kuolleesta, 170	vainajasta, 168	vainajasta, 150	edesmenneistä, 198
295	the murder, 173	murhan, 177	murhan, 174	murhan, 156	murha, 205
296	the case, 174	tapauksen, 177	jutussa, 175	jutussa, 156	juttu, 205
297	detective, 174	salapoliis[vaistojaan], 177	salapoliis[vaistojaan], 175	salapoliis[vaistojaan], 156	salapoliisivaistojaan, 205
298	the case, 175	asian, 179	N/A	juttuun, 157	juttu, 206
299	the evidence, 179	tiedot, 182	todistuksen, 179	todistuksen, 160	todistuksen, 210
300	statement, 179	vätteestäin, 182	vätteensä, 179	vätteensä, 160	vätteensä, 210
301	poisons, 180	myrkivistä, 183	myrkivistä, 180	myrkivistä, 160	myrkivistä, 210

302	drug-taking, 180	huumausaineista, 183	huumausaineiden nauttimisesta, 180	huumausaineiden nauttimisesta, 161	huumausaineista, 211
303	drug-takers, 180	[huumausaineista sekä] niiden uhreista, 183	[huumausaineiden] nauttijosta, 180	[huumausaineiden] nauttijosta, 161	niden käyttäjiä, 211
304	cocaine, 180	kokainista, 183	kokaiinista, 180	kokaiinistako, 161	kokaiinista, 211
305	cocaine, 180	kokaina, 184	kokaiini, 180	kokaiini, 161	kokaiini, 211
306	a confession, 181	tunnustus, 184	tunnustus, 181	tunnustaa, 162	tunnustaa, 212
307	policemen, 181	poliisit, 185	poliisi, 181	poliisi, 162	poliiseja, 212
308	suspicion, 182	epäille, 185	epäluuloista, 182	epäluuloista, 163	epäillä, 213
309	crimes, 182	rikosta, 185	rikosta, 182	rikosta, 163	rikosta, 213
310	death, 182	kuolemasta, 185	kuolemasta, 182	kuolemasta, 163	kuolemasta, 213
311	the blackmail, 182	henkilö, joka on kiristänyt, 186	kiristäjän, 183	kiristäjän, 163	kiristäjän, 214
312	the murderer, 182	henkilö, joka on murhannut, 186	murhaaja, 183	murhaaja, 163	murhaaja, 214
313	the murderer, 183	murhaaja, 186	murhaaja, 183	murhaaja, 164	murhaaja, 214
314	the body, 183	kuolema, 186	ruumiin, 183	ruumiin, 164	ruumiin, 214
315	the murderer, 183	murhaajana, 186	murhaajana, 183	murhaajana, 164	murhaajana, 214
316	the murderer, 183	murhaa, 187	murhaa, 183	murhaa, 164	murhaa, 214
317	blackmail, 188	kristyvä, 191	kristyksesätkin, 188	kristyksesätkin, 168	kristyksesä, 220
318	crime, 190	rikokista, 193	rikoksesta, 190	rikokista, 170	rikollisuudesta, 222
319	the deceased, 190	murhattu, 194	vainajan, 190	vainajan, 170	vainajan, 222
320	suspicion, 190	epäluulot, 194	epäluulot, 190	epäluulot, 170	epäilykset, 222
321	the underworld, 190	rikollisten toiminnasta, 194	maanalaisesta, 190	alamaailmasta, 171	alamaailmasta, 222
322	criminals, 190	rikollisista, 194	[nais]rikolliset, 190	naisrikollisista, 171	[nais]rikollisista, 222
323	detective, 191	salapoliisi, 195	salapoliisi, 192	salapoliisi, 172	yksitystietä, 224
324	the poisons, 192	myrkytystä, 196	myrkytystä, 192	myrkytystä, 173	myrkytystä, 225
325	poisons, 193	myrkytystä, 196	myrkytystä, 193	myrkytystä, 173	myrkytystä, 225
326	detective, 195	salapoliisin, 199	salapoliisin, 195	salapoliisin, 175	salapoliisin, 228
327	detectives, 196	salapoliisit, 200	salapoliisit, 195	salapoliisit, 175	salapoliisit, 228
328	a witness, 200	todistaja, 203	todistaja, 198	todistajaa, 178	todistajaa, 232
329	witness, 200	N/A	todistajasta, 198	todistajasta, 178	todistajasta, 232
330	the blackmail, 201	kristyvä, 204	kristämisestä, 200	kristämisestä, 179	kristämisestä, 233
331	blackmail, 201	kristyvä, 205	kristyvä, 200	kristyvä, 180	kristyvä, 233
332	addicted to drugs, 201	morfiinisti, 205	taipuvainen huumausaineisiin, 200	taipuvainen huumausaineisiin, 180	riippuvainen huumausaineista, 234
333	blackmail, 202	N/A	kristite, 200	kristite, 180	kristyksellä, 234
334	blackmail, 202	kristyksesä, 205	kristyksesä, 201	kristyksesä, 181	kristyksesä, 235
335	the police, 203	poliisi, 205	poliisi, 202	poliisi, 181	poliisi, 236
336	victim of blackmail, 204	joutunut kristyksen esineeksi, 208	kristyksen uhri, 203	kristyksen uhri, 182	kristyksen uhri, 236
337	blackmail, 206	kristyvä, 210	kristyvä, 205	kristyvä, 184	kristyvä, 239
338	murder, 207	murhan, 211	murhan, 206	murhasta, 184	murhasta, 240
339	inquiries, 208	tedustella, 212	tedustella, 206	tedustelija, 185	tutkimuksia, 241
340	a blackmail, 208	kristäjäksi, 212	kristäjäksi, 207	kristäjä, 185	kristäjä, 241
341	private detectives, 209	salapoliisin, 213	yksityssalapoliseistamme, 207	yksityssalapoliseistamme, 186	nuuskijista, 242
342	the murder, 210	murhan, 215	murhan, 209	murhan, 188	murhaaja, 243
343	alibi, 211	todistaa olleensa muualla, 215	alibinsa, 209	alibinsa, 188	alibi, 244
344	an alibi, 211	on osoitettu olleen muualla, 215	alibi, 209	alibi, 188	alibi, 244

345	a murderer, 211	tehneen murhaa, 216	murhaaja, 209	murhaaja, 188	murhaaja, 244
346	murder, 211	murhasta, 216	murhan, 210	murhan, 188	murhan, 245
347	the dagger, 212	tikari, 217	tikari, 211	tikari, 189	tikari, 246
348	inspector, 214	komissario, 218	tarkastaja, 212	komissario, 191	komissario, 248
349	the inspector, 214	komissario, 218	tarkastaja, 212	komissario, 191	komissario, 248
350	the blackmailing part, 214	kristitystä koskevaan jutun osaan, 218	kristyysjutusta, 212	kristyysjutusta, 191	kristyysjutusta, 248
351	a motive, 214	aihetta, 218	aihetta, 212	motiivi, 191	motiivi, 248
352	fingerprints, 214	sormenjälkiin, 218	sormenjälkien, 212	sormenjälkien, 191	sormenjäljistä, 248
353	inspector, 214	komissario, 218	N/A	komissario, 191	komissario, 248
354	inspector, 215	komissario, 219	tarkastaja, 213	komissario, 191	komissario, 248
355	superintendent, 215	poliisikomissario, 219	ylikarkastaja, 213	tarkastaja, 191	ylikomissario, 248
356	the superintendent, 215	komissario, 220	ylikarkastaja, 213	tarkastaja, 192	ylikomissario, 250
357	inspector, 215	komissario, 220	tarkastaja, 214	komissario, 192	komissario, 250
358	the prisoner, 216	vangin, 220	N/A	vankia, 192	kiinniotettua, 250
359	the superintendent, 216	komissario, 220	ylikarkastaja, 214	tarkastaja, 193	ylikomissario, 250
360	the superintendent, 216	N/A	ylikarkastaja, 214	tarkastaja, 193	ylikomissario, 250
361	the inspector, 217	komissario, 221	tarkastaja, 214	komissario, 193	komissario, 251
362	inspector, 218	komissario, 222	tarkastaja, 216	komissario, 194	komissario, 251
363	superintendent, 218	N/A	ylikarkastaja, 216	tarkastaja, 194	ylikomissario, 252
364	inspector, 218	komissario, 222	tarkastaja, 216	komissario, 194	komissario, 252
365	inquiries, 218	otamme selvän asiasta, 223	tedustelemme, 216	tedustelemme, 194	kysymme, 252
366	the superintendent, 218	N/A	ylikarkastaja, 216	tarkastaja, 195	ylikomissario, 252
367	the murder, 218	murhattu, 223	murhan, 217	murhattiin, 195	murhatta, 253
368	the cops, 218	poliisia, 223	poliisia, 216	poliisia, 195	kytille, 253
369	police officers, 219	poliisimiehiä, 223	poliisipupseereita, 217	poliisipupseereita, 195	poliisit, 253
370	officers, 219	poliisimiehet, 224	N/A	poliisit, 195	poliisit, 254
371	statement, 219	puheessaan, 224	väitteen, 217	väitteen, 195	puhuuko, 254
372	a statement, 219	selittämättä, 224	selittää, 217	selittää, 195	kertoa, 254
373	blackmailer, 219	kirstijän, 224	kirstijän, 217	kirstijän, 195	kirstijä, 254
374	murder, 219	murhan, 224	murhan, 217	murhan, 195	murhan, 254
375	the superintendent, 220	N/A	ylikarkastaja, 218	tarkastaja, 196	ylikomissario, 254
376	inspector, 220	komissario, 224	tarkastaja, 218	komissario, 196	komissario, 254
377	inspector, 222	komissario, 226	tarkastaja, 219	komissario, 198	komissario, 256
378	the inspector, 222	komissario, 226	N/A	N/A	N/A
379	alibi, 222	todistaa toisaallaolonsa, 226	alibi, 219	alibi, 198	alibinsa, 256
380	the inspector, 223	komissario, 226	tarkastaja, 220	komissario, 198	komissario, 257
381	inspector, 223	komissaron, 227	tarkastaja, 220	N/A	komissario, 257
382	inspector, 223	komissario, 227	tarkastaja, 221	komissario, 199	N/A
383	fingerprints, 224	sormenjälkien, 227	sormenjäljistä, 221	sormenjäljistä, 199	sormenjäljistä, 258
384	the inspector, 224	komissario, 228	tarkastaja, 221	komissario, 199	komissario, 258
385	the inspector, 224	komissario, 228	tarkastaja, 221	komissario, 200	komissario, 258
386	the inspector, 225	komissario, 228	tarkastaja, 222	komissario, 200	komissario, 258
387	the inspector, 225	komissario, 229	tarkastaja, 222	komissario, 201	komissario, 260

388	the inspector, 226	komissario, 230	tarkastaja, 223	komissario, 201	komissario, 261
389	case, 226	salaisuuksen selvityshän, 230	juttuhan, 223	juttuhan, 201	juttuhan, 261
390	the police, 226	poliisi, 231	poliisi, 224	poliisi, 202	poliisi, 261
391	a robbery, 227	murtovarkauden, 231	murtovarkaus, 224	murtovarkaus, 202	käyryt varkaita, 261
392	the theft, 227	katoaminen, 231	rahavarkaus, 224	rahavarkaus, 202	katoaminen, 261
393	a thief, 227	varkaan, 231	varas, 224	varas, 202	varas, 261
394	the inspector, 227	komissario, 231	tarkastaja, 224	komissario, 202	komissario, 262
395	the inspector, 228	komissario, 232	tarkastaja, 225	komissario, 202	komissario, 262
396	the inspector, 228	komissaron, 232	tarkastaja, 225	komissaron, 203	komissaron, 262
397	the inspector, 228	komissaron, 232	N/A	N/A	komissario, 262
398	the inspector, 228	komissarolla, 232	tarkastaja, 225	komissario, 203	komissaron, 262
399	a thief, 229	varas, 233	varas, 226	varas, 203	varas, 263
400	a thief, 229	varas, 234	varas, 226	varas, 204	varas, 264
401	the case, 229	N/A	N/A	tilanteen, 204	N/A
402	the inspector, 229	komissaron, 234	tarkastajaan, 227	komissaron, 204	komissaron, 264
403	the inspector, 230	komissario, 234	tarkastaja, 227	komissario, 204	komissario, 264
404	inspector, 230	komissario, 235	tarkastaja, 227	komissario, 205	komissario, 265
405	inspector, 233	komissario, 238	tarkastaja, 230	komissario, 208	komissario, 269
406	inspector, 233	N/A	tarkastaja, 230	komissario, 208	komissario, 269
407	albbs, 233	toisaallaolot, 238	albbit, 230	albbit, 208	albbit, 269
408	the inspector, 234	komissario, 239	tarkastaja, 231	komissario, 209	komissario, 270
409	the police station, 234	poliisiasemalle, 239	poliisiasemalle, 231	poliisiasemalle, 209	poliisiaseman, 270
410	the inspector, 234	N/A	tarkastaja, 231	komissaron, 209	komissario, 270
411	the inspector, 235	komissaronsta, 240	tarkastaja, 232	komissaron, 210	komissaron, 271
412	the inspector, 236	komissario, 241	tarkastaja, 233	komissario, 211	komissario, 272
413	the thief, 236	rahojen varastamisesta, 241	varkaaksi, 233	varkaaksi, 211	varkaaksi, 273
414	inspector, 236	komissario, 241	tarkastaja, 234	komissario, 211	komissario, 273
415	inspector, 236	N/A	tarkastaja, 237	komissario, 211	komissario, 273
416	the police, 237	poliisi, 242	poliisi, 234	poliisi, 211	poliisi, 273
417	death, 237	kuolleen, 242	kuolleen, 234	kuolleen, 211	sai surmansa, 273
418	inspector, 237	N/A	tarkastaja, 234	komissario, 211	komissario, 274
419	the murder, 239	murha[iltna], 244	murhayö, 236	murha[yö]nä, 213	murha[iltna], 276
420	an albbs, 239	todistaa muualloinsa, 244	albbs, 237	albbs, 213	albbs, 276
421	the crime, 241	N/A	murhasta, 238	murhasta, 214	rikoksesta, 277
422	took to drugs, 242	kokainpaheen orjaksi, 247	rupesi käyttämään huumausaineita, 239	rupesi [sitten] käyttämään huumausaineita, 211	rikoksi käyttämään huumausaineita, 278
423	took to drugs, 242	kokainin orjaksi, 248	rupesi käyttämään huumausaineita, 240	rupesi käyttämään huumausaineita, 216	alkoi käyttää aineita, 279
424	inspector, 243	komissario, 248	tarkastaja, 241	komissario, 217	komissario, 280
425	murder, 243	murhan, 249	murhaan, 241	murhaan, 217	murhan, 280
426	cocaine, 244	kokainia, 249	kokainia, 241	kokainia, 217	kokainista, 281
427	addicted to drugs, 244	tuon paheen orja, 249	[kuullut] B332huumausaineista, 241	käytti huumeita, 217	riippuvainen huumausaineista, 281
428	cocaine, 244	kokainin, 249	kokainista, 241	kokainista, 217	kokainin, 281
429	cocaine, 244	kokainista, 249	sifit, 241	sifit, 217	kokainista, 281
430	detective, 244	salapoliisijutuista], 250	salapoliisikertomuksiin, 242	salapoliisikertomuksiin], 217	salapoliisikertomuksiin, 281

431	death, 245	kuolemasta, 251	kuolemasta, 242	kuolemasta, 219	kuolemasta, 283
432	poisons, 247	myrkyistä, 253	myrkyjäsi, 245	myrkyjäsi, 221	myrkyistä, 286
433	death, 248	N/A	kuoleman, 245	kuoleman, 221	kuoleman, 286
434	wound, 248	haava, 253	haava, 245	haava, 221	haava, 286
435	death, 248	kuoleman, 253	kuoleman, 245	kuoleman, 221	kuoleman, 286
436	cause of death, 248	kuoleman syy, 253	aiheutti kuoleman, 245	aiheutti kuoleman, 221	aiheutti kuoleman, 286
437	arrest, 248	vangitsemistä, 256	pidättämisestä, 247	pidättämisestä, 223	pidätetty, 289
438	inspector, 251	komisario, 256	tarkastaja, 248	komisario, 224	komisario, 289
439	the inspector, 251	komisario, 257	tarkastaja, 248	komisario, 224	komisario, 290
440	the affair, 255	N/A	asia, 252	asia, 228	asiat, 294
441	the case, 255	N/A	asiansa, 252	tilanteensa, 228	tilanteensa, 294
442	body, 259	kuolleena, 264	ruumis, 255	ruumis, 231	kuolleena, 298
443	death, 259	kuolemansa, 264	kuolemansa, 255	kuolemansa, 231	kuolemansa, 298
444	murder, 261	kuolemasta, 266	murhasta, 257	murhasta, 233	murhattu, 300
445	the murder, 261	murha, 267	murha, 257	murha, 233	murha, 301
446	suspects, 267	epäilullon alaisia, 272	epäiltyjä, 263	epäiltyjä, 238	epäilyksenalaisia, 308
447	suspected persons, 270	epäilullon alaisen henkilöiden, 276	epäiltyjen, 266	epäiltyjen, 241	epäilyksenalaisista, 311
448	the case, 271	asiaan, 276	tapaus, 267	tapaus, 242	juttu, 312
449	inspector, 271	komisario, 276	tarkastaja, 267	komisario, 242	komisario, 312
450	inspector, 271	komisario, 276	tarkastaja, 267	komisario, 242	komisario, 312
451	alibi, 271	muallaloa, 277	alibia, 267	alibia, 242	alibia, 312
452	a taker of drugs, 271	morfiinia tai kokaiinia, 277	huumausaineiden nauttajan, 268	huumeidenkäyttäjien, 242	huumausaineen käyttäjä, 313
453	victim of the drug habit, 272	kokaiinisten, 277	kokaiinisten, 268	huumeidenkäyttäjien, 243	huumausaineista riippuvaisia, 313
454	the crime, 273	rikoksen, 278	N/A	N/A	rikoksen, 314
455	the case, 274	N/A	N/A	N/A	tapauksen, 315
456	the scene of crime, 278	rikoksen tapahtumapaikka, 283	murhapaikka, 274	murhapaikka, 247	rikospaikka, 320
457	the murder, 278	murhan, 284	murha, 274	murha, 248	murha, 320
458	suspicion, 278	epäilullot, 284	epäilullot, 274	epäilullot, 248	epäilykset, 320
459	evidence, 278	todista, 184	todistus, 274	todistus, 248	lausunto, 320
460	an alibi, 280	todistaa muallaloani, 286	alibin, 276	alibin, 249	alibin, 322
461	alibi, 280	todistuksia muallaloista, 286	alibia, 276	alibia, 250	alibia, 322
462	criminal, 280	rikollisen, 287	rikollisen, 276	rikollisen, 250	syylisensä, 323
463	inspector, 280	komisario, 287	tarkastaja, 277	komisario, 250	komisario, 323
464	the murderer, 281	murhaaja, 287	murhaaja, 277	murhaaja, 250	murhaaja, 323
465	the murderer, 281	murhaajalle, 287	murhaajalle, 277	murhaajalle, 250	murhaajalle, 323
466	inspector, 281	komisario, 287	tarkastaja, 277	komisario, 250	komisario, 323
467	the murderer, 281	murhaaja, 287	murhaaja, 277	murhaajan, 250	murhaaja, 323
468	inspector, 281	komisario, 288	tarkastaja, 277	komisario, 250	komisario, 324
469	inspector, 281	N/A	tarkastaja, 278	komisario, 252	komisario, 326
470	the guilty person, 283	syyliselle, 288	syylisistä, 278	syylisistä, 252	syyliselle, 326
471	the guilty person, 283	syylinen, 289	syylinen, 279	syylinen, 253	syylinen, 326
472	a confession, 238	tunnustamaan, 289	tunnustamaan, 279	tunnustamaan, 253	tunnustamaan, 326
473	murderer, 283	murhaajan, 289	murhaajan, 279	murhaajan, 253	murhaaja, 326

475	the murderer, 283	murhaaja, 289	murhaajalle, 279	murhaajalle, 253	murhaaja, 326
476	the murder, 283	murhan, 289	murhan, 279	murhaaja, 253	syypää murhaan, 327
477	the murderer, 284	murhaaja, 290	murhaaja, 280	murhaaja, 253	murhaaja, 327
478	the murderer, 284	murhaaja, 290	murhaaja, 280	murhaaja, 253	murhaaja, 327
479	criminal, 284	rikollista, 290	rikollinen, 280	rikollinen, 254	syylisistä, 327
480	deduction, 284	johtopäätökseen, 290	johtopäätökseen, 280	johtopäätökseen, 254	päätelmäni, 327
481	the motive, 284	rikä oli aiheuttanut, 290	syitä, 280	syitä, 254	tarkoituksen, 327
482	the murder, 284	murha, 290	murha, 280	murha, 254	murha, 327
483	the crime, 285	rikos, 291	rikos, 280	rikos, 254	rikos, 328
484	the murderer, 285	murhaaja, 291	murhaaja, 280	murhaaja, 254	murhaaja, 328
485	the crime, 285	N/A	rikoksen, 280	rikoksen, 254	rikos, 328
486	inspector, 285	komissario, 291	tarkastaja, 280	komissario, 254	komissario, 328
487	the murderer, 285	murhaaja, 291	murhaaja, 281	murhaaja, 255	murhaaja, 329
488	the murderer, 286	murhaaja, 291	murhaaja, 281	murhaaja, 255	murhaaja, 329
489	the crime, 286	rikos, 291	rikoksen, 281	rikoksen, 255	rikos, 329
490	the murderer, 286	murhaajalle, 292	murhaajan, 281	murhaajan, 255	murhaajan, 329
491	the body, 286	rikos, 292	ruumis, 281	ruumis, 255	ruumis, 329
492	the police, 286	polisi, 292	polisi, 281	polisi, 255	poliisin, 329
493	the crime, 286	rikos, 292	murha, 282	murha, 255	ruumista, 329
494	the murder, 286	murhaan, 292	murhasta, 282	murhasta, 255	murhaan, 329
495	the crime, 286	rikos, 292	murha, 282	murha, 255	rikos, 329
496	the scene, 286	paikalle, 292	paikalle, 282	paikalle, 255	paikalle, 330
497	the murdered man, 287	murhattuun, 292	murhattuun, 282	murhattuun, 256	murhattuun mielehen, 330
498	the murderer, 287	murhaajan, 293	murhaajan, 283	murhaajan, 256	murhaaja, 330
499	the crime, 287	murha, 293	rikos, 283	rikos, 256	rikos, 330
500	the murderer, 287	murhaaja, 293	murhaaja, 283	murhaaja, 256	murhaaja, 331
501	the murderer, 288	murhaajan, 293	murhaajan, 283	murhaajan, 256	murhaajan, 331
502	police theory, 288	polisin teorian, 294	polisin teorian, 284	polisin teorian, 257	polisin teorian, 331
503	the murderer, 289	murhaajan, 294	murhaajan, 284	murhaajan, 257	murhaaja, 332
504	the murderer, 289	N/A	murhaajaa, 285	murhaajaa, 258	murhaajaa, 333
505	the murderer, 289	murhaajalla, 295	murhaajan, 285	murhaajan, 258	murhaajan, 333
506	dagger, 289	tikari, 295	tikari, 285	tikari, 258	tikari, 333
507	the dagger, 289	tikari, 295	tikari, 285	tikari, 258	tikari, 333
508	the dagger, 290	tikari, 295	tikari, 285	tikari, 258	tikari, 333
509	the crime, 290	N/A	murhan, 285	murhan, 258	rikos, 334
510	an alibi, 292	toisaallohonne oli todistettu, 297	alibi, 287	alibi, 260	alibin, 336
511	alibi, 293	muuallohonne todistus, 298	alibinne, 288	alibinne, 260	alibinne, 337
512	inspector, 294	komissario, 299	tarkastaja, 289	komissario, 260	komissario, 338
513	the dagger, 297	tikari, 301	tikari, 290	tikari, 263	tikarin, 341
514	the dagger, 297	tikari, 301	tikari, 290	tikari, 263	tikarin, 341
515	a weapon, 297	asetta, 301	asetta, 291	asetta, 264	asetta, 341
516	the police, 298	polisille, 302	polisla, 292	polisla, 265	polisille, 342
517	inspector, 298	komissario, 303	tarkastaja, 293	komissario, 265	komissario, 343

477	the murderer, 284	murhaaja, 290	murhaaja, 280	murhaaja, 253	murhaaja, 327
478	the murderer, 284	murhaaja, 290	murhaaja, 280	murhaaja, 253	murhaaja, 327
479	criminal, 284	rikollista, 290	rikollinen, 280	rikollinen, 254	svyylisistä, 327
480	deduction, 284	johtopäätöksen, 290	johtopäätöksen, 280	johtopäätöksen, 254	päätelmänä, 327
481	the motive, 284	mitä oli aiheuttanut, 290	syitä, 280	syitä, 254	tarkoituksen, 327
482	the murder, 284	murha, 290	murha, 280	murha, 254	murha, 327
483	the crime, 285	rikos, 291	rikos, 280	rikos, 254	rikos, 328
484	the murderer, 285	murhaaja, 291	murhaaja, 280	murhaaja, 254	murhaaja, 328
485	the crime, 285	N/A	rikoksen, 280	rikoksen, 254	rikos, 328
486	inspector, 285	komissario, 291	tarkastaja, 280	komissario, 254	komissario, 328
487	the murderer, 285	murhaaja, 291	murhaaja, 281	murhaaja, 255	murhaaja, 329
488	the murderer, 286	murhaaja, 291	murhaaja, 281	murhaaja, 255	murhaaja, 329
489	the crime, 286	rikos, 291	rikoksen, 281	rikoksen, 255	rikos, 329
490	the murderer, 286	murhaajalle, 292	murhaajan, 281	murhaajan, 255	murhaajan, 329
491	the body, 286	rikos, 292	ruumis, 281	ruumis, 255	ruumis, 329
492	the police, 286	poliisi, 292	poliisi, 281	poliisi, 255	poliisin, 329
493	the crime, 286	rikos, 292	murha, 282	murha, 255	ruumista, 329
494	the murder, 286	murhaan, 292	murhasta, 282	murhasta, 255	murhaan, 329
495	the crime, 286	rikos, 292	murha, 282	murha, 255	rikos, 329
496	the scene, 286	paikalle, 292	paikalle, 282	paikalle, 255	paikalle, 330
497	the murdered man, 287	murhattuun, 292	murhattuun, 282	murhattuun, 256	murhattuun mieheen, 330
498	the murderer, 287	murhaajan, 293	murhaajan, 283	murhaajan, 256	murhaaja, 330
499	the crime, 287	murha, 293	rikos, 283	rikos, 256	rikos, 330
500	the murderer, 287	murhaaja, 293	murhaaja, 283	murhaaja, 256	murhaaja, 331
501	the murderer, 288	murhaajan, 293	murhaajan, 283	murhaajan, 256	murhaajan, 331
502	police theory, 288	polisin teorian, 294	polisin teorian, 284	polisin teorian, 257	polisin teorian, 331
503	the murderer, 289	murhaajan, 294	murhaajan, 284	murhaajan, 257	murhaaja, 332
504	the murderer, 289	N/A	murhaajaa, 285	murhaajaa, 258	murhaajaa, 333
505	the murderer, 289	murhaajalla, 295	murhaajan, 285	murhaajan, 258	murhaajan, 333
506	dagger, 289	tikari, 295	tikari, 285	tikari, 258	tikari, 333
507	the dagger, 289	tikari, 295	tikari, 285	tikari, 258	tikari, 333
508	the dagger, 290	tikari, 295	tikari, 285	tikari, 258	tikari, 333
509	the crime, 290	N/A	murhan, 285	murhan, 258	rikos, 334
510	an alibi, 292	muualolonne oli todistettu, 297	alibi, 287	alibi, 260	alibi, 336
511	alibi, 293	muualolonne todistus, 298	alibine, 288	alibine, 260	alibine, 337
512	inspector, 294	komissario, 299	tarkastaja, 289	komissario, 260	komissario, 338
513	the dagger, 297	tikari, 301	tikari, 290	tikari, 263	tikarin, 341
514	the dagger, 297	tikari, 301	tikarin, 290	tikarin, 263	tikarin, 341
515	a weapon, 297	asetta, 301	asetta, 291	asetta, 264	asetta, 341
516	the police, 298	polisille, 302	polisille, 292	polisille, 265	polisille, 342
517	inspector, 298	komissario, 303	tarkastaja, 293	komissario, 265	komissario, 343
518	death, 299	kuolemasta, 303	kuolemasta, 293	kuolemasta, 265	kuolemasta, 343
519					

	Verbs			
	TT1	TT2	TT3	TT4
1	ST	TT1	TT3	TT4
2	died, 1	kuoli, 5	kuoli, 7	kuoli, 17
3	poisoned, 2	myrkytyi, 6	oli myrkyttänyt, 8	myrkytyi, 18
4	committed a crime, 5	tekemään murhan, 9	tekee murhan kaltaisen rikoksen, 10	tekee murhan kaltaisen rikoksen, 21
5	poisoned, 38	saanut myrkyä, 45	oli myrkytetty, 41	myrkytetty, 59
6	was poisoned, 39	myrkytettiin, 45	myrkytettiin, 41	myrkytettiin, 60
7	blackmailing, 40	kristänyt, 46	kristu, 42	kristänyt, 61
8	blackmailing, 41	kristänyt, 47	kristänyt, 43	kristäneen, 62
9	killed, 41	tappoi, 48	murhannut, 44	tappanut, 63
10	punished, 42	saatettava rangaistukseen, 48	saada rangaistuksensa, 44	ansaitsee rangaistuksen, 63
11	murdered, 46	murhattuna, 53	murhattuna, 48	murhattuna, 68
12	has been murdered, 47	murhattu, 53	on murhattu, 49	on murhattu, 69
13	murdered, 47	murhattu, 53	murhattu, 49	murhattu, 69
14	murdered, 48	murhattuna, 53	on murhattu, 49	murhattuna, 69
15	murdered, 48	murhattu, 54	on murhattu, 49	on murhattu, 70
16	stabbed, 50	pistetty, 56	isketty, 51	puukotettu, 72
17	been taken, 51	kadonnut, 57	kadonnut, 53	viety, 73
18	stab, 51	pistää, 58	iskeä, 53	puukottaa, 74
19	had been dead, 53	ollut kuolleena, 59	olleen kuolleena, 55	on ollut kuolleena, 75
20	inquiring, 54	teen kysymykset, 61	tedustelen, 60	kysyn, 77
21	has been stolen, 61	varastettu, 66	on varastettu, 67	on varastettu, 84
22	questioning, 63	kuulustellut, 68	olen käynyt kuulustelussa, 69	kyselyt, 86
23	stabbed, 65	iski, 70	iski, 71	puukotti, 88
24	surveying, 66	tutki, 71	katselemaan, 72	tutkimaan, 89
25	to question, 70	tehdä kysymyksiä, 75	kysellä, 76	kysellä, 94
26	to investigate, 74	ilmi saamiseksi, 79	ottaisi tutkukseen, 80	tutkimaan, 99
27	had been murdered, 75	oli murhattu, 79	oli murhattu, 73	murhaajan uhriksi, 99
28	wouldn't murder, 76	murhaa hän ei voisi tehdä, 80	oli murhattu, 81	tappaisi, 100
29	suspect, 77	epäilevä, 81	epäillään, 82	epäilevät, 101
30	suspected, 82	epäilevän, 87	epäillään, 88	epäillykset kohdistuvat, 107
31	studying, 84	tutkimassa, 89	tutki, 90	tutkissaan, 109
32	searching, 84	tutkivat, 89	tutkivat, 82	pani [kaiken] merkille, 110
33	observe, 85	N/A	huomata, 82	pitää huolta, 110
34	had been dead, 97	on ollut kuolleena, 100	on ollut kuolleena, 92	oli ollut kuolleena, 122
35	have been committed, 97	on täytynyt tapahtua, 100	on suoritettu, 92	tehtiin, 123
36	investigate, 101	tarkastamaan, 105	tutkisinmeko, 106	tutkisinmeko, 128
37	examining, 112	katselitte, 115	katselitte, 104	katselitte, 139
38	killed, 116	surmannut, 118	tappoi, 119	tappoi, 143
39	investigate, 117	tutkimme, 119	tutkimme, 119	tutkimme, 143
40	investigate, 117	selvittää, 119	tutkimaan, 119	tutkimaan, 143
41	died, 119	kuoli, 121	kuollessa, 122	kuoli, 146
42	dead, 120	kuollut, 122	kuollut, 110	kuollut, 147
43				

44	dead, 120	kuollut, 122	kuollut, 122	kuollut, 110	kuoli, 147
45	died, 120	kuoli, 122	kuoli, 123	kuoli, 110	kuoli, 148
46	was murdered, 123	murhattiin, 126	murhattiin, 126	murhattiin, 113	murhattiin, 151
47	has been stolen, 126	on varastettu, 128	on varastettu, 129	on varastettu, 116	on varastettu, 154
48	accusing, 128	syyttänyt, 131	syytä, 131	syytä, 118	syytä, 156
49	questioning, 134	puhuttelua, 136	puhuttelemisessa, 136	N/A	puhumaan, 162
50	poisoning, 142	myrkytykseen, 145	myrkyttämiseen, 145	myrkyttämiseen, 130	myrkytykseen, 171
51	had not been poisoned, 142	ei myrkytetty, 145	ei ollut kuollut myrkytyyn, 145	ei ollut kuollut myrkytyyn, 130	ei ollut myrkytetty, 171
52	judge, 143	arvostella, 146	punnita, 145	punnita, 131	tarkastella, 172
53	to strike, 147	piestää kuoliakksi, 151	iskessäni, 149	iskessäni, 134	lyödessäni, 176
54	evidence, 160	osoittavat, 163	todistavat, 161	todistavat, 145	todistavat, 190
55	killed, 160	tappanut, 163	murhaaja, 161	murhaaja, 145	tappanut, 190
56	blackmailed, 160	kristi, 163	kristi, 162	kristi, 145	kristi, 190
57	had been murdered, 161	on murhattu, 164	oli murhattu, 162	oli murhattu, 146	oli murhattu, 191
58	stole, 161	varastaa, 165	varasti, 163	varasti, 146	varasti, 192
59	blackmailed, 161	on kristänyt, 165	kristäjä, 163	kristäjä, 146	kristi, 192
60	accused, 166	syytti, 168	syytti, 166	syytti, 149	syytti, 196
61	have been committed, 182	on tehty, 185	on tehty, 182	on tehty, 163	onhan [rikoksia useinj] tehty, 213
62	stabbing, 190	N/A	tappamaan, 190	tappamaan, 171	puukottamaan, 222
63	stolen, 192	varastettu, 196	varastettu, 192	varastettu, 172	varastettu, 224
64	examine, 200	kuulustella, 203	tutkia, 198	tutkia, 178	kuulustella, 232
65	question, 200	kuulustelemme, 203	kuulustelemme, 198	kuulustelemme, 178	esitämmme kysymykset, 232
66	blackmailed, 200	terrorisi, 203	kristi, 199	kristi, 179	kristi, 232
67	was killed, 201	sai surmansa, 205	tapettiin, 200	tapettiin, 180	kuoli, 234
68	kill, 202	ole tappanut, 206	tappanut, 201	tappanut, 180	tappanut, 234
69	blackmailed, 203	joutunut kristäjien käsiin, 206	kristettiin, 201	kristettiin, 181	kristettiin, 235
70	blackmailed, 203	joutunut kristäjien uhriksi, 206	kristettiin, 201	kristettiin, 181	kristettiin, 235
71	kill, 211	ottaa henkeä, 215	tappaa, 209	tappaa, 188	tappamaan, 244
72	strikes, 212	kohoa, 217	iskee, 211	iskee, 189	iskee, 246
73	strike, 213	iskisi, 217	iskee, 211	iskee, 189	iskemään, 246
74	condemn, 213	tuomita, 217	tuomita, 211	tuomita, 189	tuomita, 246
75	detained, 213	pidätetty, 218	vangittu, 212	on vangittu, 189	on otettu kiinni, 247
76	identfy, 213	todeta hänen henkilöilytyensä, 218	toeamaan, 212	tunnistamaan, 189	tunnistaa, 247
77	killed, 214	murhannut, 218	murhasi, 212	murhasi, 191	tappoi, 248
78	arrested, 214	vangittu, 219	vangittu, 212	vangittu, 191	pidätetty, 248
79	identfy, 215	tuntea, 219	tuntea, 213	tunnistaa, 192	tunnistamaan, 248
80	interview, 216	N/A	N/A	tappaamaan, 192	tappaamaan, 248
81	croaked, 217	piستetty kuoliakksi, 221	kolkatu, 215	kolkatu, 194	piستetty kylmäksi, 248
82	was croaked, 218	kuoleen, 222	kolkatu, 216	kolkatu, 194	tapettiin, 252
83	murdering, 224	murhata, 228	murhata, 221	murhata, 199	murhata, 258
84	stole, 229	otin, 233	varastin, 226	varastin, 203	varastin, 263
85	murdered, 234	murhattuna, 239	murhattuna, 231	murhattuna, 209	murhattuna, 270
86	accused, 234	syyttää, 239	N/A	syytettäisiin, 209	saisi syyt niskollieem, 270

87	dead, 234	kuollut, 239	elossa, 231	elossa, 209	kuollut, 270
88	has been arrested, 239	on pidätetty, 244	pidätetty, 236	pidätetty, 213	on pidätetty, 275
89	murdered, 240	murhattu, 245	murhattu, 237	murhattu, 213	murhattu, 276
90	poisoned, 247	saada myrkyä, 253	saada myrkyä, 245	saada myrkyä, 221	oli [...] pantu [...] myrkyä, 286
91	was stabbed, 248	saamasta ikkäriskusta, 253	iskettiin, 245	iskettiin, 221	lyöty tikarilla, 286
92	hadn't arrested, 250	ei ole pidätetty, 256	ei ole vangittu, 248	ettei häntä ole vangittu, 224	ei ollut pidätetty, 289
93	steal, 251	varkaus, 257	varastaa, 248	varastaa, 224	varastamista, 290
94	has stolen, 251	varastaneensa, 257	on varastanut, 248	on varastanut, 224	oli varastanut, 290
95	has been arrested, 255	on pidätetty, 260	on pidätetty, 251	on pidätetty, 228	on pidätetty, 294
96	have been killed, 260	oli murhattu, 265	oli tapettu, 256	oli tapettu, 232	murhattiin, 299
97	stabbed, 260	pisitte kuoliaksi, 266	iskitte, 257	iskitte, 232	löi tikarilla, 300
98	has been arrested, 262	olisi pidätetty, 268	on pidätetty, 258	on pidätetty, 234	on pidätetty, 302
99	killed, 267	on tappanut, 272	tappoi, 263	tappoi, 238	summasi, 308
100	detained, 269	on pidätetty, 275	pidätettyinä, 265	pidätettyinä, 240	pidätettyinä, 310
101	kill, 270	tappamiseen, 276	tappaa, 266	tappaa, 241	tappaa, 311
102	incriminate, 278	vahingoksi, 284	sekoittaisi [hänen vaimonsa] rikokseen, 27	sekoittaisi [hänen vaimonsa] rikokseen, 24	suunnitelsi epäilykset, 320
103	confess, 280	tunnustaa, 287	tunnustaa, 276	tunnustaa, 250	tunnustaa, 323
104	had been discovered, 286	oli tullut ilmi, 291	paljastumisen, 281	paljastumisen, 255	oli paljastunut, 329
105	blackmailing, 286	kirstänyt, 292	kirstäjä, 282	kirstäjä, 255	kirstänyt, 329
106	being discovered, 286	N/A	löytyminen, 282	löytyminen, 255	olisi löydetty, 330
107	dead, 287	kuollut, 293	oli kuollut, 283	kuollut, 256	kuollut, 330
108	to purloin, 289	varastaa, 295	siepata, 285	siepata, 258	ottaa, 333
109	kill, 292	tappaa, 297	tappaa, 286	tappaa, 259	tappaa, 336
110	killed, 292	tapoite, 297	tapoite, 286	tapoite, 260	tapotteikin, 336
111	murdering, 292	kuolemasta, 297	murhaamisesta, 287	murhaamisesta, 260	murhannut, 336
112	blackmailed, 292	kirstänyt, 297	kirstäjä, 287	kirstäjä, 260	kirstäjä, 336
113	killed, 292	kuoli, 297	kuoleman, 287	kuolinsyyn, 260	kuoleman syy, 336
114	to murder, 297	murhata, 301	murhaamistaan, 291	murhata, 234	murhaavani, 341
115					
116					
117					
118					
119					
120					
121					
122					
123					
124					
125					
126					
127					
128					
129					

